"LIETUVA", SĄVAITINIS LAIKRAŠTIS
IŠEINA KAS PETNYČIA, CHICAGO, ILL.
Prenumerata metams:
Suv. Valstijose, Kanadoje ir Mexike . $2.00
Kitose viešpatystėse 3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų prekių klausk laišku. Visada adresuok:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED ST. : : : CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
PUBLISHED EVERY FRIDAY AT CHICAGO, ILL.
Yearly subscription rate:
In the United States, Canada and Mexico $2.00
To Foreign Countries 3.00
Advertising rates on application. Address all communications to publisher:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED ST. : : : CHICAGO, ILL.

Nr. 35 CHICAGO, ILL., PENKTDIENIS, 28 d. RUGPIŪČIO, (August), 1908 m. Metas XVII

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office at Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

MASKOLIJA.

Kariškiejie teismai vėl pradėjo smarkiau darbuotiesi: nepereina sanvaitė, kad keliolikos ypatų nepasiųstų ant kartuvių. Dabar jie smarkiausiai darbuojasi ne maskolių apgyventuose Maskolijos kraštuose, darbščiausi jie Varšavoj ir Lodziuj. Kadangi kariškiejie teismai valdžios, priešais paprastas teises, išmislyti žmonių nuraminimui, tai smarkesnis tų teismų besidarbavimas parodo, kad ypač Lenkijoj ir kituose ne maskolių apgyventuose kraštuose ramumo nėra, arba gal čia randas laukia smarkesnio žmonių subruzdimo. Tas gali ir atsitikti, kadangi valdžia ne maskolių apgyventuose kraštuose vėl griebiasi savo senojo įnagio, taigi persekiojimo ne maskolių ir nestačiatikių, kuom, žinoma, suerzina paragavusios truputį daugiau revoliucijos laike laisvės žmonis. Lengviau suvaldyti dėl prispaudimo užmigusius, negu prispaudimu užmigdyti jau pabudusius ir ragavusius laisvės. Tą valdžia žino, todėl jos, gazdinimui žmonių įvesti kariškiejie teismai ir pradėjo smarkiau darbuotiesi. Su pagelba paprastų kriminališkųjų teismų negalima mat žmonių nuraminti prisilaikant senojo valdymo budo, kadangi kriminališkame Maskolijos kodekse nėra mirties bausmės, tai Stolypin išmislijo kariškus teismus, kurie prie nusidėjėlių pritaiko karės laiko teises — taigi kariumenės viršininkų sauvalią.

Ar su pagelba kariškųjų teismų, nors jie ir labiausiai siustų, galima bus Maskolijos žmonis nuraminti, reikia abejoti. Ir kariškųjų teismų ne galima ilgai palaikyti. Juk karai negali ilgai trauktiesi, nes jie sunaikintų visą kraštą, išstumdami žmonis iš normališkų vėžių. Žmones užsilaiko neramiai, kad jie neužganėdinti, o žiaurumu ir baime dar nieks milijonų žmonių nejstengė nuraminti, visų neužganėdintų iškarti negalima. Juo daugiau kariškiejie teismai kars žmonių, juo labiau gyvuosius suerzįs, juo daugiau atsiras neužganėdintų. Siutimas valdžios yra tai bergždžias darbas, gali sektiesi tik iki laikui. Matyt randui ir rupi vien kuo ilgiausiai, kaip tik galima, palaikyti senąją tvarką; bet kad tas įnagis pastovius vaisius išduotų, to, turbut, nė caras, nė Stolypin ne laukia. Kur žmonės su valdžia pradeda kovoti, ten valdžia ant galo turi nusilenkti, turi pasiduoti. Turės todėl išnykti ir kariškiejie teismai Maskolijoj, nes jie kenkia normališkam gyvenimui, o kiekvienas nenormališkumas atsiliepia ant viso krašto ekonomiškojo stovio, puldo jį materijališkai.

Jau ir dabar pats randas jaučia pasekmes savo beprotiško elgimosi. Išlaidos palaikymui dabartinės tvarkos milžiniškai užaugo, o surinkimai iš žmonių išlupti nepasididino, sunaikytame nenormališkų sanlygų krašte negalima jau daugiau pinigų išspausti, priešingai — ir seniejie mokesčiai nesiduoda visur išspausti. Nors žmonės ir norėtų, ne turi iš ko mokesčius mokėti. Nepereina metai, kad didelių apskričių ne atlankytų badas, nes randas nemoka ekonomiškai jo paties iš normališkų vėžių išstumtų žmonių pakelti. Nuo gyventojų bado apimtų kraštų ne tik negalima randui prigulinčių mokesčių išspausti, bet reikia iždo pinigais baduojančius šelpti, nes kitaip jie sukiltų. Alkanus ne lengva suvaldyti, nes žmogus vis tiek ar mirti iš bado, ar nuo kazoko kardo ir kulkos. Žmonių badas yra didžiausias nedoros valdžios priešas. Todėl tai caro valdžia ir nenorėdama, pati neturėdama savo reikalams pinigų, turi baduojančius šelpti. Ir šįmet gana didelius Maskolijos plotus pasieks badas, reiks vėl ne vieno milijono rublių baduolių šelpimui. Pinigų gi valdžia neturi nė paprastiems išleidimams.

Artinasi laikas, kada randas turės išmokėti gana didelės sumas seniau užtrauktų skolų, o jis tam tikslui pinigų neturi, todėl senas paskolas norėdamas išmokėti, turės vėl skolinti. Jeigu neįstengs užmokėti, nužudys su visu kreditą, o be jo negali apsieiti nė vienas civilizuotas kraštas. Dabartinis valdymo budas gali Maskoliją privesti prie liepto galo, nustumti ją į tokias sanlygas, kokiose toks jau sultano valdymo budas nustumė Turkiją, kur urėdninkai ir kareiviai, dėl stokos pinigų, kartais ir kelis metus negauna algų, gyvena iš to, ką lupte išlupa nuo žmonių. Į tokias sanlygas Stolypin gali nustumti Maskoliją; kartuvėms ir kariškaisiais teismais pakelti krašto negalima. Juk tuščias iždas ir privertė Turkijos sultaną suteikti Turkijos žmonėms konstitucijonališką rėdą, nes kitaip visi žmonės butų sukilę. Tas pats netik gali, bet turės atsitikti ir tai neužilgo ir caro valdomoj Maskolijoj.

Rodosi, kad laikraščių garsinamos žinios, jog Witte iškeliavo į užrubežius naujos paskolos ieškoti yra teisingos. Londono laikraščiai pereitą sanvaitę pagarsino, jog Maskolija ieško Prancuzijoj milžiniškos paskolos, 800 milijonų rublių, nes jai reikia užmokėti seniau užtrauktas skolas. Ar gaus Prancuzijoj tiek pinigų, nežinia. 800 milijonų tai nemaža suma, o ją skolinanti gali nužudyti. Išvežimas ant syk tiek pinigų į svetimą kraštą gali ir Prancuzijai užkenkti. Taigi prancuzai turės gerai apsvarstyti, kol tiek pinigų nepraduktyviškiems svetimo krašto reikalams leis iš Prancuzijos išvežti. Jeigu gi prancuzai ne skolys, kitur caro randas negaus pinigų

MOROKKO.

Karas Morokko sultanate, šiaurinėj Afrikoj, terp besivaržančių sostą brolių — Abdel Aziso ir Mulai Hafigo, rodosi, ant galo turės pasibaigti, nes visai netikėtai Mulai Hafig aplinkinėse miesto Morokko sumušė Abdel Aziso kariumenę. To nieks netikėjo, nes pirma keliuose mušiuose pajiegos Mulai Hafigo likosi sumuštos. Ir paskutiniame mušyje Abdel Azis turėjo daugiau kareivių negu Mulai Hafig.

Pradžioj mušio didelė dalis Abdel Aziso kareivių perėjo į Mulai Hafigo pusę. To dar nepakako. Pradėjus šaudyti iš kanuolių, turbut nemokanti su joms apsieiti, Abdel Aziso artileristai negerai jas užtaisė, jos viena po kitai pradėjo trukti. Tas dar labiau išgazdino Abdel Aziso kareivius, jie pradėjo bėgti. Abdel Azis likosi su visu sumuštas; su likusiais kareiviais jis pabėgo į šiaurius ir kaip laikraščiai paduoda, rengiasi visai iškeliauti iš Morokko į Turkiją, nes galutinai nužudė viltį atsigriebti. Visos kanuolės ir daug ginklų ir amunicijos pateko į Mulai Hafigo rankas. Prasiplatinus žiniai apie Mulai Hafigo laimėjimą mušyj, visi žymesniejie miestai, neiškiriant Tangero, apšaukė Mulai Hafigą Morokko sultanu.

Kadangi Mulai Hafig neprilankus europiečiams, jis kursto maurus pradėti šventą karą su prancuzais, tai nežinia, kaip ant jo žiurės Europos viešpatystės; ypač nežinia, kaip užsilaikys laikanti Casablanca aplinkines įsiveržę į Morokko prancuziškiejie kareiviai. Dar gali užgimti karas Morokko su Prancuzija.

PERSIJA.

Riaušės Persijoj ne pasibaigė. Dabar čia užgimė dar vaidai terp šacho kariumenės viršininkų ir žinoma, už pinigus. Teherano gubernatorius, maskolius Lachov prašalino nuo vietos perdėtinį trečiojo kazokų regimento, jenerolą Kazimaga, kuris laike išvaikymo parlamento ir paskui Teherane gana žiauriai siautė su savo kazokais. Nesutikimai terp tų jenerolų užgimė už pinigus gautus už sosto apgynimą nuo šacho. Maskolius Lachov, kaip pridera tikram maskoliui, sau pasiliko didesnę dalį nuo šacho gautų pinigų. Neužkenčiantis Lachovo karo ministeris, jo prašalintą jenerolą Kazimaga pakėlė ant augšto kariško urėdo visai neprigulinčio nuo Lachovo. Nesutikimas terp persiškų kareivių ir kazokų didinasi, kadangi šachas geriau kazokus apdovanoja.

TURKIJA.

Pereitą sanvaitę staiga pastmirė vienas iš žymesnių jaunųjų turkų vadovų, dabartinis Turkijos karo ministeris. Jo laidotuvėse dalyvavo gal trečia Konstantinopoliaus gyventojų dalis.

Didesės Europos viešpatystės, prižiurinėjimui Turkijos urėdninkų darbų Macedonijoj ten siuntė savo kamisorius ir žandarų oficierus. Algas jiems turėjo mokėti Turkija. Dabar, pagarsinus Turkijoj konstituciją, Europos viešpatystės atšaukė savo kamisorius; tą padarė net Maskolija. Yra viltis, kad gavusi konstituciją ir pasiliuosavusi nuo didžiųjų Europos viešpatysčių globos Turkija susidrutys, pasikels ir ekonomiškai.

HOLANDIJA.

Terp Holandijos ir Venezuelės, pietinėj Amerikoj, užgimė teip dideli nesutikimai, kad Holandija rengia savo kariškus laivus ir kariumenę, kadangi mano, jog reiks karas pradėti. Venezuelės prezidentas išvijo Holandijos pasiuntinį, paskui uždraudė Holandijos laivams atkakti į Venezuelės portus, neįleido nė pačto laivo su siuntiniais vokiškam pasiuntiniui. Holandija pastatė jau Venezuelei paskutinį reikalavimą, kad atšauktų padavadijimus stabdančius Holandijos prekystą ir išsiteisintų. Jeigu to nepadarys, Holandijai nieko daugiau ne lieka, kaip pradėti karą. Ji jau susinešė su Suvienytoms Valstijoms šiaurinės Amerikos, kurios pažadėjo nesipriešinti Holandijai, jeigu ji bandytų nubausti Venezuelę už įžeidimą, kad tik ne užimtų kokį nors Venezuelei prigulinti žemės plotą.

IŠ LIETUVOS.

IŠ VILNIAUS.

Peterburgo telegramų agentija (draugija) įsakė savo korespondentams mažiau pranešinėti apie plėšimus, užpuolimus, užmušimus ir tt., o daugiau apie tai, kaip pakilęs yra pas žmones tikybos upas, doros jausmai, prisirišimas prie Rusų valstybės, įsitikėjimas valdžiai. Tokius pat įsakymus apturėjo ir agentijos korespondentai iš Lietuvos.

Šiomis dienomis švietimo ministerija atkreipė komercijos mokyklų direkcijos dėmesį, jog žydų tegalima josna kelintas procentas priimti, tuo tarpu jųjų esama ligi ¾. Žydų mokinių tėvai bijosi, kad daugelis jų sunų nebutų iš mokyklų prašalinta.

Pastebėjęs, jog daugelis gaisrų, kurie paskutiniu laiku ištiko Kauno gub., paeina nuo padegimo, Vilniaus general - gubernatorius, pasirėmęs apsaugos taisyklėmis, išleido tam tikrą raštą, kuriuo: 1) ragina gyventojus prisidėti policijai ieškant padegimo kaltininkų, 2) perspėja, kad padegintojai, be paprastųjų, gali but patraukti karo teisman.

Valstiečių bankas neseniai nupirko Lietuvoje šiuos 5 dvarus: 1) Sidarai (du dvaru — Širjotavičio ir Mončinskio), 2) Dubiniai-Ubessai, buvęs Pimėnovos dvaras, prie pat Prusų rubežiaus, 3) Paleikiai ir 4) Teinėniai.

Sidarai, kaip teko girdėti, bus parduota vietiniams sentikiams, kurie ir pirma jau gyveno musų krašte, ar tai nuomodami žemę ar sėdėdami ant savo.

Dubinai-Ubessai ir Paleikai irgi nutarta parduoti tiktai sentikiams, kurie tapo iškelti iš Kauno gub.

Reikia pažymėti, kad šie visi trįs dvarai manoma parduoti pigiau, negu už juos yra užmokėjęs pats bankas.

Tik paskutinysis dvaras, butent Teinėniai žadama parduoti lietuviams, nes šie sutinka brangiai užmokėti už žemę.

Vilniaus kariumenės maistui kasmet išeina: 950 p. rugių 920 p. įvairių miltų, 200 p. avižų. Ligšiol karo intendantai (valdininkai, kurie rupinasi maisto pristatymu) vis tai pirko nuo dvarininkų ir ukio draugijų. Šįmet nutarta pirkties iš valstiečių ir jų ukio ratelių. Intendantų viršininkas kreipėsi į Vilniaus gubernatorių, kad šis įsakytų žemiečių viršininkams palengvinti pirkimą.

Liepos 25 d. grapo Tiškevičios dvare Landvarava policija mėgino šunelius, kuriuos išsirašė vagių ir užmušikų susekimui. Šunes puikiai atrasdavo vaikinus, kurie nuduodavo "piktadarius".

Neužilgo Vilniaus Teismo Rumai nagrinės 55 darbininkų-kaladirbių bylą kurie kaltinami kaipo dalyvavusiejie ginkluotame sukilime Krinkų miestelyje (Gardino gub.) 1905 m. Jiems gresia bausmė — katorga nuo 15 liki 20 metų

Žmonių apšvietimo ministerijos įsakymu Vilniaus apskričio liaudies mokyklų direkcijos dabar renka žinias, kokių amatų reiktų mokyti dvikliasėse mokyklose. Ministerija yra paaiškinusi, kad amatų mokymas reikią įvesti prisitaikinant prie reikalų tų žmonių, iš kurių tarpo yra kilę patįs mokiniai.

Liepos 25 d. Vilniuje buvo nagrinėjama Petro Ulevičiaus ir Mikolo Kirtiklio byla, kuriedu buvo kaltinami už pasikėsinimą ant gyvasties Padovinio gminos vaito P. Vasiliaucko. Byla buvo peržiurėta prie uždarytų durų. Abudu kaltinamiejie tapo pateisinti.

5 antrosios dumos musų atstovų, socijaldemokratų byla, kuri buvo paskirta rugsėjo 15 d., vėl atidėta, nes surado dar vieną kaltininką Ravdževičią. Dėlei jo eis tardymas; jam pasibaigus, bus paskirta bylos nagrinėjimo diena.

Laikraščio "Echo", kurs ėjo Vilniuj 1906 m., redaktorius V. Stoikovas buvo pasmerktas 3 mėnesiams kalėjiman, bet padavė prašymą carui, kad jam bausmę dovanotų. Šiomis dienomis teisių ministeris pranešė Vilniaus Teismo Rumams, kad caras bausmės nedovanojęs, ir įsakė Stoikovą kalėjiman įkišti.

Išėjo No. 1 naujo laikraščio lenkų kalba "Litwa". Miesięcznik illustrowany litewski w języku polskim", Jį leidžia p. M. Dovoina-Silvestravičius. Turinys: 1) redaktoriaus įžengiamasis "Zgoda co do języków"; 2) V. T., St. Okoličiaus ir M. Dov. Silv. eilės; 3) J. Basanavičiaus straipsnis apie senovės lietuvių dailę ir raštą (iš "Vilniaus Kalendoriaus"); 4) prielankių laikraščiui žmonių laiškai; 5) musų raštų statistika iš "V. Ž." No. 119. Numeris papuoštas paveikslėliais.

Sulyg valdžios aprokavimo, sausio 1 d. 1908 m. Vilniuj buvo 174-291 gyventojas

Išsiųsta Vologdos gubernijon ant 3 metų buvusiejie bendradarbiai uždengtojo pernai žydų socijal - demokratų laikraščio "Volkszeitung", pp. Trumkinienė ir Koiginas.

IŠ KAUNO.

Liepos 20 d. Kaune 2 chuliganu užpuolė naktį ant 2 mergaičių, kurios grįžo iš cirko. Viena jųjų spėjo pabėgti, kitą gi jie patraukė prie Nėrio kranto, išžagino ir apiplėšė. Vienas jųjų jau suimtas.

(Iš "V.Ž.")

IŠ SKIRSNEMUNĖS.

Čia ukininkai apšvietimu niekiek nesirupina. Žemė, galima sakyti, yra derlinga, nes ukininkai pripildo rudenį aruodus javais, bet nelaimė, tai tie važinėjimai į Jurbarką į mugę daug daro. Du kart per sanvaitę važiuodami, tik po purą parduodant, išveža visus javus žydeliams, o pavasarį kaip reikia apsėti laukai, tai vėl perka pasiskolinę pinigus. Rudenį parduoda pigiai, bet pavasarį užmoka pirkdami dukart brangiaus. O apie laikraščius tai nė kalbos nėra, esą nieko garo nepriduodą tie visokie skaitymai. Kiek kartų teko girdėti šiuos žodžius: "kad ir męs mokėsime skaityti ir rašyti, visgi mus ponais niekas nevadįs". Tai čia matoma, koksai dar tamsumas tebeviešpatauja, šviesesnį žmogų jei nori rasti, tai turi su geru žiburiu ieškoti.

Narkunų Juozas.

(Iš "L. U".)

IŠ RASEINIŲ.

Šienpiutė užbaigta giedram orui esant. Šieno ir šeriamųjų žolių derlius vidutinis. Šienas labai geras. Prasidėjo rugiapiutė. Pastaruoju laiku kaitra nedavė rugiams nunokti ir grudai nepilnai išplaukė. Derlius menkesnis už vidutinį. Vasarojus nupliko, bet gal po paskutinių lietų pasitaisys.

(Iš "V. Ž.")

IŠ VYŽUONOS,
Ukmergės pav.

Vyžuoniškiai susilaukė "labai malonų" dvarponį p. Meištavičių, kursai nupirko Vyžuonų dvarą nuo grovo Zyberg-Pliaterio. Atvažiavęs šią vasarą į savo nupirktąjį dvarą, jisai pradėjo įvesdinėti naują tvarką, kuri net užgina svetimam šuneliui perbėgti per p. Meištavičiaus lauką. Taip, liepos 11 d., dvarponis, apveizdėdamas savo naująją vietą (folvarką "Dobra-Volia"), pamatė savo kaimyno, p. Juzepavičiaus šunį, į kurį šovė 3 sykius iš revolverio.... bet nekliuvo. Mat, šuo, nežinodamas pono Meištavičiaus įvestos naujosios tvarkos, perbėgo per jo apartą pudymą, palikdamas savo pėdas, ir tuo gal padarydamas dvarponiui didelį nuostolį. Dabar Vyžuoniškiams bus sunkiau ir malkų nusipirkti. Kolaik Vyžuonių dvaras prigulėjo Zyberg-Pliateriui, neturtingiems žmonėliams galima buvo pirkti malkas atskyrais sieksniais, o dabar naujasai ponas padarė kitaip: mišką galima pirkti tiktai "dieliankomis", t. y. atskyrais plotais, iš ko gali naudoties vientik perpirkliai. Trumpai pasakius, vyžuoniškiai turi "malonų" kaimyną.

Vyžuonose dagi atsirado ir "cenzorius" — kunigas - kamendorius A. Mileika. Vyžuonų vartotojų draugija gavo nuo valdžios daleidimą pardavinėti savo sąkrovoje "Vilniaus Žinių" atskirus numerius. Šitas viešo "bedievybės" platinimo daleidimas nepatiko musų kunigėliui, ir jisai "Vilniaus Žinių" pardavinėjimą užgynė. Ir taip, ką žmonės išprašo nuo valdžios, tą kunigėliai atima. Tai pavyzdis kelio, kuriuo Lietuvos dvasiškija stengiasi užlaikyti savo pažiuras žmonėlių galvose! Nors, kas tiesa, krautuvės užveizdėtojai yra labai apsileidę, kad duoda savę neteisingai stumdyti kunigui A. Mileikai.

Vėjas.

("V. Ž.")

IŠ ŽAGARĖS,
Šiaulių pav.

Liepos 13 d. buvo lietuvių vakaras: vaidinta "Vaito piršlybos" ir "Valsčiaus sudas". Vaidinimas pavyko pusėtinai; kiti artistai sulošė net visiškai gerai. Taip ir po vaidinimo, mokytojo Vokietaičio [illegible] tas choras, padainavo keletą lietuviškų dainų. Dainuojant tautiškąjį hymną ("Lietuva, tėvynė musų"....), visiems sustojus "nadziratelis" dar kurį laiką sėdėjo, paskui atsistojo ir, valandėlę pastovėjęs, išbėgo jieškoti atsakomojo vakaro šeimininko, kuris išaiškino nadziratelui, kad ta daina yra gubernatoriaus leista dainuoti. Po dainų buvo šokiai. Žiurovų buvo pilna tam tyčia Kviadaro pastatyta salė. Gryno pelno elgėtų prieglaudos užlaikymui liko apie 40 rub. Visiems puolė į akį, kad šį kartą vakaro neaplankė nė vienas kunigas, nė jų gaspadinės. Visiems matomas buvo kunigų boycotas, apskelbtas draugijai ir jos daroniems vakarams, kam neišsižadėjo šelpti nekatalikus. Tuo pačiu laiku, kada prasidėjo vaidinimas, ugniagesiai darė pagal šventorių manevrus ir kunigai, kedes išsinešę, ant gatvės sėdėjo ir žiopsojo. Čia žinoma už žiurėjimą ir mokėti nieko nereikėjo.

Artistas.

(Iš "V. Ž.")

IŠ VIESKNIŲ,
Šiaulių pav.

Kapėnų dvaro savininkas p. Grigoravičius parduoda aplinkinius, tam dvarui prigulinčius palivarkus. Žemė užstatyta banke. Žemės dešimtinė įkainota 100—80 rub. Žemė gera. Vietos labai gražios, Virvytės upės pakrančiuose. Vieno palivarko dar tebėra geri visi trobėsiai (dešimtinė įkainota šimtą rublių).

("V. Ž.")

IŠ ZIZONŲ,

Čipėnų valsč., Panevėžio pav.

Berželio pabaigoje Zizonyse pas J. Galvanauską apsilankė urėdninkas su sargybiniu. Klausinėjo visų namiškių, kur dabar esąs Ernestas Galvanauskas, politiškasis pabėgėlis. Nieko apie šį nesužinojo, paklausė tėvo apie priklausančią jam iš tėviškės turtų dalį. Tėvui gi paaiškinus, kad jo sunus Ernestas, eidamas mokslus jau atsiėmė visą savo dalį, surašę visą J. Galvanausko šeimyną išsidangino.

("V.Ž.")

IŠ VELIUONOS,
Kauno gub.

Anuo kartu rašiau, kad žemės tvarkomosios kamisijos narys pranešė Pakalniškių sodžiaus ukininkams, kad jie nesikeltų į viensėdžius, kol nesusitaikys su dvarininku Zaleskiu bendrų ganyklų klausime. Bet žmonės, nei komisijos, nei dvarininko nesiklausę, išsiskirstė į viensėdžius, tarp savęs pasidalinę bendras ganyklas. Žemės tvarkomosios komisijos narys pasakė jiems kad, jei valstiečiai jo neklausys, tai jis juos su kazokų pagelba suvaryses atgal į kaimą. Žinoma, žmonės negalėjo jo klausyti, nes jau triobų pusę buvo iš sodžiaus nusikraustę į viensėdijas. Keliatą dienų palaukus atvažiavo žemės tvarkomosios komisijos narys drauge su dvarininku Zaleskiu, antstoliu ir sargybiniais, idant uždrausti ukininkams arti bendras ganyklas ir ant jų triobas statyti. Vienas ukininkas, B. Ž., norėjo kažin ką paaiškinti, bet žemsargis prišoko prie jo ir bizunu sukapojo. Už tokią geradarystę dvarininkas padovanojęs žemsargiui 25 rub. vertės revolverį.

Tuo dar nepasibaigė. Liepos 3 d. į Veliuonos valsčių atvyko komisijos narys, o su juo drauge Kauno gubernatoriaus pasiųstasai valdininkas, isprauninkas, antstolis ir šeši šautuvais apsiginklavę sargybiniai. Pašaukė valsčiun iš Pakalniškių sodžiaus ukininkus. Atvyko ir Zaleskis. Suvarę valstiečius į valsčiaus kanceliariją, valdininkai tolaik gazdino, tai kalėjimu, tai kazokais, niekur neišleizdami, kol žmogeliai nesutiko užmokėti dvarininkui už bendras ganyklas. Dvarininkas už 18 dešimtinių ganyklų reikalavo nuo valstiečių dviejų tukstančių rublių. Valdininkai, nusprendę dešimtinės vertę po 50 rublių, prispyrė žmonės užmokėti už 18 dešimtinių. Tuoj liepta buvo parašyti valsčiaus nutarimas, kad už bendras ganyklas valstiečiai turi užmokėti dvarininkui Zolieskiui 900 rub. Tuo tarpu valstiečiai turėjo užmokėti tik rankpinigių po 4 rublius nuo dešimtinės, o kitus Zaleskis sakėsi atsimsiąs iš valstybės iždo. Pliacininkams teko tik 5 ganyklų dešimtinės, kurias taipgi turės jie nupirkti nuo pono. Dabar žemės tvarkomoji komisija atsiuntė savo matininkus, idant išnaujo perdirbti viensėdijas, kuo sukėlė vaidus tarp ramių ukininkų.

Pirma žemės tvarkymo komisijos narys, atvažiavęs, žmonėms aiškino, kad bendrosios ganyklos taip lygiai dvarininkui, kaip ir mums, valstiečiams, tepriguli; kadangi dvarininkas jomis nesinaudoja jau 30 metų, tai jis galėsiąs tik apskričio teisme savo dalį jieškoti. Girdėdami tokį dėlykų išaiškinimą, ukininkai drąsiai keliasi į viensėdžius, manydami, jei jau butinai reiks, dvarininkui kiek primokėsią. Tik kaip valstiečiai į viensėdijas išsidalino, pradėjo triobas statytis ir bendras ganyklas arti, tuomet komisijos narys, išsižadėjęs neseniai ištartų žodžių, stabdo darbą ir, atsivedęs policiją, grumodamas, liepia valstiečiams nesikelti iš sodžiaus, kol su dvarininku nesusitaikys, t. y. kol neužmokės jam už pusę bendrų ganyklų. Nuo šių metų butų nelikę Veliuonos valsčiuje nei vieno sodžiaus, neišsiskirsčiusio viensėdžiais, kad žemės tvarkymo komisija nespirtų valstiečių atsilyginti su dvarininkais už bendras ganyklas. Dabar visi susilaikė, nes kiekvienas sodžius, turintis bendras ganyklas, teiraujasi, ar nereiks už jas dvarponiui užmokėti.

Sodietis.

("V. Ž.")

IŠ ROKIŠKIO,
Ežerėnų pav.

Liepos 17 d. naktį nukentėjo nuo ugnies "Kauno Ukiškosios Draugijos" Rokiškio skyrius: suplėškėjo ukio padargų sandelis. Sankrova per ugniagesių vikrumą išliko sveika. Nukentėjo keletas ir kitų sankrovininkų, kurių prekės buvo tame pat kieme sudėtos. Iškur kilo ugnis, nežinoma, tik spėjama, ar ne keršto busiąs darbas už plačią prekybą dirbtomis trąšomis ir kitais ukio padargais. Kiek čia tiesos, sunku pasakyti. Iš kitų žmonių niekas nėra nukentėjęs, taigi, jei vaikščiotų kas iš Rokiškio padegėliais, tad reikia žinoti, kad tokie žmonės kitu tik apgaudinėja.

Bėdinėlis.

("V.").

IŠ GATAUČIŲ,

Čipėnų valsč., Panevėžio pav.

Gataučiuose liepos mėn. iš 14 į 15 nakčia sudegė Braždžių visos triobos, išskyrus klojimą, visi rubai, ukio padargai ir gyvuliai. Pirmučiausiai užsidegė daržinė. Gaisro priežastis, kerštas. Norėta atkeršyti vienam Braždžiui, tačiaus nukentėjo du. Bet gaisro sudegti ir daugiau, nes Braždžiai gyvena pačiam sodžiaus viduryj. Tai dar laimė, kad kaimynai greit pamatė degančią daržinę ir subėgę sulaikė ugnį.

A. Varnas

(Iš 'V.')

IŠ VEPRIŲ,
Ukmergės pavieto.

Į mokyklą čia ateina apie 40 vaikų; namas mokyklai visai netinkamas: mažas, mokykla tik dviem langais ir šaltas. Vaikams nėra kur pasikabinti viršutinių drabužių, ir jie, palikę kituose namuose drabužius, skersai kelią ir per kiemą turi bėgti į mokyklą. Šalymais stovi valsčiui priklausomi namai; jie, kiek pataisius, butų atsakomi mokyklai. Lietuvių kalbos ligišiol Veprių mokykloje dar nepradėta mokyti.

(Iš "V.")

IŠ SUVALKŲ GUB.

1908 metų liepos mėn. 22 d. Marijampolėje žemės dirbimo mokyklai įsteigti komitetas nutarė:

1) Nėsant pakaktinai pinigų įsteigti minimajai mokyklai ir matant didelį reikalingumą šiokiu ar tokiu budu kelti Lietuvos ukį, pradėti rengti pavyzdingą ukį (fermą) tais pinigais, kurie jau šiandien yra sudėti, bet, anaiptol, nesiliaunant rupinties išgauti leidimą normalinei žemės dirbimo mokyklai įsteigti, kur išguldomoji kalba butų lietuvių.

2) Tas pats komitetas randa reikalingu paaiškinti laikraščiuose apie svarbumą Lietuvos kulturai minėjo pavyzdingo ukio.

a) Pavizdingas ukis priima praktikantus, kad praktiškai susipažintų su visa ukio tvarka, kaip antai: žemės dirbimu, gyvulių auklėjimu, pienininkavimu, bitininkavimu ir tt.

b) Steigia skaitymus bei moksliškus pasikalbėjimus apie ukio dalykus lietuvių kalba.

c) Leidžia tam tikrus instruktorius (rodytojus) į apylinkes.

3) Projektuojamajai mokyklai ligšiol dėjo aukas beveik vieni kunigai. Ukininkai, kuriems toji mokykla labiau turėtų rupėti savo aukomis mažai tėra prisidėję. Mokyklos gi reikalams butinai turi buti sudėta dar apie 9 tukstančiai rublių!

Komitetas nužiurėjo busimoja mokyklai tris vietas: Marijampo-

lės, Vilkaviškio ir Kauno apylinkėse. Iš kur ligi šių metų gruodžio 1 dienos daugiausia atsiras aukų, ten komitetas nutarė galutinai išrinkti vietą mokyklai įtaisyti. Idant Komitetas galėtų įtikti didžiumos nuomonei, butų geistina, kad aukotojai, siųsdami aukas, paženklintų kurioje vietoje jiems parankiausia butų turėti mokykla.

Komiteto sekretorius,
V. Jakubauckas.
("V. Ž.")

IŠ SIMNO,
Suvalkų gub.

Nedėlioje 19 d. liepos Simne buvo sušaukta dvi sueigi: parapijinė ir valsčiaus sueiga. Parapijinė sueiga buvo sušaukta, kad nutarti kokiu budu surinkti 3000 rublių Simno špitolės pataisymui. Klebonas savavališkai, be parapijonų sutikimo, jau pradėjo statyti naują špitolę, bet pavieto viršininkas pareikalavo, kad butų surašytas protokolas (nutarimas) apie tai, kad parapija sutinka pavesti savo žemę špitolei ir tuo tarpu užgynė toliau špitolę statyti. Musų klebonas visuomet šitaip elgiasi: reikėjo aptverti šventorius, klebonas, nieko nesakydamas parapijonims, aptvėrė, o vėliau paskyrė užtai tiek pinigų, kiek jis norėjo, o parapija turėjo sudėti. Taip turbut ir sti špitole manė klebonas padaryti. Už taigi žmonės, susirinkę ir pasikalbėję, tarp savęs nutarė, kad jiems tokia brangi špitolė visai nereikalinga.

M—jas iš B.

Anuokart viršaitis apskelbė, kad valstiečiai be atidėliojimo sudėtų 2800 rub. apmokėti už naujai statomąją mokyklą. Žmonės nemaža nusistebėjo, apie tai išgirdę. Jie gerai atmena, kaip pavieto viršininkas pernai rudenį, kuomet buvo užmanyta statyti Simne nauja mokykla, sušaukęs juos pasakojo: "Apie pinigus nesirupinkite, nė nepajusite, kaip pamaželiu susirinks reikalinga suma: Direkcija duodanti Simno mokyklos pastatymui 500 rub. ir 1000 rub. be nuošimčių paskolina; 400 rub. iždas primoka Simno valsčiui už žemę, ant kurios stovi gelžkelio sargų triobėsiai; apie 200 rub. rejentas įneša į Simno kasą tai ir turite virš 2000 rub., truksta tik 800 rub., kurios jau jums reiks sudėti.

Ir dabar, kuomet jau namas mokyklai beveik pastatytas, kuomet reikia už jį užmokėti, tai nuo valstiečių reikalauja visos sumos t. yra 2800 rub. Kurgi tie pinigai apie kuriuos pernai taip gražiai kalbėjo viršininkas? Pasirodo, kad viršininkas, neturėdamas tam tikrų žinių apie anuos šaltinius, iš kurių sakė gausiąs pinigus, mus tik suvadžiojo. Direkcija atsakė: "Simno valsčius didelis, turtingas ir užlaiko tik vieną mokyklą; yra gi valsčių kur kas biednesnių, kuriuose yra po 2—3 mokyklos, ten ir reikalinga duoti pašelpa, be nuošimčių irgi negalinti paskolinti, nes Direkcijoje visai nėsą tokių pinigų". Už žemę ant kurios stovi gelžkelio sargų triobėsiai, iždas išmokės tik po naujų metų. Notaro pinigai, įnešti į Simno kasą, priguli miestelėnams; miestelėnai gi nesutiks jų paskirti mokyklai, nes jiems reikia miestelyje viena gatvė akmenimis išgrįsti. Užtai gi žmonės pasipiktino ir panorėjo išgirsti apie tuos pažadėtus pinigus nuo paties viršininko; pasakė: "be viršininko męs nieko netarsime".

"Valsčiaus poneliams" toks drąsus valstiečių reikalavimas nepatiko ir tuojaus viršaitis vieną iš drasesniųjų paliepė sargybiniui vesti į šaltąją. Kam girdi, sueigą kursto!" Sargybinis ėmė darbuoties: jis pradėjo susirinkusius vyrus gasdinti dragunais, jeigu jie neklausysią viršaičio. Kadangi jo gąsdinimų niekas nebijojo tai griebia dar kitą valstietį iš sueigos ir traukia į šaltąją. Bet vyrai, užmatę tai, nedavė to daryti, sakydami: "jeigu taip, tai veskite į šaltąją mus visus, o ne jį vieną, nes męs visi reikalaujame "kad, svarstant šį dalyką, butų ant sueigos pats viršininkas". Tai pasakę žmonės pradėjo skirstytis.

M—jas iš B.
("V.Ž.")

IŠ SENAPILĖS,
Suvalkų gub.

Iš Senapilės administratyviškai išsiunčia neapribuotam laikui du kurpiu: G. Majų ir J. Jobolį.
("V.Ž.")

IŠ KALVARIJOS,
Suvalkų gub.

Kalvarijos "Žiburys" jau nejsieidžia savo skaityklon "Vilniaus Žinių" ir "Lietuvos Ukininko". Mat, sulyg Senapilės "Žiburio" protesto, ir Kalvarijos žiburiečiai nutarė boycotuoti šiuodu, anot jų, "bedieviską" laikraščiu. Tai kaip greitai pasirodė, kuo "Žiburys" esąs! Tik nežinia, kas iš to visko išeis, nes be boycotuodami šiuodu laikraščiu, vienkart nuskriaudžia ir kai kuriuos "Žiburio" skaityklos skaitytojus, kurie skaitydavo "Vilniaus Žinias" ir "Lietuvos Ukininką", o dabar, žinoma, negauna jie jų skaityti.

Kaszin, ar daug galės musų žiburiniai išsilavinti politiškai skaitydami vienos pakraipos laikraščius?

A. Kelmutis.
(Iš 'V.Ž.')

IŠ KURŠO.

Šį pusmetį Baltijos pajuryje (Kuršas, Estai) teismas nuteisęs pakarti 136 žmonės, katorgon nusiųsti 244 žmones
(Iš 'V.')

IŠ RYGOS.

Rygos laikraščio "Rižskija Novosti" redaktorius Šmidtas esąs nubaustas 1000 rublių už "patalpinimą neteisingų žinių apie viršiausios spaudos reikalų valdybos veikimą".

(Iš "V.")

IŠ PETERBURGO.

Tik pasiminkim, kiek tad gražių užmanymų jau buvo: ir "metraštis", ir "mirties kasa", "vaikams prieglauda", "lietuviškųjų knygų sankrova" ir nemažai kitų visokių naujų ir gerų projektų.... "Metraštį" galima dabar svarais gauti, dauguma jo egzempliorių silkėms suvynioti liks sunaudota; "mirties kasos" nesulaukėme, "prieglaudos" irgi. Apie "knygų sankrovos" įtaisymo projektą, rodos, kas beatmena. Peterburge, kur, anot vieno vietinio musų "statistiko", kelios (ne atmenu kiek) dešimtįs tukstančių lietuvių gyvena, jei reikia kam nors lietuvių elementorių, ar kokią kitą knygelę gauti, tai žmonės eina į garsiąją "Lietuvių Laikraščio" Redakciją ir knygų krautuvę A. Smilgos.

Bet tenai, rodos, vien tik seną numerį p. A. Smilgos "organo" galima gauti. Ir eina žmogus iš "knygų krautuvės" nieko nepešęs....

Kas gi kaltas kad tie visi projektai nejvyko, arba griuvo? Ogi stoka "darbininkų", stoka žmonių, kurie norėtų ir galėtų dirbti!! Musų "veikėjai" pakalbėti mėgsta visi, netingi ilgai, karštai, net kartais gražiai kalbėti, labiausiai tie, kurie dar savo tėvų kalbos nėra pamiršę, bet kada prisieina kokį užmanymą įvykdinti, tai vienas neturįs laiko, kitas nėnorįs, o trečias, visų kitų užkalbintas, prispirtas priima, bet.... dažnai nieko nepadaro!....

Galų galais neretai yra tokios pasekmės, kad musų "veikėjai", neužbaigę vieno darbo, kimba už visokių naujų projektų, bet greit ataušus karščiavimams, sustoję ant vietos, laukia naujiems užmanymams įkvėpimo. Dabar Peterburge nemažai kalbama apie naują projektą lietuviams gelbėti, apie "labdarių" užmanymą visų vietinių lietuvių draugijų susiliejimą į vieną; tos draugijos įstatymų "užgenėdinančių visų draugijų siekius", projektą prižadėjęs priruošti kun. Matulevičia, anot p. I. Z., "žinovas visokių draugijų gyvenimo". Labai malonu, kad už tokį sunkų darbą, kaip "pilną susiliejimą" į vieną draugiją, yra bent vieną kartą "žinovas" pasiėmęs. Žinoma, jei tad galimas daiktas, dirbkime tamstos!

Bet.... kad jį! be to "bet" vis negalima apsieiti! Pirmų pirmiausiai kaszin ar dauguma musų "didžturčių" su "mažturčiais" į vieną draugiją norės susilieti? O jei norės, tai šiems paskutiniiemsiems višai neapsimoka patiems tos giminystės pageidauti: neužmirškite, mažturčiai, kad tenai beveik tie patįs žmonės, kurie 1904 metų gegužės 25 d. kuopavaldiniausiai padėkovojo už lietuvių spaudos daleidimą, kurie Japonų karės reikalams buvo šimtus aukavę, kurie pagalios gali ir "mažturčius" savo "darbštumu" užkrėsti. Jau aš girdžiu balsą: "męs paimsime viršų, nes musų daugiau". Kaszin, jei pagal kun. Matulevičiaus projektą, draugijų kasos pasiliks autonomiškomis tai bereikalo, vyrai, pageidaujate "svetimų turtų". Geriau "imkime viršų" savo tarpe ir varykite toliau darbą, kaip išmanote. Neužmirškite visuotinųjų susirinkimų nutarimų bei nurodymų; tik darbas, visų narių sąžiniškas savo pareigų atlikimas stiprina kiekvieną draugiją, kol jos narių dvasia suteikia visuomenės prijautimą.

P. G.
(Iš "V. Ž.")

BAUSMĖ UŽ PABĖGIMĄ NUO KARIUMENĖS.

Neseniai gavau nuo vieno lietuvio iš Amerikos laišką, kuriame klausia manęs, kokia jo laukia atsakomybė, jei jis sugrįžtų namo, už tai, kad 1903 metais, budamas priimtas kariumenėn, t. y. jau po prisiekos, paleistas atsisveikinti su namiškiais, išbėgo į Ameriką.

Klausiantysis norėtų grįžti namo, bet nežinąs, kas jam už tai butų. Esą Amerikoje yra daugiau tokių pabėgėlių, kurie geistų irgi parvažiuoti į tėvynę. Kad daugiau apie tai žinotų, atsakymą duodu per laikraštį.

Jeigu koks prasišalinęsis nuo kariumenės buna suimtas, tai jis tuojau atiduodamas į kariumenę ir pagal įstatymus gauna bausmės nuo 1 iki 4 mėnesių kareiviško kalėjimo. Tiek pagal įstatymus. Bet paprastai prieina atsėdėti 10—20 dienų, o daugiausiai du mėnesiu. Tas sėdėjimas priskaitomas prie tarnystos, taip kad ilgiau kariumenėje buti nereikia. Tankiai esti taip: naktį pasodina į karcerį arba taip vadinamą hauptvachtą, o dieną atleidžia į kazarmę ir mokina kartu su kitais naujokais (novobrancais).

Taipogi nedidelė, galima sakyti, tokia pat bausmė esti ir tiems, kurie pabėgo iš pat kariumenės, jeigu tik bėgdamas neišnešė ir neišgaišino valdžios daiktų arba kuo kitu neprasikalto.

Tiems pabėgėliams, kurie nori patįs stoti ir atitarnauti, reikia dar žinoti, kad tarnavimo pradžia esti visados rudenį ir ne vėliau naujųjų metų. Dėl tos priežasties geriausiai stoti į kariumenę rudenį, nes jei kas, duokim, stotų po naujųjų metų, tai jį, žinoma, tuojau paima į kariumenę, bet tarnavimo pradžia jam skaitosi tik nuo pirmojo po pastojimo rudens.

Stoti tokiam pabėgėliui reikia geriausia pačiam pas savo apskričio karo viršininką (vojinskij načalnik) ir, žinoma, reikia jau viską pasirengti išvažiavimui į paskirtąjį pulką, nes paprastai tokius areštuoja ir varo į pulką, jau neleizdami namo atsisveikinti.

Beto, kas buvo už sienos (rubežiaus), tam reikia žinoti, kad už kiekvienus, praleistus už sienos metus, valdžia reikalauja užmokėti 20 rublių. Kas jokio turto, t. y. savo lauko, namų, ar užrašytos dalies neturi, iš tokio, žinoma, šio mokesčio neišjieško; tokiam, taip sakant, dovanoja.

Kas prasišalinęs nuo kariumenės, sulaukia 39 metų amžiaus, to jau suvis neima į kariumenę, bet paprastai neima jau ir tų, kurie turi 33 — 35 metus, nes, suprantamas daiktas, kas jie per kareiviai — seni vyrai tarp jaunųjų.

Už patį gi perėjimą per sieną be pasporto teisia gmino (valsčiaus) teismas ir nubaudžia paprastai 2—3 paromis į šaltąją arba keletu rublių pabaudos.

Andrius Bulota.
(Iš "L.U.")

CHOLERA ATRINASI.

Iš paskutinių laikraščių numerių sižinojome, kad jau esama Rusijoje choleros. Astrachanės mieste, kaip rašo laikraščiai, jau buvę du susirgę cholera, Rovno mieste susirgę cholera jau net keturi. Pasirodžiusi taip pat cholera Caricine, Volske, Žemojo Naugorodo ir Saratavo guberni je.

Cholera dar, žinoma, gan toli nuo Lietuvos (nors Rovno miestas nėra jau taip toli), tačiaus ir mums grąsina ji savo atsilankymu. Gal ji ir nepasieks musų, gal ji umu laiku bus užslopinta, bet męs privalome buti pasirengę sutikti tą neprašytąją viešnią ir atremti ją, neduoti jai įsišaknyti tarp musų. Kai kurie mano, kad cholera toli nuo musų ir męs galime buti ramųs. Tokia nuomonė labai klaidinga. Veltui mano, kad cholera turi platinties pamaži, užgriebdama pakeliui visas vietas. Labai klysta taip manantiejie. Cholera gali pasirodyti visai netikėtai, kuomet męs jos nelaukiame ir nėsame prisirengę atremti ją. Ji visai netikėtai gali užklupti mus neprisirengusius. Tiesa, dar cholera toli nuo musų, bet greit ji gali prisiartinti, kadangi ji lengvai pernešama iš vienos vietos į kitą nors ir tolimą vietą, net kelias gubernijas aplenkiant. Kaip cholera gali buti parnešta iš toli, privesiu čia tikrą atsitikimą iš 1892 metų, kuomet Rusijoje buvo cholera.

1892 metais siautė cholera Rusijoje. Cholera liko užnešta ir į Liublino miestą, Lenkijoje. Pasirodė, kad cholera į Liubliną atnešta tiesiok iš Rostovo prie Dono, tuo tarpu nuo pastarojo miesto ligi Liublino visu pakeliu niekas niekur cholerą dar tuo laiku nesirgo. Betyrinėjant, kaip čia į Liubliną užnešta cholera, pasirodė, kad viena vietinio kunigo giminaitė buvusi Rostove prie Dono, grįždama iš ten atsivežė cholera sergantį kudikį. Kudikis kiek pasirgęs pagijo, bet skalbėja, jo rubelius skalbusi, apsirgo ir mirė. Nuo to daugiau žmonių užsikrėtė cholera ir prasidėjo giltinei šienapiutis.

Iš to atsitikimo jau aišku, kad negalima atsidėti ant to, kad cholera dar toli nuo musų, bet reikia buti prisirengusiems atremti tą nelabąją viešnią ir neduoti jai ištraukti iš musų tarpo nė vienos gyvybės.

Ne vienas gal musų valstiečių yra persitikrinęs, kad cholera yra tokia liga, nuo kurios jokiu budu negalima apsisaugoti. Bet tokia nuomonė klaidinga. Galima ir nuo choleros apsisaugoti, tik reikia buti atsargiam. Cholera negalima kitaip užsikrėsti, kaip jei tik vibrionas pateks tiesiok į vidurius. Patekti gi jis į vidurius gali tiktai per vandenį ar dulkes. Todėl butinai reikia negerti nevirinto vandens ir nevalgyti žalių daržovių, ant kurių dulkių dažnai esti choleros vibrionas (užkretalas). Todėl, reikia užlaikyti bute švarumą, o ir pačiam švariai užsilaikyti; gerti reikia tik gerai atvirintas vanduo, be to dar reikia dažnai gerti rukštųs gėrimai, pavyzdin: spanguolių ar citrinų rukštis ir toms panašios rukštįs.

Plačiai čia nerašau apie priemonės apsisaugojimo nuo choleros ir kaip užsilaikyti cholerai siaučiant, kadangi apie tai kiekvienas gali perskaityti Dr. A. Vileišio parašytąją knygutę apie cholerą, kur viskas smulkiai išdėstyta. Tik kiekvienam sodžiuje gyvenančiam inteligentui, svietiškam ar dvasiškam, patarčiau stengties praplatinti tarp sodiečių žinias, kaip apsisaugoti nuo choleros ir kaip užsilaikyti jei pasirodytų cholera.

A. Musteikis.
(Iš 'V. Ž.')

IŠ AMERIKOS.

BIAURUS KAREIVIŲ DARBAS.

Denver, Col. 32 dalyvaujančių manevruose kareivių, patikę unteroficierą 25 regimento vaikščiojant su jauna mergina, jį primušė, pagriebė merginą, nuvilko į krumynus ir ten vienas po kitam ją žagė. Oficierai stengėsi tą atsitikimą paslėpti, bet ne buvo galima. 26 kareiviai likosi jau suareštuoti, šeši gi pabėgo, bet trįs jau suėmė Rusolinse.

KUNIGŲ PRIEGLAUDOS NAMAI.

Muskegon, Mich. Kunigas R. A. Forman, prabaščius katalikiškos šv. Kazimiero bažnyčios Chicagoj pirko netoli čia 60 akrų žemės, ant kurios bus pastatyti priėglaudos namai pasenusiems katalikiškiems kunigams. Žemė ta yra prie Michigan ežero.

ATEIVIAI.

Washington, D. C. Sulyg ateivių užveizdos pagarsintų žinių, liepos mėnesyj atkako Amerikon tik 27000 ateivių, arba ant 72% mažiau negu pernai. Žymiausiai sumažėjo ateivių skaitlius iš Maskolijos: liepos mėnesyj iš Maskolijos atkako tik 6198 ateiviai, o pernai jų atkako 28971. Pirmame pusmetyj šių metų atkako 193006 ateiviai, pernai gi 787667, iš Maskolijos šįmet atkako 32284, o pernai 144531 ateivis, taigi šįmet ant 78% mažiau.

VĖJA LAUKAN NEGRUS.

Knoxville, Ten. Pulkas ginkluotų baltparvių užpuolė ant negrų kalnakasių stovyklų netoli Jelico ir visus negrus išvaikė, jų turtus išnaikino. Visi negrai ant 30 mylių nuo Jelico gavo prisakymą išsinešdinti. Baltparviai uždegė vienus negrų užimtus namus ir juose sudegė šeši negrai.

GAISRAI.

Colfax, Wahs. Sudegė netoli nuo čia galvijų augintojo Schulzo namai. Ugnyje pražuvo šešetas vaikų.

EXPLIOZIJOS.

Detroit, Mich. Ant laivo Destroyer, naudojamo prie dirbimo Levingston kanalo, atsitiko expliozija, kurios 13 darbininkų likosi sunkiai sužeistų, 6 ypatos sužeistos mirtinai.

Grand Rapids, Mich. Carp ežere išlėkė į padanges pasivažinėjimo laivas Leclanan. Expliozijos trįs ypatos likosi užmuštos, kelios mirtinai sužeistos, 16 gi ypatų tapo sunkiai sužeistų.

NELAIMES ANT GELŽKELIU.

Graston, W. Va. Netoli Pennsakoro susidaužė gelžkelio traukinys su pasivažinėtojais. Prie to 10 ypatų tapo užmuštų.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ Indianopolis, Ind. Prezidentas Suvienytų kalnakasių organizacijos prisakė sustreikavusiems angliakasiams grįžti darban.

¶ Martins Ferry, O. Langhlino geležies dirbtuvėse dirba pilną laiką, o blėtos dirbtuvėse Aetna Standard tik iš dalies.

¶ Atlanta, Ind. Čianykščiose plieno dirbtuvėse, kurios stovėjo tris sanvaites, prasidės darbai.

¶ Lebanon, Pa. Lackawana Co. pardėjo dirbti savo geležies dirbtuvėse. Yra viltis, kad darbo užteks ilgesniam laikui.

¶ Newport, Ky. Darbininkų streikai čia pasibaigė ir darbininkai sugrįžo prie darbo.

¶ Hyde Park, Pa. Čianykščiose geležies dirbtuvėse prasidės darbai.

¶ Tunnelton, W. Va. Čianykščiose kasyklose užgimė streikai, bet yra viltis, kad unijai pasiseks nesutikimus prašalinti.

¶ Watertown, N. Y. Darbininkai International Paper Mills sustreikavo. Manoma, kad reiks streikuoti ilgesnį laiką.

¶ Nuo 1 d. rugsėjo be abejonės užgims angliakasių streikai Wyomingo valstijoj. Kasyklų savininkai stengiasi išnaikyti uniją. Streikuose dalyvaus 12000 darbininkų.

¶ San Toy, O. England Coal Co. neužilgo pradės dirbti savo kasyklose.

¶ Zanesville, O. Crooksfield distrikte sustreikavo 2500 angliakasių.

¶ Terre Haute, Ind. Vienuoliktame distrikte Indianos valstijoj uždarė didesnę dalį kasyklų; jeigu kokiose kasyklose dar dirba, tai ateinančią sanvaitę ir tos bus uždarytos.

¶ Knoxville, Ten. Kadangi Kings Coal Co. priėmė prie darbo baltparvius ir negrus, čia užgimė dideli vaidai terp baltų ir parvuotų darbininkų..

¶ Brookside, Ala. Streikuoja čia darbininkai. Dirba tulas skaitlius streiklaužių, bet jų padėjimas ne vertas pavydėjmo.

¶ Fairmont, W. Va. George Creek Coal Co. netoli Farmington rengia naujas anglių kasyklas, kuriose ras darbą 500 darbininkų. Nuo pradžios rugsėjo prasidės darbai dirbtuvėse Fairmont Window Glass Co. teipgi dirbtuvėse Fairmont Bottling Works dirbtuvėše.

¶ Leechburg, Pa. Dirbtuvėse American Sheet & Tin Plate Co. prasidėjo darbai ir 200 darbininkų rado jose darbą.

¶ Springfield, Ill. Taxhorn anglių kasyklose baltveidžiai angliakasai atsisakė dirbti drauge su juodparviais, bet dabar vėl pradėjo dirbti drauge.

¶ New York. Streikuoja čia siuvėjai. Iki šiol streikuoja 1000 siuvėjų, bet manoma, kad neužilgio skaitlius streikuojančių užaugs iki 30000. Streikieriai reikalauja pakėlimo algų ant 20%.

¶ Kewanet, Ill. Sustreikavo čia geležies dirbtuvių darbininkai.

¶ Berwick, Pa. Streikuoja čia karų dirbtuvių darbininkai. Nėra vilties, kad streikai greitai pasibaigtų. Todėl darbininkams ne apsimoka dabar eiti čia darbo jieškoti.

¶ Clarksburg, Wa. Va. Dirbtuvėse West Fork Glass Co. prasidėjo darbai.

¶ Salem, Ky. Šitose aplinkinėse yra cinko kasyklos. Visose dirba pilną laiką. Šįmet ketina čia atidaryti daugiau kasyklų.

¶ Hermine, Pa. Visose kasyklose Ocean Coal Co. dirba gerai. Darbo yra ilgesniam laikui.

¶ Irwing, Pa. Kasyklose United Coal Co. dirba gerai ir yra viltis, kad darbas trauksis ilgą laiką.

¶ Hecla, Pa. Čianykščius kokso pečius dabar taiso. Neužilgio prasidės darbai.

¶ Fort Worth, Tex. Didina čianykščias geležies dirbtuves. Paskui pri darbo priims daugiau darbininkų.

¶ Glenns Run, O. Pasibaigė streikai čianykščių angliakasių; darbininkai sugrįžo prie darbo.

¶ Listonsburg, Pa. Anspak kasyklose dabar dirba pilną laiką, iškasa kas dieną po 500 tonų anglių.

¶ Reading, Pa. Didesnėj dalyj Reading Iron Co. dirbtuvių dabar dirba. Yra viltis, kad darbai prasidės ir kitose dalyse.

¶ Linton, Ind. Prasidėjo darbai čianykščiose geležies dirbtuvėse.

¶ Beaver Hill, Ore. Darbai šiuom kartu eina čia prastai, dirba mažai, galima vos ant valgio uždirbti. Iš kitur tegul čia nieks ne keliauja darbo jieškodamas.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ TOLUCA, ILL.

Darbai eina čia gerai dirba kiekvieną dieną po 7 valandas kas dieną. Iš kitur pribuvęs gali darbą gauti, tik reikia turėti unijos kortą, arba angliakasių popieras.

Lietuvių yra čia apie 15 šeimynų, o pavienių apie 10. Nesutikimų terp jų nėra, bet apšvietimas jų labai žemas. Nedėlioms sudeda po pusdoliarį, prisiperka gėrimų ir eina į laukus gerti. Laikraščius mažai kas skaito: ateina čia 2 egz. "Lietuvos" ir 3 "Saulės". Daugumas laiką praleidžia prie gėrimo.

M. A.

IŠ CHELTENHAM, PA.

Čia yra lopetų dirbtuvė, kurioj dirba 200 su viršum žmonių, jei darbai gerai eina, dabar nėra nė šimto, dirbtuvė tedirba pusę arba trečią dalį laiko.

Lietuvių čia yra 10 šeimynų ir apie 20 pavienių; visi sutikime gyvena kol neragavę miežių skystimo, bet kaip tik išsigeria rudžio, tai tuoj mėgina galvų kietumą.

16 d. rugpiučio buvo čia krikštynos. Šeimyninkas pasikvietė gimines ir pažystamus. Į tą susirinkimą įėjo kaimynas jau užsitraukęs ir pradėjo čia ėsančius kolioti. Vienas vaikinas perspėjo, kad čia ne vieta koliotis. Be mažo užtai nekįlo muštynės namuose, bet kad tas nejvyko, tai neprašytas svečias ant jardo prisirinko akmenų ir butelių ir laukė išeinant jį perspėjusio vaikino, kaip tas išėjo, tuoj smogė buteliu į galvą, kitu į krutinę. Jeigu užpultasis ne butų pabėgęs, gal butų jį primušęs.

Drauge buvęs.

IŠ PITTSTON, PA.

Šitam miestelyj gyvena lietuvių apie trįs tukstančiai. Apšvieta jie menkai besupranta; sunkiai žengia pirmyn, rodos pradeda žengti atgal. Naujas klebonas kun. Kaupas turi protą, net tuli laisvamaniai pradėjo verstis į katalikus po jo atvažiavimui į Pittstoną.

Kągi galima sakyti apie jo puikius pamokslus? Keikia, kiek galėdamas, tuos žmonės, kurie bando platinti laikraščius arba knygeles, liepia parapijonams tokias ypatas su šluota prašalinti iš savo namų. Bet gaila, kad kunigėlis nepatėmija gerų darbų savo parapijonų. Vaikučiai vos 12 metų pradeda jau traukti alų karčiamose. Ar ne butų geriau, jeigu kunigėlis lieptų karčiamninkams tokius vaikėzus su šluota išvyt iš karčiamos? Gėda Pittstono lietuviams, jeigu jie ne suvaldo savo vaikų. Ar negalėtų siųsti juos mokintiesi? Jokiu budu negalima teisinties, kad ne buvo progos. Mokykla čia yra, mokina tik vakarais už 50c. į mėnesį, bet lietuviai iš jos nesinaudoja. Nekartą girdėjau tėvus kalbant: "Kam to mokslo reikia, kunigu vistiek nebus".

Darbai anglių kasyklose tuom tarpu visai prastai slenka, vos ant maisto galima uždirbti; bėdavoja žmonelės, kaip pragyvent. Bando paskandyt tuos vargus prie baro.

V. Lietuvaitis.

IŠ DURYEA, PA.

Šioje aplinkinėj yra tik kietųjų anglių kasyklos, kitokių darbų nėra. Darbai, kaip šiame krizio laike, eina vidutiniškai. Žmonių be darbo perdaug nėra, bet iš kitur pribuvusiam darbas sunku gauti. Pirmiaus darbai ėjo pusėtinai iki 4 d. liepos dirbo pilną laiką, šešias dienas sanvaitėj, o nuo 4 liepos vienos kompanijos dirba 3 dienas sanvaitėj, kitos ir keturias dienas.

Čionai yra ir lietuvių burelis; kaip girdėti, jie rengiasi tverti parapiją ir statyti bažnyčią; lotai bažnyčios statymui seniai nupirkti. Jau kįla terp jų nesutikimai dėl bažnyčios statymo. Vieni nori, kad prigulėtų airių vyskupui, kiti tam priešinasi. Nežinia katra pusė paims viršų.

Terp čianykščių lietuvių apšvietimas ant žemo stovi laipsnio. Progresyviškų draugysčių nėra: yra tik S. L. R. K. A. 61 kuopa ir pagelbinė draugystė šv. Juozapo.

Pirmeiviškų laikraščių iki šiam metui nebuvo ateidavo vien "Saulė" ir "Žvaigždė". Dabar, atkakus iš kitų aplinkinių darbininkams darbo jieškoti, ateina jau: "Lietuvos" 2 egz., "Vienybės Lietuvninkų" 1 egz., "Keleivio" 1 egz., "Kovos" 3 egz. Seniau ateidavo vos po vieną egzempliorių "Kovos" ir "Lietuvos". Moksliškų knygelių čia ir su žiburiu, turbut, nerastum. Musų lietuviams rodosi, kad geriau laikas praleisti smuklėse, ir prisikausus rudučio, daužytis makaules; paskui nėrsunams prisieina gerai mašnelę pakrapštyti.

Mėnesis laiko atgal čia vienas žmogelis (ar lietuvis? Red.) susibarė su savo drauge; nuėjęs ant gelžkelio, atsgiulė. Atėjęs traukinys nuvažiavo ranką. Pats neteko rankos, o jo šeimyna liko be duonos kasnio. Atsiranda čia tokių, kurie terp svetimų moterų užsima prostitucija.

Unija kietųjų anglių darbininkų silpnai laikosi, mažas skaičius sanarių priklauso prie unijos, o darbininkų sutartis su darbdaviais baigiasi, pasibaigs 1909 m, 1 d. balandžio. Gal reiks streikuoti.. Unistai užsidarę duris nuo kitų darbininkų, laiko mitingus ir da pastato 2 sargu ant durų, kad kitokių darbininkų neįleistų, vien unistus į svetainę teleidžia, užtai gal ir mažai yra priklausančių prie nuijos, kad unistai ne unistus ne laiko draugais. Terp lietuvių unistų teipgi neatsiranda tokių, kurie galėtų savo broliams paaiškinti, kas tai yra unija ir ką susivienyją darbininkai galėtų atsiekti ir tt. Lietuviai klauso vien ką sako svetimtautis, nuo jo viską priima be jokio apsvarstymo, kad jis nors nuvestų į balą, o jeigu lietuvis ką nors patartų ir ant gero, tai nuo lietuvių gauna vardą šliuptarnio, ciciliko ir tt.

Darbininkiškų ir pirmeiviškų laikraščių skaitymas tai geriausia mokykla. Laikraštį skaitydamas susipažysta žmogus su darbais susipratusių pasaulio darbininkų, dasižino, kaip jie kovoja už laisvę prieš monarchizmą ir kapitalizmą ir kaip jie pagerina gyvenimo sanlygas. Knygas skaitydamas, susipažysta su gamtos teorija ir kitokiais dalykais.

K. G.

IŠ BAYONNE, N. J.

Iš Elizabetho kunigas Žindžius išvažiavo į Lietuvą, o kunigas M. Šedvydis iš Bayonne užėmė Žindžiaus vietą Elizabethe.

Gavome kunigą Jakštį iš Worcesterio, Mass. Šitas pradėjo ne pagal Christaus mokslą elgtis. Rodosi Christus pinigus nerinko sau, žmonis mokino visus lygiai, platino meilę terp žmonių; musų gi kunigas nepaiso Christaus mokslo ir elgiasi visai kitaip, negu Christus prisakė.

Pribuvęs į Bayonne kun. Jakštis pasiėmęs viena trustisą ir pradėjo po visus lietuvius kalektuot pinigus. Surašinėja šeimynų vardus ir pravardes, nors tą atliko kun. Ševydis, vienok šitas ir vėl surašinėja.

2 d. rugpiučio per pamokslą pradėjo keikt ir niekit žmonės.

Revoliucijonierius ir socijalistus išvadino paleistuviais, priešais žmonių ir tt.; priminė ir vietinę 36 kuopą L. S. S. Girdi čia yra maža saujalė, 5—6 socijalistai, jie girdi, nesnaudžia, nemiega naktimis, jieško svetainių, rengia prakalbas, o jus katalikai, ką nuveikėt? Jeigu jų butų tiek kiek jus, tai jus visus išsmaugtų socijalistai. Naikykite, suriko, tuos socijalistus, neduokit piktai sėklai išaugti! Toliaus nupeikė moksliškus raštus. Socijalistų, girdi, susitvėrus maža saujalė išleidžia laikraštį ir skaito jį pusė svieto, jie savo raštus ne brangina, duoda pigiai, arba visai už dyką. Bruka žmonėms į kišenių, kiša už enčių, tik imk, panevali siulo. Musų katalikiškų laikraščių mažai yra ir mažai jie turi skaitytojų, silpnai užsilaiko.

Vargdienis.

IŠ MILLINOCKET, ME.

Lietuvių čia yra 10 vedusių šeimynų ir apie 40 pavienių. Draugystės neturi nė jokios. Sutikimo terp jų irgi nėra. Nėra beveik susirinkimo, kuris apsietų be peštynių. Apšvietime stovi teipgi ne ant augšto laipsnio. Laikraščių pareina apie 15 egzempliorių, vienok juos teskaito vos penkta dalis lietuvių; kiti gi skaitymo bijosi. Susipratusius ir apšviestus vadina cicilikais, bedieviais ir kitokiais gražiais vardais. Smuklių čia yra 3, bet degtinės pardavinėjimas uždraustas. Lietuviai jos parsigabena iš Bostono pakaktinai.

Darbai čia daugiausia popieros fabrikuose ir lentų piovyklose. Darbai eina gerai, čianykščiai darbininkai neatjautė krizio. Vienok darbininkų čia yra daugiau negu reikia. Tegul todėl nieks iš kitur nekeliauja darbo jieškodamas.

Millinockietis.

IŠ CANTON, N. C.

Lietuvių čia yra 4 šeimynos o pavienių 15. Suprantimas jų stovi žemai. Skaitančių laikraščius čia yra mažai. Laiką praleidžia prie kazyrų ir prie gėrymų. Nors čia raugalo ant vietos nėra, bet jo prisigabena iš kitur.

Darbai eina čia ne prastai ,tik mažai moka: vos po 15c. už darbo valandą.

S. Ryklis.

IŠ JEROME, ARIZ.

Darbai eina čia ne praščiausiai, bet iš kitur pribuvusiam sunku darbas gauti, nes ant vietos yra pakaktinai darbininkų.

Lietuvių yra čia jau 8 ypatos. Iš laikraščių, ateina čia "Lietuva" ir "Lietuvos Ukininkas".

K. Čepukas.

IŠ TACOMA, WASH.

Laikraščiai rašo, buk Tacomos lietuviai miega. Tas ne tiesa: jie net per karštai darbuojasi. 2 d. rugpiučio pas Romanaucką apvaikščiojo varduvių dieną; varduvės buvo ir pas Žukaucką. Kadangi tą dieną saliunai uždaryti buvo, tai gėrymų parsigabeno iš vakaro. Pas Ramanaucką nors darbavosi visą dieną, bet nieko ne nuveikė. Pas Žukaucką jau pradėjo viens kitą vaikyties ir but galo nebuvę, jeigu dedės nebutų atpyškėję su karieta ir darbščius tautiečius nuvežė pernakvoti ant kalnelio. Ant rytojaus kiekvienas užmokėjo po 15 dol. Teip mat darbuojasi musų tautiečiai! Jeigu juos pakalbini užsirašyti laikraštį, tai sako, kad pinigų gaila, bet nakvynei šaltojoj ir gėrimams tai jų negaila.

Šliuptarnis.

IŠ TORONTO, ONT. CANADA.

Lietuvių yra čia mažas burelis. Yra čia draugystė vardu šv. Juozapo. Užsidėjo ji praeitą metą, į ją beveik visi lietuviai prigulėjo. Paskui pribuvo daug draugų iš kitur ir tie užsimanė draugystę draskyti ir supiudyti visus draugus. Draugai nutarė, kad nereikia čarterio. Lenkai dasižinoją, sutvėrė draugystę ir išėmė čarterį ir lietuvius sykiu padavė. Lietuviai pradėjo čarterio jieškoti, bet buvo sunku ,nes buvo suvienyti su lenkais. Da ir tuli lietuviai pranešė, buk tik 7 yra sanariai, todėl čarterio nedavė. Tuom tarpu piktadėjai lietuviai pradėjo tverti kifokias draugystes, Kliubus Laisvamanių ir tt. Pradėjo mitingus daryt, kad sudraskyt draugystę šv .Juozapo ir pinigus išsidalinti. Bet tuli draugai šv. Juozapo Dr-tės suprato, kad tie nori ardyt ir pasijuokti iš draugystės šv. Juozapo, sulaikė mitingus, kol ne bus čarterio. Pirmsėdis paėmė knygas ir visus raštus, per tai ardytojai negalėjo sudraskyt draugystės ir pinigus pasidalyt. Bet dabar gavom čarterį, nors sunkiai. Per atvirus laiškus sušaukė viešą susirinkimą, bet visus lietuvius sušaukti nepasisekė.

Mitingas atsibuvo nedėlioj, 16 d. rugpiučio. Pribuvo visi draugai ir kiek neprigulinčių. Pirmsėdis pradėjo kalbėt apie tautiškus ir darbininkų reikalus ir apie reikalą uždėjimo knygyno ir tt., bet matė, kad draugai jo ne klauso, vieni neužsitikėjo pirmsėdžiui, o kiti nesuprato; tai jis paliovė kalbėjas. Bandė pakviesti kitus, bet neatsirado norinčių kalbėti. Ant galo visiems pradėjo kalbėti apie tautiškus reikalus, bet susirinkę pradėjo šaukti, kad to ne reikia kalbėti, pradėjo rėkti, trepsėti, į stalą mušti teip, kad salėj ėsanti už vienas kito pradėjo juoktis ir žmonės, einanti gatve, bėgo žiurėti, kas per riksmas, kodėl bildėjimas darosi nedėlios dieną; visi žiurėjo per langus. Pirmsėdis nustojo kalbėjąs. Užmanius pirmsėdžiui, kad draugystė šv. Juozapo prigulėtų prie Sus. Liet. Am., vienas stojo ir pradėjo šaukti, kad pirmsėdis suka pinigus, mulkina visus; pradėjo draugams pasakoti, kad jis vienas išėmė čarterį ir pinigus visur vienas moka, be draugystės žinios. Bet tuli draugai jį sustabdė. Dėl triukšmo vienok daug žmonių išėjo iš svetainės. Pasiliko vieni draugai, užsimokėjo mėnesinius mokesčius; mitingas pasibaigė ramiai.

Darbas čia sunku gauti tam pačiam mieste gyvenančiam, o pribuvęs suvisu negali gaut.

Torontietis.

NORINTIEMS KELIAUTI Į VALPARAISO UNIVERSITETĄ.

Mokslaeiviai visus šaukia į Valparaiso Universitetą. Randame beveik kiekvienam laikraštyje: važiuok į Valparaiso Universitetą. Bet pirma reikia ištirti tas dalykas, ar galima bus šiokią tokią naudą įgyti? Kiekvienam užeina ant mislies klausymas: kągi aš ten nuvažiavęs, nieko nemokėdamas, darysiu, dargi kur — į Universitetą; jei važiuoti, tai reikia buti prasitrynusiam, kad įstojant, galėtume kvotimą išturėti. O dabar šaukia ne tik prasitrynusius, bet visus....

Įstabu, kad teip yra. Dalykas tame, kad ten nėra skirtumo tarp mokyto ir nemokyto. Mokyti gali pasiskirt augštesnę šaką mokslo, o nemokyti gali pradėti nuo A. B. C....

Bet gerai žinoma, kad čia "business" viską veikia, tai beveik patraukimui mokinių įstaiga ir pavadinta Universitetu. Tiesiog pasakius, Valparaiso Universitetas ne augštesnis negu "High school".

Įgijo vardą tas Universitetas tik gal koki 4—5 metai, kada lietuviai pradėjo lankyti tą garsųjį Universitetą, pradedami patįs mokytis nuo A. B. C. Tąsyk pradėjo į laikraščius rašyti, kad nėra geresnės mokyklos, kaip Valparaiso Universitetas.

Žinoma, jei kas ko pirma nežinojo, o dabar žino, jis stato savę daugžinančiu. Pastodamas į Universitetą, kiekvienas gali laisvai sau pasirinkti kokią nors mokslo šaką. Nemokantiejie gali pradėt net nuo A. B. C....

Draugija labai apsigauna daug gero laukdama nuo Valparaiso studentų. Kągi prastas žmogelis gali veikti, jei studentai neveikia! Čion lengva jiems pasigirti, kad atlošė užpernai gegužės mėnesyje "Paskutinę Bangą" Chicagoj, potam kad S. Šapranauckas laikė prelekciją "Aušros" draugystėje. Kur jie dabar dingo (Valparaisiečiai)? Jeigu jie tuom tik tegali pasigirt, tai labai mažai. Iš 80 (jei ne klystu) studentų, tik tiek jie parodė savo darbo, tai matyt kiek jie pakilę apšvietoj! Iš tokio puikaus pulkelio turėtų jau atsirasti daugiau besidarbuojančių.

Jeigu kam kįla svajonės apie tą Universitetą, jei kas yra kiek mokslo uostęs, geriau patariu ne į Valparaisą važiuoti: jei nori ir turi patraukimą mokyties, tai visur patogiau mokyties negu Valparaise (tik reikia turėti kapitalą). Dažnai atsitinka teip: atvažiuoja kas studentų prikalbėtas pažiurėti to Universiteto, ir pasilieka.

Pasimokina kokius metus, praleidžia visus pinigus ir važiuoja, verkdamas iš Valparaiso nieko gero neapturėjęs. Kur dings žmogus, jau pasilsėjęs gerą laiką, nenori sunkaus darbo dirbti, o lengvą gauti ne gali. Žinau tokių kelioliką, kurie pabudo iš miego, bet jau pervėlai. Nekurie mokinasi kelis metus ir angliškai nemoka kalbėti.

Jei ir yra prasitrynę keli, tai vis beveik iš Lietuvos tokiais atvikę, tie bijo savo nuomonę išreikšti, kadangi klierikalai bėga kuogreičiausia skųsti Universiteto valdybai, kad tie ištvirkėliai bedieviai nori suardyti kunigų šventenybę. Teip kelis sykius atsitiko, kaip tik apšvietesniejie buvo pradėję veikti.

Jei ne draugausi su lietuviais, tai busi išgama vadintas. Jei nedalyvausi L. V. U. L. D,. tai busi visų giriamas ir lietuviu busi vadintas. Vienu žodžiu — nesusidėsi su lietuviais, tai tau ir priplaks šlykščių, negirdėtų naujienų, o jei draugausi su jais, tai nieko neišmoksi kaip tik lietuviškai ir tai ne geriausiai.

Aš neužginu važiuoti, bet norinti ten važiuoti pareikalaukite nuo besimokinančių studentų plačių paaiškinimų, o nukakę patįs pamatysite, ar ištikrųjų teip yra. Ištirkite gerai, o paskui galėsite keliauti, suprasite iš jųjų paaiškinimų, ar bus kokia nors nauda ar ne.

S. J. Piemuo.

LIETUVIAI IR SUOMIAI (FINNAI).

Męs labai mažai tesirupiname Suomiais ("gyventojais pelkių"). O toji tauta mums turėtų buti labai akyva, netik iš politiško atžvilgio ir apšvietimo dėlei, bet taipgi tirinėjant senovę pačių lietuvių tautos ir jos įtekmę ant kaimynų. Aš pats nepažįstu nė suomių kalbos, nėgi man teko kuomet nors susieiti ypatiškai su finnu. Tačiaus neseniai teko man perskaityti suomių ėpą "Kalevala", ir ten užtikęs keletą akyvų dalykų, noriu dabar atkreipti atydą tautiečių ant šitų musų kaimynų. Gal but Amerikoje gyvena kur nors lietuviai šalymais suomių; tai velytina butų, kad kas nors nuo jų ištirtų arčiaus čion pajudintuosius dalykus.

Senovėje finnai buvo mums netolimi kaimynai. Juk šaka jų, lyvai, susilatvino; ėstai dar šiądien susiedauja su latviais. Todėl neišvengtini buvo pirklybos, apšvietos, politikos prietikiai tarpe lietuvių ir suomių. Nesykį lietuviai per Dauguvą persikeldinę, grobišaudavo jų šalyje. Apie tuos prietikius "Kalevaloje" nerandu jokių minėjimų. Tačiaus vardai "Kalevaloje" randami, aiškiai parodo musų tautos kulturišką įtekmę ant suomių ir atbulai. Čion aš remiuosi tik ant kalbiškos papėdės.

Pats vardas "Kalevala" ženklina šalį Kalevos, pratėvio suomiškių didžiavyrių. Bet ar Kalevala ne yra tas pats kaip musų kalvis? Tarpe didžiavyrių žymią ten vietą jima kalvis Ilmarinen iš Ilmos (Oro). Regimai kalvystę suomiai išmoko nuo lietuvių.

Ėpys padalintas yra ant 50 "runos" arba giesmių. Žodis "runos" mums iš senovės žinomas, o latviai dar šiądien šneką vadina runa, ir šnekėti — runnat.

Kalevaloje užtinkame ir kunigą, nors retkarčiais ir ten jis ženklina patriarchą, vyresninką gentės.

Narbutas, rašydamas apie senovės lietuvių tikybą mini dievą Okkas, kurį Oru išguldo; primini ir šventę Okko atginimo. Labai man įstabu buvo Kalevaloje nuolatos rasti maldas į dievą Ukko, kurs paprastai tolyginasi Jumalai, dievui dangaus, kurs ypatingai valdo debesius. Bene lietuviai bus savo Okką perėmę nuo suomių?

Lietuviai turėję yra Kaukus, Kiuržukus, kurie gąsdino žmones naktimis. Prusų metraščiai tikrina, kad męs pasisavinę juos ėsą nuo skandinavų. Vienas iš Kalevalos didžiavyrių, Lemninkainen, nuolatos vadinamas yra Kauko, Kaukomieli. Bet ką tai ženklina, ėpas nepasako.

Akyva butų sužinojus, ar suomiai mužiką ne nuo lietuvių perėmę buvo, nes Kantelė, suomių arfa ar citra, labai primena musų kankles, kurios rods jau ir pas mus baigia nykti.

Panu, saulės sunus, paněši į senoviškąjį Paną. Kuura, vardas Tiesos, draugo Lemninkainen'o, primena pas mus vardą upės Kuros (netoli Gruzdžių); Tuuri, statytojas namo, kur medus sudedamas esti, artimas yra musų Turui, Tauriui; Kauppi, Lappas, lavus išdirbime ledžingų, primena lietuvių pavardę Kaupas.

Sampo, magiškas malunas javų, druskos ir pinigų, regis iš to paties žodžio išdygęs yra, kaip musų samanas, o gal Samija Sambija, netiek arti stovi Žemaitijos, kiek šaknies sam, iš kurios ir soma, magiškas gėrimas yra išvestas.

Nesykį girdžiu lietuvius keikiant: kad tavę kelmas! Ar čion kelmas yra kokia personifikacija aš ne nežinau. Bet Kalevaloje randu Kalma, kaipo personifikuotą Mirtį, Giltinę, nors ten pragaro dievas tankiaus vadinamas yra Mana ar Tuoni ar Surma.

Mielikki, žiponė girių, sužieduotinė Tapio, dievo girių, labai primena lietuvių dievę Mildą, ar Prusų Melytėlę.

Ir daugiaus "Kalevaloje" pastebėtinų dalykų yra. Bet gana bus čion atkreipus atydą ant suomių mythologijos ir kalbos, ir paprašius tų, kurie artymai suomių gyvena, kad pamėgintų ištirti jų kalbą, teikas, pasakas; tikiu, kad toks darbas butų labai naudingas, nes gal but susektumėme, kokią įtekmę kulturoje viena tauta turėjusi buvo senovėje ant kitos. Rezultatus tokių tirinėjimų velytina butų pamatyti musų laikraščiuose atspaudintus.

J. Šliupas.

PRIŽIURĖJIMAS MAŽŲ KUDIKIŲ IR VAIKŲ PER VASAROS KARŠČIUS.

Aplinkraštis sveikatos užveizdos mieste Chicagos. Sutaisytas D-ro F. M. Reilly, padėjėjo komisoriaus sveikatos D-ro W. A. Evanso.

Nepeněk kudikio šaukštu. Čiulpimas yra prigimtas budas kudikio priėmimo maisto. Jis reikalauja čiulpimo veiksmo lupelių, burniukės ir liežuvio sumaišymui maisto su seilėmis burnos ir sulaikymui jo nuo pergreito nubėgimo pilvan. Penėjimas gi šaukštuku tos progos kudikiui neduoda.

Vartok paprastą bonkelę penėjimui, su gumo speneliu ir be ilgos gumo dudelės.

Pagražintos penėjimo bonkelės su ilgomis gumo dudelėmis ir patentuotais išmislais netik kad brangiai prekiuoja, bet jų negalima nė gerai ir lengvai išplauti, o ir šeip jos netinka kudikiams. Juo bonkelė ir spenelis prastesni, juo geriaus kidikiui. Bonkelė su ilga gumo dudele yra kipšo išmislas tinginėms motinoms. Jau blogiau nebereikia, jei motina negali penėti kudikio savo krutim tegul ji bent paima jį ant savo rankų ir paglamoni, kuomet jis pavalgo.

Nuimk spenelį nuo bonkelės po kiekvienam papenėjimui ir tuojaus dėk bonkelę ir speniuką į karštą vandenį ir virink kokią 10 minučiu. Prieš vartojimą kas sykis perplauk bonkutę ir spenelį išvirintame vandenyje — vartodama apie vieną kvortą atvirinto vandens, įdedant pusę arbatinio šaukštelio tyros sodos, arba laikyk įmerkus tokiame vandenyje bonkelę su speneliu ir tik kaip prireikia vartoti išimk.

Kudikiai daugiausiai įgauna išdegimą burniukės, ar gėlimą pilvelio, ar vasarinę ligą dėl neatsakančios priežiuros penėjimo bonkelės už visas kitas priežastis. Gana trupučiuko apgyžusio ar surugusio pieno apie bonkos kaklelį, ar spenėlį, kad suraugintų ir užnuodintų visą kudikio maistą, o žinoma, kudikiui tokį maistą priėmus, tuojaus užnuodija kudikio dėlikatnus audinius burnelės, gerkliukės ir pilvelio.

Gink muses nuo kudikio maisto, nes musės tankiausiai yra priežasčia užkrėtimo visokių ligų. Suprantamas dalykas, kad kudikio maistas turi buti visuomet šiltas, beveik toks pat, kaip motinos pienas, arba kraujo šiltumas, tai yra taip šiltas, kaip vidus burnos.

Užlaikyk kudikį švariai, tai jis geriaus galės išlaikyti karštį. Kuomet termometras rodo 80°, ar 90° šilumos pevėsyje, tai nėra taip lengva užlaikyti kudikį vėsiai. Bet jį visuomet galima užlaikyti švariai ir, be abejonės, jis jausis smagiai ir turės geresnę progą perleisti karštą laiką vasaros. Visuomet jis turi buti nors vieną sykį per dieną išmaudytas, ar net tankiaus laike didelių karščių. Niekuomet nemaudyk kudikio greičiau, kaip praslinkus valandai laiko po davimui jam maisto. Visuomet pirma išmaudyk, o paskui papeněk.

Aprengk taip lengvai, kaip galima. Geriaus pusnuogį laikyk, paliekant palutę ir juostą vidurdienio valandose laike vasaros karščių, jei yra viduje. Kiek galima laikyk kudikį ant gryno oro lauke, bet ne ant saulės, terp saulės tekėjimo ir nusileidimo. Grynas oras lauko, nors ir nešvari gatvė butų, yra visgi šviežesnis ir geresnis negu oras grįčios.

Grynas oras įtrauktas per kudikio noselę yra tai gyvasties gyvybė. Išvežk ar pasiųsk jį daržan, ar nors ant didelio švaraus pliaciaus, ar į paežerį kuo tankiausiai.

Chicagos oras tankiai mainosi ir pertai didelis atsargumas reikia turėti, kad kudikis ne persišaldytų. Plona, minkšta flanelinė palutė apvyniota aplink kudikio kunelį daugiau apsaugos jį nuo umaus atšalimo, negu paprastas aprėdalas kudikio, kaip tai: kelinaitės, marškiniai, pančiakaitės ir tt.

Šita palutė tik tiek turi buti plati, kad plotis apjuostų jo pilvelį — colis ar du augščiaus bambutės ir 2 ar 3 coliai žemiau jos. Bet ji turi buti švelni ir be susiringiavimo, žinoma, skaisti ir su segama minkštu bovelniniu siulu, o ne spilkomis.

Tik tokios palutės ir parišalo kudikis ir tereikalauja sau laike vasaros karščių, buvant grįčioje.

Neguldyk kudikio toje pačioje lovoje su kitoms ypatomis. Jei neturi lopšio, tai motina gali sustatyti dvi kedes į kruvą šale savo lovos, patiesti ką nors minkšto ant jų, tik ne plunksnų priegalvį, ar kokį vilnonį daiktą ir lai kudikis miega ten. Tikrai kudikis geriau atsilsės ypač vasaros naktyse, negu pasiguldant motinai prie savęs ir šildant savo karštu kunu jo kunelį; tokiu budu motina netik pati galės geriau pasilsėti, bet ir kudikis ramiau miegos. Kedžių atlošos neduos kudikiui nupulti nuo jo lovelės ir motina norėdama, lengviai galės pasiekti savo kudikį.

Visuomet užtiesk miegantį kudykį, idant musės neprieitų ir gangreit neužkrėstų kokia limpančia liga.

Mešerk kudikio vaistais. Jei nežiurint į visą priežiurą kudikis susirgtų, nekimšk vaistų, apie kuriuos nežinai nieko, kunelin, kurį dar mažiau težinai.

Nėra motinos mieste Chicagos, kuri negalėtų gauti geriausią gydytoją susirgusiam kudikiui be pinigų ir jokių iškaščių, jei ji yra ištikro bėdina. Pašauk verčiau gydytoją negu ką leisti pinigus kokiems ten patentuotiems vaistams, kaip "malšinanti syrupai visada ir vaistai nuo visko, gydo viską", kurie tavo kudikiui padarys daugiau blogo nėgu gero.

Nors šitie patarimai labiaus tinka kudikiams pirmam jų amžiui, bet galima juos pritaikinti ir senesniems kudikiams.

Nerperšerk kudikių ir neleisk, idant kudikis pats apsivalgytų.

Neduok sunkių valgių kaip tai: mėsos, taukų, blynų, piragėlių ir daugelį kitų kudikiui netikusių maistų, ir priegtam neduok didelei maišyto maisto. Juo prastesnį ir lengvesnį maistą duosi, juo geriau. Duok ganėtinai pieno, kvietinės duonos, avižinės košelės, keptų bulvių, keptų obuolių ir visokių šviežių vaisių, kuomet jie atsiranda, bet buk visuomet persitikrinus, kad vaisius yra nusirpęs ir šviežias. Visokios mėsos visokeriopai sutaisytos greitu laiku pertikrina motiną, kad negerai yra tuo maitinti, nes kudikis greit suserga ir gauna pilvo ligą.

Kasdieną maudyk iki nejeis į įprotį ir kudikiai patys kaip ančiukai į vandenį lįs.

Laikyk juos kiek galint ant šviežio gryno oro, jei gali tai nors apskritus metus ir pasiųsk ant farmų, jei tik proga pasitaiko, bet tik į tokias vietas siųsk, kur užtektinai yra čysto vandens.

Jei kudikis verta turėti, tai jis ir verta gelbėti ir daugiau negu pusė kudikių ir jaunų vaikučių, kurie miršta Chicagoje, kas metas butų galima išgelbėti, jei tik motinos prisilaikytų šių patarimų.

Vertė Dr. Graičiunas,
Medikališkas Inspectorius.

PAVOJINGI AMATAI IR NUO JŲ LIGOS.

Seniai žinoma, kad tuli amatai ir užsiėmimai pavojingi sveikatai. Dar 1670 m. prof. Ramazzini, garsus italas mokslininkas ištyrė tulus amatus ir marumą apsireiškiantį terp žmonių tų amatų. Tai, turbut, buvo pirmas tardymas šitos ryšies ir jis atkreipė į save daug atidžios; jo veikalas buvo išversta į prancuzų ir anglų kalbas ir pasiplatino plačiai. Nuo to laiko iki dabar dalykas pramonijos ligų atkreipęs į save šiek tiek atidžios ir toliaus įgauna vis didesnę svarbą, kadangi jo įtekmė į gyvenimą ir amžių žmogaus stojasi geriaus suprantama. Yra žinoma, kad terp dirbančių dulkėse tankiai atsitinka mirtys nuo bronchito, uždegimo plaučių ir džiovos. Teip pat yra žinoma, kad minerališkos dulkės daugiaus kenkia plaučiams ir oro kanalams negu augmeniškosios. Dėl šitos priežasties mirtys nuo ligų kvėpavimo organų terp akmenų ir geležies dirbėjų daug tankiaus atsitinka negu terp darbininkų malunuose ir grudų sankrovose.

Iš užsiėmimų, kurie yra priskaitomi kaipo pavojingi sveikatai, yra baltintojai, knygrišiai, misingio liejėjai, raidžių rinkėjai, elektrotipninkai, akmenų tašytojai, baltojo švino dirbėjai, gazo dirbėjai, pielyčių dirbėjai, dažymo darbininkai ir dirbanti audimo įstaigose, gumo dirbtuvėse ir dirbanti plaišalus.

Žinoma, reikia atminti, kad net prie teip vadinamų pavojingų užsiėmimų sanlygos labai įvairiuoja. Kaikuriose įstaigose, kur yra atsakantis apžiurėjimas, pavojus susimažina iki mažiausiam, ir visuomet su ta pasekme, kad ten atsitinka mažiau mirčių terp darbininkų. Tokiu budu vargiai yra teisinga laikyti tulus amatus pavojingais, kuomet pritirymas parodė, jog nėra blogų pasekmių įvedus atsakantį užbėgimą.

Beveik nėra reikalo minėti, kad vidaus darbas nėra teip sveikas, kaip lauko: oras dirbtuvėse, kraštuvėse, pabrikuose, gyvenimuose niekuomet nebuva toks grynas, kaip oras lauko dėlto, kad jis yra užteršiamas produktais kvėpavimo, degimo ir išsidėstymo. Buvimas žmonių kambaryje lenkia prie gadinimo oro dulkėmis, perais ir organiškomis dalelėmis odos, plaučių, drabužių.

Jei nesirupiname kaip reikia vietose užsiėmimo tinkamu prašalinimu užteršto oro ir prileidimu tyro oro, tai visuomet bus sanlygos, kurios kryps prie pagaminimo apsireiškimų spaudimo, galvosskaudžio svaigimo, alpimo, o tas pagimdo nužudymą noro valgyti ir kuno stiprumo. Iš šito yra aišku, kad svarbiausiu veiksniu yra pakaktinas turėjimas tyro oro.

Terp dirbėjų švino, gyvsidabrio, žiurkžolių, fosforo, nuodingų dažų, ir tt. yra ligos savos šitiems užsiėmimams. Be atsargumo vienval turėti pakaktinai tyro oro kambaryje, reikia ypatinga rupestis turėti apsaugojimui darbininkų.

Viskas šitas parodo svarbą gerai pažinti sanlygas liečiančias sveikatą prie įvairių užsiėmimų. Šitas pažinimas yra svarbus tam, idant męs galėtume sužinoti atnašinius pavojus kiekvieno ir priežastis nereikalingo apsireiškimo tulų ligų prie tam tikrų užsiėmimų, teipgi, kad galėtume išduoti padavadijimus ir taisykles, pagerinančias sanlygas ir darančias šituos užsiėmimus visai nekenkiančiais.

Šitas, žinoma, yra apsaugojimo darbu ir svarba jo negali buti perdedama; todėl, idant jis butų pasekmingas, reikia prisidėjimo dalyvaujančių pusių, kuriomis yra— valstybė, darbdavis ir darbininkas. Kiekviena jų turi pildyti savo pareigas ir kiek viena turi rupintis įvykinimui geidžiamų pasekmių.

Iš "Health Dep. Talks".

VAISIAI.

Vaisiai yra vaistu žmogui nuo visokių ligų. Jie turi visas gydomasias ypatybes reikalingas užlaikymui žmogaus sveikatos. Išmaningas jų vartojimas atvėdins užkiatusį veidą ir sulaikys žingsnius vedančius kapan. Kadangi vaisių yra tokia įvairybė, tai sunku juos apšnekėti kas sau, todėl paminėsime svarbiausius, augančius Suvienytose Valstijose šiaurinės Amerikos. Čia vėl, kiekviena ypata skiriasi viena nuo kitos savo temperamentu ir mėgimais, todėl negalima paduoti aštrios taisyklės, kuri turėtų buti užlaikoma kiekviename atsitikime. Kiekvienas žmogus turi atsižinoti iš patyrimo, ar jam koksai vaisius tinka ar ne. Svarbiausios atnašos kiekvieno paminėto vaisiaus bus paduota ir sulyg jų reikia padaryti išvedimai.

Visi vaisiai valgymo ar virimo tikslams turi buti sveiki ir valgomi iš lėto, geriaus sakant, jie reikia suskusti arba reikia valgyti mažais šmoteliais, idant susimaišytų su seilėmis, padarytų vaisių tuo, kam jis yra skirtas, — valytoju. Verdant, visą vaisių reikia vartoti. Visuomet reikia vaisiai suvirinti į tirštą košę su kuomažiausiai vandens, paskui nusunkti per koštuvą.

Visi džiovintiejie vaisiai reikia išmirkinti verdančiame vandenyj kelias minutas arba kol pasidarys minkšti, paskui nupilti vandenį ir užpilti šviežiu virimui. Visuomet virk vaisius, kol jie gaus prigimtą saldumą be pridėjimo cukraus.

Niekuomet nevartok cukraus su vaisiais šviežiais ar džiovintais. Jei vaisiai yra perdaug gaižųs ar rugštųs, tai sudėk juos su saldžiais vaisiais padarymui apyrugščio valgio. Vartojant grietinę su vaisiais, grietinę pirma išplak ir atskiesk vaisių skystimu.

Vynuvaisius. Ypatingai yra vartojamas užsinuodijus kraujui ir neužviliamas vaistas nuo pilvaligės, odos išbėrimo ir kraujo ligų abelnai. Valgyti reikia apsčiai.

Obuoliai. Seniaus tankiai negana buvo vertinami sulyg jų gerumo ypatybių ir tik paskesniais metais jų tikra vertė likosi visuotinai pripažinta. Maitingumo vertė obuolio yra apie 14 nuošimtis ir susideda daugiausiai iš vandenėtųjų angledarių ir augmeniškų rugščių. Jame teipgi yra gera dalis fosforo, kas padaro obuolį ypatingai vertinamu dirbantiems protu ir ypatoms nerviško palinkimo; teipogi vaikams ir pasenusiems. Obuoliai prietam turi kitą viršų ant kitų vaisių, kad jie yra lengvai gaunami visuose meto laikuose šviežiame stovyje be sudarymo. Tik minkštosios ir skystimingos ryšys nunokusios reikia valgyti nevirinus; kietosios ir iš dalies nenunokę reikia virinti. Obuoliuose yra daug geležies ir jie yra geri atsitikimuose mažakraujybės.

Bananai yra maitingu maistu jei yra nunokę savo prigimtame krašte, bet pardavinėjamus šiaurinėse tolymose nuo jų gimtinės šalyse reikia vartoti atsargiai. Iš dalies išsidėjimas įvyksta benokinant juos ir rugimas prasideda kuone tuojaus kaip vaisius patenka į vidurius. Bananai išsiuntimui yra skinami žali ir tankiai sudedami pirma nokinimo į drėgnus ponamius, kurių rugštis vaisius greitai sugeria. Bananuose yra apie 14 nuoš. maitingumo, susidedančio daugiausiai iš vandenėtųjų angledarių, kurie, vaisiui ėsant neišnokusiu, yra labiausiai pavidale skorbylo; bet benokinant ant stambo šitas skorbylas persimaino į vynacukrį ir išsileidžiantį skorbylą, kurie padaro branginamą maistą, tinkamą šiltiems kraštams. Pilkoji ryšis yra saldesnė už geltonąją ir miltingesnė. Sudedant su kitais vaisiais ir riešutais, bananai gali buti tikamu valgiu.

Gervuogės suteikia branginamą suojunginį rugščių, fosfatų, geležies ir kitų mineralų organizuotame stovyje; bet kadangi sėklos ir mėsos kenkia įvairiems kuno organams, tai tik skystimas vartoti. Išvirink uogas, išsiosk per flanelinį krepšį ir supilk skystimą į bonkas nesurugusiame stovyje; arba padaryk drebučius. Padaro labai gaivinantį gėralą, patogų jei kraujas yra sumenkėjęs ir neturi gana geležies.

Vyšnios yra "maistu dievų" ir daug ką galima butų pasakyti apie jų patogumo ypatybes. Gana bus pasakius tiek, kad jas galima valgyti kuomet tik panorėjus. Yra gerai turėti šiek tiek sudarytų idant turėti po ranką ištisus metus. Iš nerauginto skystimo yra puikus vynas. Jį galima padaryti iš drebučių, ištirpinus atsakančioje apstyje vandens pagal reikalavimą skonio.

Spangenos arba spanguolės labai tinka sungai, kuri gera prie patiekalų iš riešutų, bet reikia išsunkti per rėtį ar koštuvą pirma valgymo. Žievės yra nesuvirinamos.

Daktiliai džiovinti turi 62 nuoš vandenėtųjų angledarių, yra labai maitingi ir turi buti valgomi ne po daug. Tik geriausia ryšis reikia vartoti.

Serbentai arba žvirblevuogės, kurios yra įgabenamos iš kitur džiovintos, yra be sėklų ir todėl geresnės negu čia auginamos ryšys, kurios kuone visos yra tik žievės ir sėklos. Tik skystimas pastarųjų tinka vartoti kaipo drebučiai arba kiapo neraugintas skystimas laikomas bonkose. Džiovinti serbentai reikia gerai išplauti pirma virimo. Virti reikia dviejuose vandenuose, nupilant pirmutinį pavirinus penkias minutas.

Pigos džiovintos turi 70 nuoš. vandenėtųjų angledarių; jos yra geru maistu ir reikia valgyti ne po daug. Pasirink vartojimui tik geriausią atmainą, kadangi pigesnėsės ryšys turi didelę daugybę vabalėlių, kurie, patekę į vidurius, padaro didelį galvos skaudėjimą. Baltosios kaipir cukraus nuosėdos, kurios lengvai matosi nuoga akia, turi vebalėlius; jie yra matomi tiktai su pagalba mikroskopo. Radzinkos, džiovintos slyvos, daktiliai, ir tt. su šitomis baltomis nuosėdomis reikia gerai ištirti dėlei tos pačios priežasties.

Agrastos netinka kam kitam kaip tik sudarymui į drebučius ar maršmeliadą. Sėklos ir žievės visuomet reikia numesti.

Citrinos yra geriausiu iš visų citrininių vaisių ir jų gydomosios ypatybės yra plačiai žinomos

Idant gauti pilną vertę, citrinas reikia kepti viduniškai karštame krosnyje, kol bus minkštos, dabojant, kad nesudegtų ar nesutruktų. Karščio veikmė bekepant padaro organizuotąją salicilinę rugštį, kuri yra geru išprakaitavimui vaistu. Užėjus slogoms ar plaučių ligoms ji veikia labai gerai. Tik organizuotoji salicilinė rugštis, kokia yra gaunama iš citrinų vaisių, ypatingai iš citrinos, arba grynas aliejus žiemos rietenos, tegalima vartoti kaipo vaistas išprakaitavimui; vaizbuojamoji rugštis, kuri nėra organizuota ir pasidaro iš karbolinės rugšties (iš dervos produkto), yra baisus nuodai ir anaiptol netinka imti į vidurius. Citrinos rugštis visuomet reikia vartoti vietoje acto (uksuso).

Apelsinai duoda gardų skysčių, kuris ir gaivina ir priduoda norą valgyti. Su nauda galima valgyti rytmetyj, prieš pusryčius. Mėsas ir žievę reikia numesti. Sergėtis vartoti apelsinus, kurių žievės turi aliejų su kerpančia ir kandančia ypatybe lupoms; skysčius tokių apelsinų yra nuodingas kunui. Bambuotoji ryšis yra geriausia.

Persaslyvės pilnai nunokę ir geros atmainos yra sveikos vidutinėje apštyje. Valgant nenunokusias, jos kenkia. Pukuota žievė jų reikia nuimti pirma valgymo; valgant su tąją žieve, jos tankiai pagimdo mėšlungį ir didelius skausmus. Persaslyvių kauleliuose yra hydrocianinė rugštis (dideli nuodai) labai silpname skiedale ir jei valgyti daug, padaro blogas pasekmes. Kauleliai slyvų, vyšnių, armėniškų slyvų, nektarinių ir karčiųjų migdalų teipgi turi nuodingas ypatybes ir jų nereikia valgyti.

Vynuogės. Jokis vaisius neturi tokios didelės maitingumo vertės, kaip vynuogės. Nuo neatmenamų laikų jos grožino skomes teip turčių kaip ir vargšų ir davė jiems vyną nesulyginamą su dievų nektaru. Duona ir vynas yra vis dar svarbiausiais valgybos dalykais daugelio rytėniečių. Druskos ir rugštys šito vaisiaus gausina kraują ir prisideda daug prie užlaikymo jo stovyje grynumo. Sėklos ir žievės yra nesuvirinamos ir jų nereikia valgyti. Stiklas vyno prieš kiekvieną valgį vietoje kavos ar arbatos atidarytų plačiai duris [illegible] ir įleistų ten šviesą išminties.

Kalbant apie vyną, reikia neraugintą skysčių suprasti; tas kuris yra perimtas rugimo, netinka maistui, nors, kartais gali buti vartojamas kaipo vaistas. Iš begalinės įvairybės vynuogių, galima pasirinkti tas, kurios tinka skoniui. Sergėtis reikia ryšies vadinamos "Catawba"; ji yra nuodais daugumui žmonių.

Kriaušės (griušios) tankiausiai turi medinę valakną, kuri yra nesuvirinama. Tas ryšis, kurios yra skystimingos ir minkštos ir be kruopelių, galima valgyti su nauda. Didžiausia jų vertė yra skystyje, kuriame yra organizuotos minerališkos druskos k. v. geležis, natras, teipgi fosforas, ir tt.

Slyvos turi savyje rugštį, kuri kenkia gromuliojimo organams daugelio žmonių ir jų reikia nevalgyti, patėmijus, kad jos kenkia. Džiovintos slyvos yra labai maitingos ir galima valgyti kuomet tik panorėjus. Jos duoda geriausią maistą nervams ir smegenims, suteikia šilumą ir išmetalą, bet nėra maistu raumenims. Visuomet vartojant džiovintas slyvas, pavirinus dešimts minučių pirma vandenį, reikia nulieti; paskui užpilti šviežiu verdančiu vandeniu, kad apsemtų ir virti šešias ar aštuonias valandas. Tas jas padaro minkštomis ir labai gardžiomis. Visuomet pirmą vandenį reikia nulieti, nes su juo nusilieja siera ir šarmadruskė, vartojamos bedžiovinant ir be rengiant jas pardožėn.

Redakcijos atsakymai.

Gurbui. Tai paprastos mušytynės. Aprašymui tokių menkų atsitikimų ištikro gaila vietos laikraštyj.

Rybeliui. Janonis neišjuokia komunijos, bet visai ką kitą. Perskaityk Tamista dar kartą, o jo feljetone nerasi išjuokimo komunijos, bet visa ką kitą.

Lietuvaičiui. Per menkas tai atsitikimas, vietinis, todėl jis ne tinka paantrinimui visuose laikraščiuose. Galima reikalauti atkartoti kituose laikraščiuose tik straipsnius su kokiais nors svarbiais visuomeniškais reikalais.

Gadynė šlėktos viešpatavimo Lietuvoje

(1569—1795m.)

Parašė Jonas Šliupas, M. D.

(Tąsa).

ir augti į galybę. Tas pats karalius, kurs savo akte 2 d. balandžio 1794 m., Maskoliams dar Varšavoje viešpataujant, pavadino sukilimą buntu, o Kasciušką kurstytoju, piktadėju, vėliaus gaudavo nuo Kasciuškos raportus, lyg nuo kokio bendro savo begarbių ketinimų. Pradedant nuo augščiausios dumos, visose administratyviškose magistraturose, o net kariumenėje, vadovystoje korpusų, visur buvo nužvelgimai ar Maskvos apmokami urėdininkai ir vadai; visur matėsi abejingumas ar vylius. Kasciuška, bijodamas dar labiaus įžeisti šlėktą, visus paliko ant ivetų; karščiausius patrijotus, pvd. Jasinskį, nuo vadystos atstatė, o nužvelgiamiems ar nerangoms jų urėdus davinėjo; net nubaudimą tikrų vyliugių, visuomenės vyliuje pertikrintų, vilkino po visokiomis priedangomis. Nestebėtina, kad išsekė kantrumas liaudies, žiurinčios į tiek negandų. Išėjo ji ant gatvių ir ėmė pati bausti piktadarius.

Varšavos miesčionys, atsikratę nuo maskolių kariumenės, ėmė šiaustiesi. Galop gegužio, susiorganizavus augščiausiai tautiškai dumai, kako į Kasciuškos stovyklas deputacija Varšavos miesčionių su protestu, kam nominavo tą magistraturą be jų dalyvumo. Žinia apie kapituliaciją Krokavos, įvykusią regimai per vylių, iššaukė sukilimą 28 d. birželio. Mat, 27 d. birželio Kaz. Konopka, atkakęs pas apkasus Varšavos, į miliciją šnekėjo apie vylių Vieniavskio ir peikė augščiausią tautišką dumą už jos pataikavimą Targovičėčiams. Ėsą — kareiviai basi vaikščioja, o tėvynė brangiai maitina vyliugius! Ragino žmones ir kareivius pasiskubinti su nubaudimu kalinių. Vėlai vakare minios susirinko ant rinkos Senmiesčio, pas rotužę, kur Konopka vėl kalbėjo ir kurstė gaujas, kad tėvynės vyliugius umai mirtimi nubaustų. Gauja pastatė kartuves. Kad rytoj augščiausioji tautiška duma liepė policijai kartuves išvartyti, gauja sukapojo policiją kardais ir reikalavo tuojaus nubaudimo vyliugių. Prezidentas dumos atsisakė nuo to, gauja puolėsi ant kalėjimų. Pakorė Peremyšliaus kaštelioną kunigaikštį Antaną Četvertynskį, Vilniaus vyskupą Ignę Massalskį, slaptą dumčių Boskamp-Lassopolskį, Grabovskį, Majevskį, Mat. Roguskį, Piętką ir advokatą Mikolą Vulfers'ą. Vyskupas Skarševskis atsipirko pinigais nuo budelio, o didį lenk. maršalką Mošynskį atprašė prezidentas Zakrzevskis.

Tokia energija liaudies įstabino Kasciušką ir jo lupų žodžiai: "Velijęs bučiau du mušiu pralošti, negu išgirsti apie tą kruviną sceną". Tas išsitarimas nupiešia visą jo mintį.

Augščiausioji tautiška duma suareštavo vyriausius kaltininkus sukilimo, tarp jų Konopką ir kn. Mejerį. Kasciuška, žinoma, nupeikė sukilimą ir kaltininkus atidavė teisman. Kriminališkasai teismas šešis prievartdarius pasmerkė pakorimu, mažiaus kaltus kalėjimu, Konopką išgujimu iš šalies, o kn. Mejeris atgavo laisvę kaipo geras patrijotas. Sako, teismas nuolankesnis buvęs Konopkai ir kn. Mejeriui per įtekmę Kollątajaus, morališko parengėjo to sukilimo. Kasciuška liepė rekrutuosną paimti visus "padykėlius"; viena nakčia suimta 6000, taip-pat suėmimai tęsėsi keletą kitų naktų, iki tokiu budu pasidaugino skaitlius Kasciuškos kariumenės, o Varšava pasidarė atvangi nuo maištų. Tie rekrutai turėjo kovoti pirmose eilėse.... Kasciuška vienlaik savame tabaré paskyrė karišką teismą kaltininkams Krokavos kapituliacijos. Dekretu to teismo pulkininkas Vieniavskis ir papulkininkas Kalk tapo už akių pasmerkti kartuvėms. Potam Kasciuška artinosi prie Varšavos, kuriai grėsė Prusų karalius su vadu maskolių, generolu Fersenu.

Gynimui sostapilės Kasciuška parengė ant kairiojo Vyslos kranto tris stovyklas: savąjį su gaspada Mokotove, Zajączeko pas Volią, ir kunigaikščio Juozo Poniatovskio pas Marimontą. Ant dešiniojo Vyslos kranto pas Pragą stovėjo tabaras 3000 žmonių. Iš viso Kasciuška turėjo Varšavos gynimui 26000 kareivių su 200 kanuolių. Suvienytosgi armijos Prusų, po vada Fridrikio Vilimo, ir Maskolijos skaitė 40000 galvų su 230 kanuolių.

Varšavėnai, besigindami nuo priešų, netikėjo ypatoms mažo patrijotizmo. Paėjo gandas, kad primasas kunigaikštis Mikas Poniatovskis, rašęs ėsąs gromatą Prusų karaliui, kaip galima butų lengviausiai įimti Varšava. Žmonės gatvėse siautė ir rengėsi statyti kartuves. Sako, Stanislavas Augustas prikalbinęs ėsąs brolį paimti nuodų, išvengimui gėdos: rytmetyj 12 d. rugpjučio primasą rado mirusį. Grasino ir pačiam Stanislavui Augustui. Draugas Kollątajaus, kn. Pranas Dmochovskis, atstovas neėsančio dumčiaus Jaskevyčius, užėmė augščiausioje tautiškoje dumoje skyrių instrukcijos. Be kontroliavimo mokyklų, prižiurėjimo laikraščių ir spaustuvių, Dmochovskis išleisdinėjo dienraštį "Gazeta Rządowa", kuriame talpino paliepimus augščiausios tautiškos dumos ir politiškas žinas. Galop rugpiučio jis apgarsino rastą archyve Maskolių ambasados atskaitą su vardais dignitorių, kurie laike delegatiško seimo ėmė algas nuo Štackelbergio. Tarpe paminėtųjų buvo taip-gi Stanislavas Augustas, kaipo paėmėjas keliolikos tukstančių dukatų. Karalius turėjo teisintiesi iš užmėtinėjimo ir prašė augščiausiosios tautiškos dumos išteisinti jį prieš publiką. Publika taip-gi nerimo dėl nebaudimo dalyvunų Targovicos ir seimo Gartino. Mat kriminališkasai teismas kunigaikštystės Mozurijos kartuvėms pasmerkė dekretu už akių visus, kurie pasirašė ant Targovicos akto 14 d. gegužio 1792 m., beje Ščęsną Potockį, Severiną Rzevuskį, Branickį, Suchorzevskį ir tt., bet neišpildė. Tad Kasciuška pertraukė kriminališkąjį teismą Mozurijos kunigaikštystės, o įsteigė kriminališką karišką teismą, kurio pirmsėdžiu tapo generolas Zajączek, paskaitomas prie terroristų, vadinamų, anot Kollątajaus, Hugonistais. Rugsėjyje tas teismas pasmerkė kartuvėms vyskupą Skarševskį už dalyvavimą Gartino seime. Targovičėnams bekariant *in effigie* dekretą Skarševskio, prašant karaliui ir popiežiaus nuncijui, Kasciuška suminkštino, pamainydamas kartuves ant ikgyvastinio kalėjimo. Dėlei tokios mylistos, suteiktos Skarševskiui, visas kriminališkas kariškas teismas pasidavė į dimisiją.

Kasciuškoje, mat, tvylojo mintis sulaikyti, kaip nebuk, savaimų, smarkesnį liaudies sujudimą. Jis drebėjo, kaip drebėjo šlėkta, kaip drebėjo karaliai ir visi liaudies spaudikai, vien pamanęs apie padrebinimus panėšinčius į tuos, kurie įvyko Prancuzijoje; jis tikėjo, kad ir Lenkijoje galėtų kilti kruvina reakcija, kaip kad buvo iššaukta Prancuzijoje. Visose deklaracijose užrubežiniems dvarams Kasciuška nesiliovė antrinęs, kad sukilimas Lenkijos rėmėsi ant pagrindų prancuziškoms tiesiog priešingų, kad jis skaitytų tėvynės priešais visus, kurie norėtų tverti ratelius ar atskiras bendrijas, o ypatingai, kad su karaliumi reikia apsieiti su guodone ir nuolankumu, jam prigulinčiu. O vienok tas pats žmogus, kurio širdis sudrebėjo matant vyliugius nubaustus be formos įstatymų, nekruptelėjo pasirašyti ant mirties nutarmės žmonių, kurių visa kaltė buvo karštesnis, gaivesnis, tikresnis atjautimas reikalingųjų įrankių gelbėjimui tėvynės. Atsitolinęs nuo minties sujudinimo liaudies minių, niekur aplink save nerasdavo paramos ir pagelbos, net karščiausius patrijotus atšaldė, kuomet nuolatinės pralošos naikino jo kariumenės korpusus ir jį patį vedė į nusiminimą.

Apgulimas Varšavos traukėsi nuo 13 d. liepos iki 6 d. rugsėjo ir pasibaigė atsitraukimu priešų; mat pavietai Didlenkijos pakėlė kovą su Prusais. Ksaveras Dąbrovskis, surinkęs į 2000 chlopų ir 400 raitos šlėktos, įėmė Kolo ir Konin. Kujavų kaštelionas Dijonyzas Mnievskis, kurio kiekvienas drąsesnis žingsnis Didlenkijoje susitiko su didelėmis sunkenybėmis, nes šlėkta nesigėdijo net vyliaus, įėmė Bračsius ri Vloclavką, potam užpuolė ant Prusų laivų, plaukiančių linkui Varšavos, ir paėmė visą transportą kanuolių, kulkų ir parako. Tasai atsitikimas pamaišė užmanymus priešų. Fridrikis Vilimas, netekęs amunicijos, atsitraukė nuo apgulimo. Taip-pat Fersenas iškako į Liubliniškius.

Atmušimas priešų nuo Varšavos buvo paskutiniu triumphu sukilimo. Ir kaip galėjo sektiesi maištas, kada šlėkta su nenoru pristatinėjo maistą ir kada mokesčiai su vargu surenkami buvo. Paliepimai valdžios ar nepildomi, ar bent buvo vilkinami. Taip nedorai elgėsi šlėkta.

Apverktinas bėgis sukilimo Lietuvoje užbaigė dalykus labai tragiškai. Paėmęs Vilnių ir susidrutinęs, Jasinskis sumušė Maskolius trijuose mušiuose: Levisą pas Nemenčiną 30 d. kovo, Dejovą pas Polanus 7 d. gegužio, ir Zubovą pas Siolo 23 d. birželio 1794 m. Nežiurint į tai, vyriausiu komendantu lietuviškos kariaunos Kasciuška paskyrė Miką Vielhorskį, nėsa Jasinskis, kurį rods pakėlė į generolus, linkęs buvo ant terrorizmo. Vielhorskis, teisybė, apgynė Vilnių nuo šturmo priešų kariaunos, bet veikiai atsisakė nuo vadystos dėl skaudamų žaizdų, įgytų seniaus Austrijos tarnystėje. Tad Kasciuška nominavo Stanislavą Mokronovskį, žmogų rods apžvalgų ir su pasišventimu, bet iki tas pribuvo apimti lietuviškąją komandą, Vilnius ginamas Antano Chlevinskio, tapo paimtas. Dabar Maskoliai galėjo per Lietuvą traukti į Lenkiją apmalšymui ten maišto.

Kasciuška turėjo dabar į 70000 armijos, pusiau neapginkluotos ir nepramokintos. O prieš jį buvo: į 60000 Prusų, 50000 Maskolių ir 40000 Austrų, kurie dar pabaigoje birželio, po vada generolo Harnoncourt'o, įsiveržė į Sandomieriškius okupacijai tos respublikos dalies. Be to iš Nemyrovo traukė generolas Suvorovas malšinti maištą su 18000 žmonių ir su 60 kanuolių. Idant visur priešą atkarti, Kasciuška pasiuntė prieš Prusus linkon Bzuros diviziją kunigaikščio Juozo Poniatovskio. Generolams Heinrikiui Dąbrovskiui ir Ant. Madalinskiui liepė eiti pagelbon Didlenkijos maištininkams. Sulaikymui Suvorovo paskyrė generolą Juozą Sierakovskį.

Kunigaikštis Poniatovskis pas Bzurą sulaikė Prusų armiją. Generolas Dąbrovskis gujo įgultines Prusų iš miestų Didlenkijos, persikėlė per Notecę, pas Bydgoščių į nelaisvę pagavo garsų smarkautoją pulkininką Šekuly. Bet Sierakovskiui nenusisekė su 5000 žmonių. Ne per toli nuo Kobryniaus, pas kaimą Krupčyce, jis susidurė su Suvorovu, turinčiu daug didesnę spėką, ir traukėsi atgal linkon liet. Brasčių, persikėlė per Bugą ir apsistojo tabaru pas Terespolį. 19 d. rugsėjo Suvorovas jį pavijo, atėmė 28 kanuoles ir išbarstė visą diviziją. Tuomi tarpu generoals Fersenas persikėlė per Vislą su korpusu 16000, ėmusių dalyvumą apgulime Varšavos, ir perkirto vieną iš svarbiausių kelių suteikimui maisto Varšavai; galėjo susivienyti su Suvorovu, užėmusiu liniją Bugo. Todėl Kasciuška rįžosi korpusą Ferseno apveikti ir su tuomi siekiu sukoncentravo savo spėkas pas Maciejovicus, Sandomieriaus vaivadijoje.

Ant kovos linijos pas Maciejovicų pylį stovėjo 7000 kareivių su 20 kanuolių. Vadų dešiniojo sparno buvo generolas Ignas Kamienskis, vidurio — Sierakovskis, kairiojo sparno — Karolis Kniazevyčius. Generolas Adomas Poninskis (sunus), stovintis su 3500 kareivių aplinkėse Veprio, gavo paliepimą laike kovos persikelti per Vyslą ir užpulti ant priešų iš užpakalio. Auštant 10 d. spalių priešas kovos glitose artinosi prie Maciejovicų. Kasciuška, atkardamas antpuolį priešų, nesulaukė Poninskio, periančio užpakalį priešams. Nežiurint į didvyriškumą vado ir kariumenės, po piet aplink pirmą valandą Lenkų armija tapo į plėnį sumušta. Išliko 1000 žmonių; kiti krito arba pateko į nelaisvę. Macejovicų pylyje susitiko kaip suiminiai: Sierakovskis, Kniazevyčius, Kamienskis, Kasciuškos adjutantas Fišeris ir sekretorius Julijonas Ursinas Niemcevyčius. Vakarop, aplink penktą valandą, kazokai ant keščių atnešė sukruvintą, be sužinės patį Kasciušką.

Kasciuška įgijo gražiausią garbę vidur apverktiniausio sugedimo aplinkui. Tačiaus silpnumas budo viešame žmoguje gali užtraukti tiek nelaimių, kiek pats vylius. Juk ir Kasciuška praeikvojo tiek pasišventimų, tiek pasistengimų sumaitojo, tiek užsidegimo išgėsino, tiek revoliucijiškų gaivalų nuramdė, tiek leido prabėgti laimėjimui progų, jog nėra stebėtina, jeigu Mochnackis ir Heltmanas jaučiasi priverstais ėsą ištarti: Kasciuška prapuldė Lenkiją! Žinoma, nuo vieno žmogaus nepriklauso likimas tautos. Lenkija ne dėl to dingo, kad silpnabudis vyresninkas jos pastangas vedė. Savanorumas šlėktos įtrenkė ją į kapus. Bet Kasciuška turėjo savose rankose valdžią ir tai vyriausiąją valdžią; turėjo meilę ir užsitikėjimą liaudies, galėjo visus, nors ir smarkiausius įrankius panaudoti. Nepanaudojo jų. Už tatai ir ant jo kabo baisi atsakomybė. Pats pateko į nelaisvę.

Gavusi žinią apie nelaimę, augščiausioji tautiška duma Kasciuškos įpėdiniu paskyrė Vavrzeckį, pasiuntinį 4-metinio seimo, pagarsėjusį maište Lietuvoje. Padėjimas buvo kritiškas. Fersenas savo tuntus siuntinėjo po pačia Varšava. Keletą mylių nuo sostapilės reikėjo beveik kasdien grumtiesi su Prusais. Austrijos generolas Harnoncourt neleido pirkti javus Liubliniškiuose ir artinosi pas Radomių. Su kiekviena valanda siaurinosi skritulys Maskolių armijos aplink Varšavą; maištininkams truko rekrutų, pinigų ir maisto. Tačiaus Lenkai dar nenuleido rankų: 8000 miesčionų kasdien pylė pylimus aplink Pragą paatvanginimui Varšavos; statė ant Vyslos plaukiančias baterijas; visos dirbtuvės rengė kardus, durtuvus ir tt. Tuomi tarpu Suvorovas, iš liet. Brasčių susivienijo su Derfeldenu ir Fersenu ir artinosi prie Pragos. Bandė sulaikyti jį lietuviškoji armija po vada Mokronovskio, bet tapo sumušta pas Kobylką, grįžtant atgal neteko 1500 žmonių ir visų kanuolių. Ateinant Suvorovui, Pragą gynė 18000 žmonių, tarp kurių buvo 5000 miesčionių. Likusiejie Lenkų kareiviai stovėjo ant kairiojo Vyslos kranto, kad atmušti antpuolį Prusų ant Varšavos.

4 d. lapkričio Suvorovas šturmu antpuolė Pragą ir ją paėmė. Krito su ginklu rankose 8000 apgynėjų, tarp jų generolas Jasinskis.*) Vavrzeckis su likučiais atsitraukė

*) Jasinskis žinojo, kame tuno pikta priežastis Lenkijoje: ant privilegiruotosios luomos jis vertė visas nelaimes. Pykino jį šlėktos atlušumas taip labai, kad pasirengęs buvo atkirsti šalin gangrenuotąją tautos dalį, idant išgyti ir pasveikti galėtų likučiai draugijos kuno. Bet atstumtas nuo vyriausios vadystos Lietuvoje per Kasciušką, kurs bijojo jo energijos, neteko vilties bebuti naudingu tėvynei ir ketino pėsčias į Paryžių keliauti, nes Lenkijoje — jis taip sakė — gyvena vieni tiktai vyliugiai, arba žmonės silpnadušiai ir be energijos, su kuriais nieko nėra galima padarvti. Oginskiui užtėmijus, kad ažuot taip tolimos kelionės geriaus butų žuti su ginklu rankoje, Jasinskis sutiko su jo minčia ir į savaitę potam — jis prapuolė ant Pragos pylimų!

į Varšavą, ir sudegino tiltą ant Vyslos.

Nusigandusi Varšava rįžosi kapituliuoti. Augščiausioji tautiška duma to dėlei pasiuntė į Pragą Ignotą Potockį, vedėją skyriaus užrubežinių reikalų. Suvorovas nenorėjo su juomi tartiesi, kaipo perstatančiu maištišką valdžią. Sugrįžus Potockiui, augščiausioji tautiška duma pasiuntė į Pragą 3 sąnarius magistrato, o karalius parašė gromatą pas Suvorovą su propoziciją kapituliacijos. Pergalėtojas patikrino gyventojams nepalytėtinumą savasties ir ypatišką atvangumą, reikalavo sudėjimo ginklų ir atstatymo tilto ant Vyslos. Augščiausioji tautiška duma liepė magystratui priimti sąlygas be sudėjimo ginklų. Galiaus įvyko kapituliacija Varšavos, bet ne kariumenės. Vavrzeckis su likusia Lenkų armija iškeliavo į pietus, o Suvorovas 9 d. lapkričio įvažiavo į Varšavą. Vavrzeckis drauge su Kollątaju ir Dąbrovskiu traukė į Krokavą, bet pas Radošycus, netoli nuo Kielčių, vejamas Maskolių, palei do savo armiją.

Į Maskoliją, su Kasciuška ir jo draugais, tapo išvežti: Ignotas Potockis, Vavrzeckis, Zakrzevskis, Kilinskis, Kapostas ir daugelis kitų. Kollątajus*) ir Zająček pateko į

*) Kollątajus tame maište atlošė kiltą rolę; įlaidunų partija laikė jį už energiška, net terroristą. Tačiaus ir jis nesuprato tikrųjų įrankių išgelbėjimui tėvynės. Jis buvo vienas iš tų, kurie kreiva politika — negasdinti susiedišką viešpatystę — vedami, gynėsi nuo išmetinėjimo bendrumo su nuomonėmis vakarų (slg. jo veikalą: O ustanowieniu I upadku konstytucyi 3-go maja); jis prigulėjo ir triuso nesigailėjo išdirbant visatiną plianą veiklumo ir rengiant maištą; o kas labiaus jo dar budą išaiškina, tai tas, kad Kasciuškai patekus į nelaisvę, jis pasiulė ant viršininkystės Vavrzeckį, patrijotą be spalvos, o per tai mažiausiai tinkamą vadovauti tautai valandoje, kada reikėjo ne taikyti nesutinkančius, bet patikrinti persvarą ir viešpatavimo vienos kiltos minties. Rods Kollątajus, ragino Kasciušką prie energiškesnio veiklumo, grasino jam, pertraukinėjo su juomi prietikius, net manė apie diktaturos apėmimo bet visos jo pastangos apsirubeziavo sunaikinimu tiktai maskoliškosios partijos, pradedant nuo paties karaliaus. Sako, kad jakobing partija (Hugonistai) ketino paglemžti karalių ir mirtimi nubausti tuos, kurie jo partijos laikėsi. Iš tikrųjų tokia pakraipa butų galėjusi daug kliučių praslinti, nes Maskvos šalininkai labiausiai priešinosi pastangoms patrijotų, vienok panaikinimui vyriausios pikto priežasties nebutų pakaktina buvusi.

Austrijos nelaisvę, o Madalinskį apkalino Prusai.

Tai-gi puolė maištas Kasciuškos, taip gražiai prasidėjęs, dėl stokos parėmimo. Dauguma šlėktos juk nė iš vietos nekrustelėjo. Magnatai, su keliomis išskyromis, laikėsi iš tolo nuo vyresninko maišto, dėvinčio chlopų sermėgą. Kaimiečiai išpildė savo pareigas ten, kur suprato reikalą, bet miniomis nesujudino, nesulaukę apskelbimo lygybės teisių ir išliuosavimo nuo baudžiavos. Tik Varšavos miesčionys gerai laikėsi drauge su kariumene ir žiupsniu šlėktos bei liaudies, jie atlaikė visą sunkumą 8-mėnesinės karės.

Kasciuška "pasikėlė ir išgelbėjo garbę nykstančios tėvynės, o su taja išdidumą ir ramybę sielos ateinančioms gentkartėms lenkiškosios tautos", tą šiądien pripažįsta Lenkai. Caras Povilas I paleido jį iš nelaisvės, gausiai apdovanodamas.

Stanislavas Augustas, gromatoje 21 d. lapkričio, savą likimą ir likimą Lenkijos pavedė rankosna "kiltadvasės triumphatorės". Atsakyme gavo propoziciją apleisti Varšavą ir atvažiuoti į Gartiną. Išpildė tatai pradžioje sausio 1795 Gartine jis rado seną kniazių Repniną, su misija prikalbinti jį, kad pasirašytų ant akto abdikacijos.

Vienlaik Maskolija, Prusai ir Austrija sątaravosi apie paskutinį padalinimą respublikos. 3 d. sausio 1795 m. Maskolija su Austrija sutarė padalytinį traktatą; 24 d. spalių mėn. tokis pat traktatas įvyko Peterburge tarp Maskolijos ir Prusų. Grobis Maskolijos ėjo iš pietų Bugo upe į Nemyrovą, iš ten tiesia linija į Gartiną, potam Nemunu ir senu prusišku rubežiumi į Baltijos marę. Iš didesnių miestų, pateko Maskolijai — Vilnius, Kaunas, Gartinas, Brasčiai ir Jelgava. Tas žemės plotas išnešė 2183 □ mylias. Austrijai pateko plotas tarp Pilicos, Vyslos ir Bugo, su miestais Krokava, Kielčiais, Radomiu, Liublinu ir Zamosciu, iš viso 835 □ mylios. Prusai užėmė šalį tarp Pilicijos, Bugo ir Nemuno su miestu Varšava, iš viso 697 □ mylias. Lenkija tad, ir jos provincija D. K. Lietuva, kaipo viešpatystė pasiliovė buvusi. Europa tylėjo, tik viena Turkija nepasirašė po aktu numarinimo Lenkijos.

Nors nenoromis Stanislavas Augustas pasirašė po aktu abdikacijos 25 lapkričio 1795 m., sukaktuvėse savo vainikavimo ir dienoje vardūvių carienės. Nežinodamas apie savo tolesnį likimą, gyveno Gartine iki numirštant Katarinai; potam caras Povilas I liepė jam persikraustyti į Peterburgą, kur ir mirė 1798 m.

Iki gyva buvo Katarina, Lenkai buvo laikomi piktadėjais, ir kaipo su tokiais Maskoliai žiauriai apsieidavo. Tukstančiai vaitojo ledinėse pustynėse Siberijos ar kalėjimuose Peterburgo ir Maskvos, ir kasdien dar jų daugybes gabeno į kalėjimus ar į Siberiją. Povilas I jau įlaidžiaus apsiėjo, bet neilgam jis tęvaldė šalį, nes 14 dieną kovo 1801 m. jis tapo pats pasmaugtas.

Tai-gi puolimas Lenkijos ir Lietuvos turėjo sugyvulinti kaimyniškas tautas. Idant įjungti sielą paveiktųjų, prispaudėjai patys morališkai garmėjo žemyn kaipo budeliai ir žvalgai. Jaunuomenė Vokiečių ir Maskolių, mylėdama savo tautą, turėjo pastoti persekiotoja tokių pat jausmų musiškų. Netikę, begarbus žmonės turėjo užimti augštesnius urėdus. Lietuva tad (ir Lenkija) pastojo vieta, kur tunka visokie Vokiečių ir Maskolių pašlemėkai, kurie vėliaus nesidrovi engti ir savus vienžemiečius. Ypačiai Maskolijoje ramsčiai cariškojo despotizmo susideda iš "diejatelių", kurie jaunystą, o kartais ir subrendimo amžių, perleidę yra Lietuvoje ir Lenkijoje urėduose, ir išsitobulino čion amate kenkiančiame jų pačių tėvynei.

14. APŠVIETIMO REIKALAI LIETUVOJE 18-tame ŠIMTMETYJE.

I.

18-tame šimtmetyje priviso Lietuvoje kunigų ir zokonininkų. Didžiunai pastatydino daugelį naujų bažnyčių, kurioms vyskupai pavedė parapijas.

Domininkonų kliošturių tuomet buvo rusiškoje provincijoje 52, o lenkiškoje — 47, iš viso 99. Priimant, kad kiekvienas kliošturius visatinai turėjo po 10 zokonininkų, tai išpuls ant pačių dykaduonių Domininkonų 990 galvų; bet jų buvo daug daugiaus, nėsa 850 tik lenkiškoje provincijoje. Berods netaip buvo skaitlingi kliošturiai kitų taisyklių, k. a. pranciškonų, bernardinų, reformatų, kapucinų, cistersų, benediktinų, kamedulių, reguliariškųjų kanonikų, norbertonų, basųjų ir čeverykuotųjų karmelitų, paulinų ir tt., vienok kiekvienas iš tų zokonų vidutiniškai skaitė mažiausiai po 500 galvų; už tai-gi išeina suma apie 6000 galvų.

(Tolhaus bus).

EMILE ZOLA

RYMAS

ROMANAS

VERSTA IŠ FRANCUZŲ KALBOS

(Tąsa).

Praeitis — tai buvo labai ypatinga pradinės krikščionybės istorija, kuri pamažu persikeitė į dabartinę katalikybę. Jis darodinėjo, kad kiekvienoje religijos evoliucijoje slėpiasi koks-nors ekonominis klausimas ir kad kiekvienas piktas išdygsta tiktai iš amžinos, nesiliaujamos kovos tarp vargdienių ir turčių. Pas žydus, kaip tik jie perstojo buti nomadais ir užkariavo Chanaaną, kur jie pradėjo apsigyventi, prilaikant privatiškos nuosavybės pamatą, prasideda kova tarp luomų. Atsirado padalinimas į turčius ir vargdienius: tuojaus išplaukė į viršų ir socijalinis klausimas. Permaina buvo tokia staigi, nauja tvarka trumpame laike įstumė į skurdą, kad vargdieniai, atsimindami auksinį nomadiško gyvenimo laiką, juo labiau reikalavo permainų. Lig Kristaus, visi pranašai — tai maištininkai, kuriuos sutvėrė liaudies vargas — jie, kalbėjo apie liaudies kančias ir plakė turčius, kuriems pranašavo visas nelaimes, kaipo atlyginimą už jų neteisybes ir žiaurumą. Pranašai skelbė socijalinę lygybę, reikalaudami sugriauti pasaulį, jei jame nėra vietos teisybei. Laike pirmų trijų krikščionybės amžių kiekviena bažnyčia buvo komunistiška draugija, kurių nariai valdė viską bendrai, išskiriant moteris. Apgynėjai ir pirmi bažnyčios tėvai liudija, kad krikščionybė buvo tuo laiku tiktai nužemintųjų ir vargdienių tikėjimu, kovojančių prieš visuotiną Rymo tvarką. Ir kuomet Rymas buvo pergalėtas, jis žuvo nuo puldančios pinigų įtekmės, ažiotažo, finansinių krachų, o ne nuo užplaukusios galingos barbarų srovės ir išsiplatinusio krikščioniško mokslo. Pamate visuomet guli pinigiškas klausimas. To aiškiausiai parodimu yra tas, kad krikščionybė buvo apskelbta valstybišku tikėjimu, kuomet pastarasis įgavo spėkas, ačiu istoriškoms, socijalinėms ir kitoms sanlygoms. Kad užtikrinti sau galutiną pergalėjimą, jis priverstas buvo pereiti į turčių ir galingųjų pusę. Tai buvo reikalinga tolimesniamjam krikščionybės gyvenimui.

Tą pirmą savo knygos dalį, praeitįes istoriją, Pierre papildė ištyrimais katalikybės istorijos ištyrimais lig šių dienų. Štai šv. Petras, atvykęs Ryman, kad išpildyti senus pranašavimus. Štai pirmiejie popiežiai, paprasti laidotuvių asocijacijų viršininkai, štai pamažu įsikuria visagalinga popiežija, kuri tolydžio stengiasi užimti pasaulį, kuri visuomet mano įvykdinti savo svajonę viešpatauti ant viso pasaulio. Viduramžinių laikų gadynėje, atsiradus galingiems popiežiams, buvo momentas, kuomet, rodėsi, kad popiežija prisiartino prie savo tikslo, pasidarė patvaldžiu viešpačiu ant visų tautų. Argi absoliutinė teisybė nėra įsikunijusi popiežiuje — pirmajame kunige, popiežiuje — žemės karaliuje, kuris neapribuotas valdo žmonių dvasią ir kuną, panašiai į patį Dievą, kurį jis atstovauja? Toji neapribuotą ir viską paglemžianti guodulybė apsireiškė Augusto ypatoje, imperatoriaus ir pirmojo kunigo, pasaulio valdono, ir ta prakilni Augusto figura viešpatavo ant senojo Rymo griuvėsių, į kurią persekiojantiejie popiežiai žiurėjo, kaipo į nepasiekiamą idealą. Bet kuomet po Rymo imperijos žuvimo valdžia persiskyrė į dvi dalis, tai reikėjo nusilenkti ir atiduoti imperatoriui svietiškąją valdžią, palikus popiežiui tą teisę, kad šis galėjo patepti jį ant sosto Dievo vardu. Liaudis prigulėjo Dievui, popiežius Dievo vardu atiduodavo ją į imperatoraus rankas, iš kurio jis galėjo ją atimti, pasinaudodamas visų galingiausiu įrankiu — atskirti nuo bažnyčios, įrankiu, kuris stumė popiežiją pirmyn ir kuris galutinai jai padėjo užvaldyti imperiją. Tokiu budu, tarp popiežiaus ir imperatoriaus tęsdavosi nesiliaujanti kova dėlei viešpatavimo ant liaudies, ant tosios nebylės, inertiškės nužemintųjų ir kenčiančiųjų minios, kurios vieni dusliųs vaitojimai, laikas nuo laiko liudijo apie slėgiantį ją vargą. Su liaudžia elgėsi, kaip su kudikiu, neva jos pačios labui, ir bažnyčia tikrai padėjo civilizacijai, davė pagelbą žmonijai, darydama gausią almužną. Pirmosios svajonės apie krikščionišką draugiją netrunėjo, nors vienuolynuose viena trečdalis surinktų turtų pasiskirdavo bažnyčios reikalams, trečdalis eidavo į kunigų rankas ir trečdalį paglemždavo labdarybė.

Bet Pierre piešė toliau, kaip popiežija pradeda silpnėti ir pulti, tuojau po viduramžinės begalinės galybės, kuomet ją sutiko labai rimtas pavojus. Ji tik-tik nepražuvo nuo puikybės ir turtų karštoje jaunybės ir gyvenimo bangoje, išsivertusioje iš gamtos šaltinio, kurią ištisais amžiais spaudė ir marino. Dar didesniu pavoju išrodė kylanti liaudis, didi, nebylė, kurios liežuvis, rodėsi, pradėjo judėti. Paskui po to užsidegė reformacija, kaipo proto ir teisybės protestas, kaipo šauksmas prie teisių, evangelijas atmetus, ir, kad išgelbėti Rymą nuo galutino pražuvimo, reikalinga buvo inkvizicija, palengvas ir stropus Tridenteno susirinkimo darbas, užtvirtinusio dogmą ir užtikrinusio dvasišką valdžią. Popiežija pergyveno tuomet du santaikos amžius ir ramumo, nes stiprios ir neprigulmingos nonarchijos, pasidalinusios terp savęs Europą, galėjo apsieiti be jos, nebijodamos daugiau atskyrimo nuo bažnyčios, kuris pasidarė nepavojingas, ir jos žiurėjo į popiežių kaipo į paprastą ceremonijų vadovą, kuris rupinas žinomu ritualu. Niekuomet Rymas nebuvo taip atsitolinęs nuo plianų realizavimo — valyti visą pasaulį. Ir kuomet užsidegė francuzų revoliucija, buvo galima manyti, kad žmogaus teisių dekliaracija užmuš popiežių, tąjį žmonijos dvasios sergėtoją. Ir tikrai, koksai beprotiškas neramumas, koks pyktis apėmė Vatikaną, su kokiu įniršimu jis grumėsi prieš liuosybės idėją, prieš tą naują credo, kuris išliuosuoja protą ir žmoniją, kuri pasidarė, ant galo, viešpačiu pati ant savęs.

Ir Pierre užbaigė pirmąją savo knygos dalį, apgindamas pirmųjų laikų krikščionybę, kurią jis pastatė pavyzdžiu dabartinei katalikybei, pasidariusiai stipriųjų ir turčių paramčiu. Argi katalikiškas Rymas nesutvėrė senojo Rymo ir tosios tvarkos, kurią Kristus atėjo panaikinti vargdienių ir nužemintųjų vardan? Ir kokia pasirodo baisi ironija, kuomet prisieina konstatuoti, kad, po tukstančio aštuonių šimtų metų evangelijos gyvavimo, pasaulis vėl turės nugriuti ažiotažo, tamsių bankinių operacijų, finansinių krachų verčiamas, paėstas baisiausios neteisybės! Visą darbą nelaimingųjų naudai reikia pradėti išnaujo. Bet visus tuos baisius daiktus Pierre išreiškė tokiais minkštais ir gerais žodžiais, juose taip daug skambėjo vilties į geresnę ateitį, kad jie nustojo viso savo skaudumo. Nė vienu žodžiu jis nekritikavo dogmos. Jo knyga buvo apaštalo vaitojimas poėmos pavidale, permerkta viena tiktai meile prie artimų.

Antrąją savo veikalo dalį Pierre pašventė aprašymui dabartinės krikšioniškos visuomenės. Ruščiais dažais jis aprašinėjo skurdą, kurį jis matė savo akimis ir nuo kurio jo širdis pludo kraujuose. Ta neteisybė, sakė jis negali ilgiau tęstis, labdarybė pasidarė bejiegė, viltis atsitraukia iš nelaimingųjų širdžių. Argi nebaisus krikščioniškos draugijos neginys užmušė jame tikėjimą? Ir po-supuvusios civilizacijos paveikslu, prisirengusiu visiškai sugriuti, jis davė istorišką peržvalgą nuo francuzų revoliucijos laiko, kuomet liuosybės idėja uždegė ugnį žmonių širdyse. Paėmus į savo rankas valdžią buržuazija, sakė jis, prižadėjo dirbti visuotinojo labo naudai. Bet liuosybė, kaip pasirodė po šimtmetinio datyrimo, negali palengvinti nelaimingųjų padėjimo. Politiškoje srityje prasideda nusivilkimas. Jei trečiasis luomas, įgavęs valdžią, apskelbė save visiškai užganėdintu, tai ketvirtasis luomas kenčia kaip ir kentė ir reikalauja savo laimės dalelės. Ir štai, visame savo painume iškilo baisus klausimas apie santikius tarp kapitalo ir triuso, klausimas, nuo kurio išrišimo priguli visa dabartinės draugijos ateitis. Kuomet sename pasaulyje išnyko vergija, kad užleisti vietą samdomam triusui, permaina buvo didelė, ir žinoma, krikščioniška idėja buvo viena stipriausių faktorių, prisidėjusių prie vergijos panaikinimo. Dabar, kuomet dalykas eina apie samdomo darbo pakeitimą kuo-nors kitu, kodėl krikščionybė nesistengia dalyvauti tame judėjime? Tas nebetolimas ir fatalinis demokratijos užviešpatavimas ir naujas žmonijos istorijos fazis yra busimos draugijos pranašas. Ir Rymas negali pasilikti nuošalyje, popiežija turi prisidėti prie vienos ar kitos pusės tame klausime, jei ji nenori išnykti iš pasaulio, kaip sena mašina, pasidariusi bejiege.

Toliau ėjo platus etiudas apie demokratiškus katalikybės baudimus visose krikščioniškose šalyse. Ir šiame atvejyje jis pabrėžė tą apsireiškimą, kad kova yra gyvesnė ir gausesnė šalyse, kur yra mažiau įsivyravusi katalikybė. Taip, kur tik pastaroji susitiko su protestantizmu, kunigai kovojo su neapsakoma energija, stengdamies ištraukti iš pastorių rankų įtekmę į liaudį drasiausia demokratiška teorija. Germanijoje, toje kliasiškoje socijalizmo šalyje, Ketteleris pirmas prakalbėjo apie pažanginį mokestį, sukėlė plačią agitaciją, kurią dabar varo dvasiškija su pagelba daugybės asocijacijų ir laikraščių. Šveicarijoje kardinolas Mermilijo taip balsiai užsistojo už vargdienius, kad dabar ten vyskupai dirba beveik drauge su socijalistais, tikėdamies, reikia manyti, atsakančioje minutoje patraukti juos į savo pusę. Anglijoje kardinolas Manningas laimėjo didelę kovą, įsikišęs į darbininkų apgynimą laike vieno žinomo streiko, ir tuo iššaukė didelį laudies judėjimą katalikybės naudai. Bet katalikškas socijalizmas ypač išsiplėtė Suvienytose Valstijose, toje demokratijos šalyje, ir toki vyskupai, kaip Airelandas, priversti buvo pasidaryti darbininkų reikalavimų užtarėjais; ir męs matome, kad ten tveriasi visiškai nauja bažnyčia, dar tebesvyruojanti, pilna gyvybės, jiegos ir užsidegimo, tartum busimosios atnaujintos krikščionybės aušra. Pažvelgę į Austriją ir Belgiją, į tas grynai katalikiškas šalis, reikia pažymėti, kad pirmoje katalikiškasis socijalizmas susijaukia su antisemitizmu, o antroje jis neturi jokios apribuotos fizionomijos; judėjimas tas apsistoja arba visai išnyksta tokiose tikėjimo šalyse kaip Ispanija ir Italija, pirmojoje nenurimstantiejie vyskupai pasiganėdina, kaip inkvizicijos laikuose, netikėlių keikimu, antrojoje užšalo tradicijose, be jokios inicijatyvos ir, stovėdama apie popiežiaus sostą, tyliai jį garbina.

Francuzijoje kova eina energiškai, bet beveik tiktai ant idėjiško pamato. Abelnai, katalikybė kovoja ten prieš praėjusio šimtmečio idėją, manydama, kad užtenka įvykdinti vėl senąjį vežimą, ir šalyje vėl užviešpataus auksinis amžius. Ir štai kodėl darbininkų kooperacijų organizacija pasidarė beveik vienatiniu katalikų rupesniu, į kurį jie žiuri kaipo į vaistą nuo visų liaudies vargų. Bet ir šiame atvėjyje ten viešpatauja gilus nesutikimas: vieni sako, kad valstybė neturi kištis į jas, jie aukščiau stato grynai morališką įtekmę,

(Toliaus bus).

IŠ VISUR.

|| Už atidavimą Kongo viešpatystės Belgijai, karalius Leopoldas nuo Belgijos pareikalavo: kad kunigaikščiui Flandrijos butų mokama alga kas metai po 24000 dol., kunigaikštienei Klémentinai po 35000 dol. Už karaliui prigulinčias žemes, kad butų užmokėta 10 milijonų doliarių, 9 milijonus doliarių turi apversti viešiems darbams. Karalius pasilaiko sau 40-000 akrų turtingos žemės. Taigi mat karaliaus reikalavimai gana dideli.

|| Kariškiejie teismai Maskolijoj vieną tik 19 d. rugpiučio mirtim pasmerkė 26 ypatas: 1 Charchove, 2 Saratove, 3 Kijeve, 5 Varšavoj, 5 Pinske, 10 Lodziuje. Apart tų, tą dieną Varšavoj pakorė 2 ypatas. Laikraščiams uždrausta padavinėti žinias apie nužudimus. 20 gi dieną mirtim pasmerkė: 5 ypatas Vilniuje, 2 Varšavoj, 3 Lodžiuj.

|| Ant salos Formoza čiabuviai medžiotojai ant žmonių galvų užpuolė ant 300 japoniečių kareivių ir visus išskerdė, išliko tik trįs, kurie pranešė Japonijos valdžioms, kas su kitais atsitiko. Dabar japoniečiai pradėjo kovą su čiabuviais. Jie išvadžiojo elektrizuotus dratus. Nieko nežinodami čiabuviai prie dratų prisiglaudžia ir juos užmuša drutas elektrikos tekėjimas.

|| Jau manoma buvo, kad Morokko sultanas Abdel Azis paėmė viršų ant savo brolio Mulai Hafigo. Pasirodė vienok visai kas kitas. Paskutiniame mušyje didesnė dalis kareivių Abdel Aziso perėjo į jo priešo pusę ir Abdel Azis likosi visiškai sumuštas. Visi didesniejie miestai Mulai Hafigą apšaukė sultanu. Laikraščiai praneša, jog Abdel Azis nori su visu prasišalinti iš Morokko.

¶ Angliška expedicija Mansfieldo, išbuvusi du metu ant šiaurinių Ledinių jurių, ant salos Spitzbergeno, ten užtiko aukso plotus. Sala ta yra arčiaučiai Maskolijos, bet jos neužimta, ji visai neapgyventa. Suradus čia auksą, be abejonės pradės ir žmonės rinktiesi. Girių ir apskritai medžių jau ant Spitzbergeno nėra.

|| Jaunųjų turkų partija, paėmusi valdžią Turkijoj į savo rankas, mažina sultano rumo urėdninkų skaitlių: paveikslan, skaitlių sultano adjutantų sumažino nuo 200 ant 30. Pagarsintas jau paliepimas sultano šeimynos kuninigaikščiams sugrąžinti kraštui viską, ką jie gavo nuo sultano. Algos urėdninkų bus iš palengvo išmokamos.

|| Uoste Sydney, Australijoj, atkakus Amerikos kariškam laivynui užgimė tuojaus nesutikimai, nes uosto perdėtinis uždraudė amerikoniškiems jurininkams išlipti su ginklais ant kranto. Ant galo po ilgų derybų, leido paimti jiems ginklus, bet ne leido imti amuniciją.

|| Maskolijos užrubežinių reikalų ministeris Izvolsky iškeliavo neva gydytiesi į Čekijos vandenis. Paskui jis rengiasi atsilankyti Paryžiuj ir Londone; Berlyne ir Vindabonoj jis susitiks su Vokietijos ir Austrijos užrubežinių reikalų vedėjais.

|| Per 7 mėnesius šių metų, iš Europinės Maskolijos Siberijon iškeliavo 491000 išeivių, taigi daugiau, negu per tą laiką iš kitų kraštų atkako ateivių Amerikon; atgal gi sugrįžo 18000 išeivių ir 34000 žemės ieškotojų.

|| Belgijos parlamentas, 83 prieš 55 balsus užgyrė paimti Belgijos valdžion dabar karaliui prigulinčią vidurinėj Afrikoj Kongo viešpatystę. Bet užgimė nesutikimai dėl skolų Kongo viešpatystės, kurių parlamentas ne nori priimti.

|| Prancuziškos kariumenės perdėtinis Morokkoj, jenerolas d'Amade, pranešė Paryžiun, jog sultanas Abdel Azis užėmė miestą Morokko, iš jo išvijo Mulai Hafigo šalininkus.

|| Stetino laivų dirbtuvėse streikai nytuotojų pasibaigė ir darbininkai sugrįžo prie darbo.

|| Cholera Maskolijoj platinasi vis labiau. Ji pasiekė jau Kaukazą ir Juodųjų jurių pakrantes.

|| Anglijoj, Maypole anglių kasyklose atsitiko expliozija, kuri išgriovė olą ir joje užbėrė 70 darbininkų. Maža yra viltis išgelbėti ką nors iš užbertų.

|| Saksuose, Vokietijoj, mieste Dresdene, atsibuvo tarptautiškas esperantistų kongresas. Teatre atlošė esperanto kalboj komediją Kotzebues.

|| Tabriso aplinkinėse, Persijoj, revoliucijonieriai vėl susidrutino. Jie paėmė nelaisvėn, šacho atsiųstą su 1200 kareivių gubernatorių Ain-ed Dowteh.

|| Prancuziškiejie kunigai rengiasi savo pinigus siųsti į Mexiką. Dabar siunčia jie 100 milijonų frankų. Matyt jie vargo neturėjo.

|| 22 d. rugpiučio Konstantinopoliaus priemiestyj Stambul siautė gaisras, kuris išnaikino 2000 namų.

|| Norvegijos pakrantėse paskendo pasažierinis garlaivys "Folge Fonden". Prie to prigėrė apie 40 ypatų.

PONAS K. JANONIS RENKA "DOKUMENTUS".

Nelabai seniai aš buvau pareikalavęs nuo garbaus "Lietuvos" "Feljetonisto", p. K. Janonio, kad susisemtų tąs šąšlavas, kurias jis, po pseudonymu pasislėpęs, susimanė ant manęs pilt. Neapsivyliau ponu Janoniu — pas jį da ėsama kas tokio, ką męs paprastai inteligentiškumu vadiname: jis, "Lietuvos" 33 No. vėl atsiliepia ir nuramina lietuvius amerikiečius, kad palukėtų. Jis sveikas da ne viską ėsąs išpylęs ir užtai aš dar ne taip baisum išrodau. Todėl, kad savo vardo, kaipo profesijonališko šmeižiko nepralaimėt, jis štai ką pažada: "Palaukit da truputį, aš savo rankose da neturiu visus dokumentus". Dabar pradėsiąs rinkti jau ir "dokumentus". Pirmiaus šmeižė be dokumentų. Tada mat jam neišrodė reikalingi faktai. Matyt da pirmą syk išeina į visuomenę su tokia "literatura", užtai nedyvai, kad ir suklupo. Ant toliaus žada pasitaisyti ir net "liudininkus" pristatyt. Tilžėje nerinks — ten panelės. Surinks turbut pas "modern" madmaiseles Šveicarijos kalnuose, ar gal Belgijos pelkynuose.... vanuose, kur sekas Amerikos laikraštiją su puikiais "Feljetonais" papuošt.:..

Lauksiu, lauksiu. Man netiek svarbu bus, kaip ponas Janonis išsiris iš tokio painaus šnipinėjimų uždavimo, kurį ant savo sprando pasiėmė (ar dykai, ar apmokamai, — tai kitas klausimas). Man svarbu, kad ponas Janonis iš tikro nepatarnautų caro valdžiai, kuri dabar labai širdingai pradėjo kviesti savo išeivius iš Amerikos.... apkalusi kandalais! Yra dalykai, kurie, matyt, ponui Janoniui visai nežinomi....

A. Žagaras.

APGARSINIMAI.

TĖVIŠKAS PAVYZDYS.

Niekas neturi tokios žymios įtekmės į vaiką kaip tėviškas pavyzdys. Jie visuomet stengiasi megzdžioti tėvus visame ir tas reikia visuomet turėti omenyje. Vaikas tuojaus pastebės, kad atsitikus ligai tėvai gydo nuo pat pradžios ir kad jie niekuomet nepraleidžia jos. Tas įeis į papratimą vaikui. Jis išmoks kaip apsieiti su pirmutiniais apsireiškimais. Kuo jie yra paprastai? Nužudymu noro valgyti ir pajiegų. Ir koks yra vaistas? Gi Trinerio Amerikoniškasis Eliksyras Karčiojo Vyno. Jis sutaiso gromuliojimo organus į jų prigimtą veiklumą, išvalo kraują ir sustiprina kuną. Jis netik yra naudingas pasirodžius pirmiems apsireiškimams, bet ir visuose faziuose ligų gromuliojimo organų. Gali vartoti jį kuomet tik nesijauti gerai. Gaunamas aptiekose. Juozapas Trineris, 616-622 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Draugyščių reikalai.

ANTRAS DIDELIS PIKNIKAS.

Jaunų Am. Lietuvių Pasilink. Kliubas parengė pikniką nedėlioje, 30 d. šio mėnesio Kendallo vietoje, Lake George Picnic Grove, Hammonde, Ind. Prasidės 9 val. ryto. Įėjimas 25c. porai. Gera muzika ir smagi vieta. Važiuoti reikia iki 63-čiai gat., tąja į rytus iki Madison ave., o nuo ten Hammond, Ind. karais iki vietai. Širdingai kviečia visus atsilankyti.

Komitetas.

ANTRAS METINIS PIKNIKAS.

Chicagos Sisivienijusios Lietuvių Draugystės parengė pikniką 7 d. rugsėjo 1908 m. (Darbininkų Dienoje) Schultzo darže, Riverside Ill., prasidės 9 val. ryto, įėjimas 25c. porai. Nuvažiuoti galima 22 gat. karais iki galui, paskui La Grange karais iki Bergmano daržui, o nuo ten išlipus eiti po dešinei iki daržui. Pelnas nuo pikniko eis statymui Lietuvių Salės., todėl kviečiame visus kuoskaitlingiausiai susirinkti.

Komitetas.

DIDELIS PIKNIKAS.

Chicago. Draugystė Šv. Roko surengė piknioką nedėlioj, 30 d. šio mėnesio, Schutzo darže, Riverside, Ill Prasidės 9 val. ryto. Įėjimas 25c. porai. Važiuoti reikia La Grange karais iki Desplaines Ave., o ten išlipti ir eiti į šiaurius iki daržui. Bus gera muzika, visokios žaismės ir lenktynės. Lenktynėje laimėjęs vyras gaus skrynelę cigarų, moteris puikų lietsargį, mergina pusę tuzino puikių skepečiukių. Vienas iš 5 vaikų už suvalgymą greičiausiai obuolio gaus 50c. Kviečia visus skaitlingai susirinkti.

Komitetas.

West Pullman, Ill. Jaunų Vaikinų Neprigulmingas Kliubas parengė piknioką nedėlioje 30 d. šio mėn. Karecko darže prie 123 gat. ir Union st. Įėjimas dykai, prasidės 9 val. ryto. Kviečia visus kuoskaitlingiausiai atsilankyti.

Komitetas.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo brolio Jono Pranckaičio, Kauno gub., Šiaulių pav., Kurtavėnų parap., Viekvedžių kaimo, gyvena Anglijoje, ir pusbrolio Petro Jankausko, Kauno gub., Šiaulių pavieto ir parapijos, Lukšių sod., 10 metų kaip Amerikoje. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Liudvika Pranckaitė,
3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo brolių Petro ir Antano Miltakių ir Jono Kuizino, visi Kauno gub., Raseinių pav., Petras ir Antanas iš kaimo Gaupčio, o Kuiziniukas iš Pabriomenio. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Izid. Miltakis,
Box 12, Crartney, Pa.

Pajieškau savo brolio Antano Jančaičio, Suvalkų gub., Starapolės pav., Garliavos gm. ir parap., Jonučių kaimo, 10 metų kaip Amerikoje, 2 metai atgal gyveno Clevelande, O., 3 Bule st. ir dirbo prie laivų, paskui išvažiavo į St. Louis. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

John Jančaitis,
526 Dodge st., Kent, Ohio.

Pajieškau savo draugo Jurgio Gilio, Kauno gub., Ukmergės pav., Kavarsko parap., Pravidžių kaimo, pirmiau gyvenusio Jersey City, N. J., paskui Heinemane, Wis., į kur išvažiavo iš namų sirgdamas pabaigoje pereito mėnesio. Jis yra 29 metų amžiaus, 6 pėdų augščio, juodais, plaukais, mažais geltonais uselials. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresų:

C. Shaskus,
Heineman, Wis.

Pajieškau apsivedimui merginos nesenesnės kaip 25 metų. Turiu vertės ant $2000.00. Artesnėms žinioms meldžiu kreiptis adresu:

Juozas Stulminskis,
Box 97, Glen Lyon, Pa.

Pajieškau Domininko Pukinsko, iš Kauno gub., Šiaulių pav., iš miestelio Žagarės; jis yra vidutinio ugio, geltonų plaukų, eidamas šlubuoja; 19 d. šio mėnesio išeidamas išsinešė iš bakso $15.00. Kam teks jį patėmyti kur, malonėkite pranešti adresu:

Jonas Zomer,
50 W. 23 St., Chicago Ill.

Pajieškau savo sesers Marės Mikulskiutės po vyrui Talačkienės, Vilniaus gub., Trakų pav., Butrimonių val., Galakiemio sod.; švogeris tos pačios gubernijos, pavieto ir volosties, Butrimonių parap., apie 6 metai kaip Amerikoje Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu

Raulas Mikulskis,
Bradley, Conn.

Pajieškau savo pačios Onos Gudevičienės, po tėvais Miniauskiutės, apie 21 metų amžiaus, 5 pėdų augščio, juosvų plaukų, mėlynų akių, biskį riestos nosies, apskritaus veido, šneka lietuviškai, angliškai ir lenkiškai; turiu į ją labai svarbų reikalų. Ji pati ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu ne vėliau kaip per 3 nedėlias, po 3 nedėlių bus pervėlų.

Geo. Johnson,
Old Club, St. Clair Flats,
Detroit, Mich.

Pajieškau savo pusbrolio Tado Gramalo, Kauno gub., Telšių pav., Illakių vol., Gedrimų sod. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Augustinas Eitvidas,
18 Ida St., W. Lynn, Mass.

Pajieškau savo brolių Klemenso ir Mikolo Navardauskų, 3 metai atgal gyveno Philadelphijoje, Pa., paelna iš Kauno gub., Panevėžio pav., Pienevo vol., Sesikių kaimo. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Juozapas Aleksandravičia,
2902 Marwine Ave., Scranton, Pa.

Pajieškau savo dėdės Antano Bunkio, Kauno gub., Telšių pav., ir parap., Jonaičių sod.; turiu į jį labai svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Juozas Preigauskis,
14 W. 17 Place, Chicago, Ill.

Pajieškau apsivedimui merginos be skirtumo tikėjimo nuo 30 metų amžiaus, suprantančios gyvenimą, esiu 30 metų amžiaus. Artesnėms žinioms meldžiu kreiptis adresu:

P. Z. Kalnakasis,
Box 121, Mt. Clare, W. Va.

Pajieškau savo draugų Andriaus Laukaičio, Suvalkų gub., Senapilės pav., Garliavos parap., Ilgakiemio kaimo. Pirma gyveno Scrantone, Pa., ir Valentino Kalaucko, tos pačios gub. ir pavieto, Veiverių parap., Balevičių sod.; turiu į juos svarbų reikalą. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Juozas Jankauckas,
545 Market st., Scranton, Pa.

Pajieškau savo švogerio Juozapo Kalinskio, Kauno gub., Raseinių pav., Tauragės parap., Vitkalikačių kaimo; turiu svarbų reikalą pranešti. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Bernotas Kulėša,
2 Wheller st., Scranton, Pa.

Pajieškau savo tėvo Bronislovo Kunpikevičiaus, Kauno gub., Raseinių pav., Batakių vol., Šveikšnių sod., 19 metų kaip Amerikoje, norėčiau žinoti ar jis gyvas ar ne ir turiu į jį labai svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Bronislovas Kunpikevičia,
275 Wilber st., Scranton, Pa.

Pajiešku sau draugės nuo 25 iki 30 metų amžiaus; turi buti laisvų pažiurų ir mylėti gyvenimą ant ukės. Mano adresas: J. L., F. R. D. 1, Box 70, Gig Harbor, Wash.

Ant Pardavimo.

DU PUIKUS FLATAI ANT RANDOS "LIETUVOS" REDAKCIJOS NAMUOSE.

Du puikus, po 7 ruimus, flatai ant išrandavojimo "Lietuvos" redakcijos namuose. Situose flatuose daktarai nori turėti 3 ruimus savo ofisui ir mokėti už juos pusę viso flato randos. Todėl, kur nedidelė šeimyna, gali drasiai nusisamdyti visą flatą, pasilikti sau 4 ruimus, o 3 ruimus parsamdyti daktarai ant ofiso, kuris užmokės pusę flato randos. Flatai puikus, štymu apšildomi, elektrika ir gazu apšviečiami, visada yra šiltas ir šaltas vanduo ir tt.

LOTAS LABAI PIGIAI.

Parsiduoda lotas už $500 lengvomis, mėnesinėmis išmokestimis, po $10 per mėnesį, geroje vietoje terp 34 ir 35 gat. prie Emerald ave., 25 pėdų per 125. Gatvė asfaltuota. Savininkė našlė, gyvena kitame mieste ir dėlto nori parduoti. Pasinaudokite iš tokios puikios progos. Artesnėms žinioms reikia kreiptis pas A. Olszewskį, 3252 S. Halsted St.

Dėlei išvažiavimo į Lietuvą parduodu: 1) ketvertą arklių, visi jauni, 5—6 metų, druti, be naravo, moka eiti poroje ir po vieną; 2) Du darbiniu vežimu sunkiems daiktams vežioti; 3) vežimą vežiojimui ledų ir 4) visokius pakinkalus, visi nauji ir druti. Kas nori, gali viską matyti rytais nuo 5 iki 6 val. ir vakarais nuo 6 iki 7 val. pas Juozą Ulbą 919 — 34-ta gat., Chicago, Ill.

Parsiduoda viešbutis, tinkamas lieviui ar lenkui, nes lietuvių ir lenkų apgyventoje vietoje, arti didelio pabriko ant 120-tos ir Green gat. W. Pullmane, Ill.; namas turi 50 kambarių, parsiduoda dėlei savininko uždėjimo kitos valzbos. Artesnėms žinioms reikia kreiptis adresu: 12020 Halsted st., Pullman, Ill.

Parsiduoda sankrova valgomų daiktų ir mėsos bei vaisių. Parsiduoda dėlei šeimyniškų reikalų. Adresas: 618 Union gat., Chicago, Ill.

Parsiduoda prieinama kaina sankrova valgomų daigtų. Vaizba geral išdirbta, vieta lietuvių apgyventa. Atsižinoti reikia adresu: 542 S. Union st., Chicago, Ill.

Parsiduoda pigia kaina saliunas lietuvių apgyventoje vietoje; vieta geral išdirbta, parsiduoda dėlei nesveikatos savininko. Reikia kreiptis adresu: 56 W. 25th St., Chicago, Ill.

Reikalavimai.

Reikalauja kelių vyrų mokančių skaityti ir rašyti gražiai lietuviškai Gera alga, vienvalinis darbas. Neatsiliepk ypatiškai, tik parašyk savo kalboj adresu: D. Murphy, 142 N. Clark St.

Reikalingas vaikinas 16 — 18 metų "Lietuvos" spaustuvėje prie linotypinės mašinos litaroms statyti. Tik toks, kuris jau yra dirbęs spaustuvėje ir supranta rankinį litarų rinkimą, suskaitęs rankraščius ir pažystąs lietuvių kalbą, teatsiliepia.

Reikalauja pusininko išdirbtai vaizbai su kapitalu $2000; turi mokėti gerai lietuviškai. Atsišaukti meldžiu ypatiškai pas J.Porembskį, 3613 Penn ave., Pittsburg, Pa.

Reikalingas lietuvys už raštininką gydytojo ofise. Turi mokėti susikalbėti angliškai, gramatiškai lietuviškai ir lenkiškai rašyti. Turi buti švarus ir nesibijoti darbo. Vienvalinis darbas atsakančiam vyrui.— 1149 S. Oakley ave., Chicago Ill.

Reikalauja pusininko su keliai šimtais dolerių. Turi buti teisingas ir blaivas. Gera vaizba per ištisus metus. Atsizinok. Pinigai apdrausti. Adresas: C. Urnich, 43 La Salle, St., Chicago, Ill.

TAUTIŠKI LIETUVIŲ PAVEIKSLAI!

Papuošimui savo kambario, yra gražus tautiški paveikslai:

1. Didis Liet. Kunigaištis Algirdas, miera 22×28 colių. Kaina.....35c.
2. Didis Liet. Kunigaikštis Gedeminas, miera 22×28 colių. Kaina.. 35c.
3. Didis Liet. Kunigaikštis Keistutis, miera 22×28 colių. Kaina....35c
4. Didis Liet. Kunigaikštis Vytautas, miera 22×28 colių. Kaina.. 35c.
5. Dr Vincas Kudirka, miera 19×24 colių. Kaina ..... 35c.
6. Simanas Daukantas, Lietuvos Istorikas, miera 23×29 colių. Kaina 35c.
7. Gediminas, D. L. K., apima Kijavos pilį 1318 m., miera 17×24 colių. Kaina ..... 30c.
8. D. L. K. Vytauto prisieka, miera 20×25 colių. Kaina..... 30c.
9. Kražių Skerdynė, 1893 m., miera 22×28 colių. Kaina ..... 50c.

Pinigus siunčiant su užprašymų, adresuokite teip:

A. OLSZEWSKIS,
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

AUKOS.

Aukų kiek pas mus sulyg šiol susirinko, šiądien visas išsiuntėme tam tikriems aukų kasieriams, sekančiai:

$31.92 "Aušros" draugystei, pasiųsta Dr. J. Sliupui.

$62.86 kankintiniams, pasiųsta J. J. Paukščiui.

$133.00 revol. S. D. P., pasiųsta O. J. Sirvydui.

$22.30 išleidimui Dr. V. Kudirkos raštų, pasiųsta A. J. Povilaikai.

$15.75 prieglaudos namui, pasiųsta J. Skritulskui.

A. Olszewskis,
"Lietuvos" išleistojas.

Knygų Kataliogas

27 Gyvenimo Mokykla. Parašė Orison Svett-Marden. Lietuviškon kalbon išvertė K. Žegota. Užrašai pagarsėjusių žmonių. Labai naudinga knyga. Didelio formato. Chicago, Ill. 1907 ..... $1.50
Apdaryta $2.00

63 Karės laukuose. (Kareivio atsiminimai). Parašė Vsevolod Garšin. Vertė A. Lis, Užimanti pasaka iš laikų karės maskolių su turkais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 81 .....20c

68 Lietuviškos Pasakos Yvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis II. Čia telpa 205 labai gražių ir juokingų pasakų, bovyjančių kiekvieną skaitytojį ir klausytojį ir labai naudingos. Chicago, Ill. 1903, pusl. 330 $1.25
Drutai apdaryta $1.50

67 Lietuviškos Pasakos Yvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis I. Čia telpa 141 labai gražių, juokingų, išmintingų ir žingeidžių pasakų. Chicago, Ill. 1903, pusl. 280 $1.25
Drutai apdaryta..... $1.50

69 Lietuviškos Pasakos Yvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis III. Čia telpa 202 dar gražesnės ir juokingesnės pasakos. Chicago, Ill. 1904, pusl. 333 ..... $1.25
Drutai apdaryta $1.50

70 Lietuviškos Pasakos Yvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis IV. Chicago, Ill. 1905, pusl. 299. Šioje knygoje telp kaip ir pirmesnėse dalyse Dro. J. Basanavičiaus surinktų pasakų, telpa keli šimtai užimančių ir juokingų pasakų. Kiekvienas nusipirkęs iš paminėtų 4 knygų I, II, III ar IV dalį, turės per visą savo amžių neišsemiamą pasakų turtą .. $1.25
Drutai apdaryta $1.50

76 Maxim Gorkij. Pasakojimai. Iš rusų kalbos vertė A. Lis. Turinys: Giesmė apie šakalą, Nenaudėlis, Makaras Čudra, Rudenyj, Dvidešimts šeši ir viena. Chicago, Ill. 1906, puslapių 103 .. ..25c

90 Olitipa. Graži apysaka iš laikų savitarpinės karės Šiaurinės Amerikos indijonų. Vertė A. Olšewskis. Antra pataisyta laida. Chicago, Ill. 1906,

100 Pasaka apie kantrią Aleną. Dukterį turkų cicerlaus Antoniaus, kuri per 22 metu vaikščiodama po svietą, daugybę bėdų ir vargų iškentėjo. Antra laida. Iš lenkiško vertė A. Olšewskis. Chicago, Ill. 1902, pusl. 66 ..20c

114 Broliai ir bernas. Apysakėlė L. Tolstojaus iš gyvenimo maskolių kaimiečių. Žingeidi, norintiems susipažinti su buvlu ir sanlygoms maskolių kaimiečių gyvenimo; ji verčia skaitytoją drauge jausti su vargo prislėgtais žmonėmis. Chicago, Ill. 1904, puslapių 60 .....15c

120 Po priedanga Šventinybės. Istorika apysaka iš Rymo laikų. Parašė E. Posteri. Vertė K. J. Odesoje, 1905, pusl. 100 .....25c

124 Robinsonas Kruzius. Graži morališka pasaka. Antra pertaisyta laida. Chicago, Ill. 1903, pusl. 83 ....25c

134 Sidabrinis Kryželis arba Dailydė iš Nazareto. Apysaka iš laikų kankinimo Kristaus. Eugenius Sue. Vertė J. Laukis. Chicago, Ill. 1906, pusl. 169. (Šitą knygelę Vilniaus vyskupas uždraudė lietuviams skaityti).. .. ..50c

185 Žmogus nepiluškis. Vertė iš vokiško Nėris. Labai graži apysakėlė, kaip turtingo prekėjo sunus apsivedė su varginga mergina ir laimingiau gyveno už kitus, apsivedusius su turtingoms. Šita apysakėlė užima kiekvieną jauną vaikiną ar merginą ir mokina žmogiškos doros. Chicago, Ill. 1899, pusl. 43 .. ..10c

200 Akis už akį, dantis už dantį. Juokai viename akte. Perdirbta iš vokiško. Chicago, Ill. 1907, pusl 29..10c

210 Dėdė atvažiavo. Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisė K. B-a ir M. P-is. Chicago, Ill. 1902, puslapių 62 .....20c

225 Geriaus vėliaus negu niekad. Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisė K. B-a ir M. P-is. Chicago, Ill. 1902, pusl. 48 .....15c

257 Kun. Gramulos Raštinyčioje. Komedija viename akte. Parašė kun. Fr. Hodur. Gražiai parašyta komedija, tinkanti pertatymui. Chicago, Ill. 1906, pusl. 14 .....10c

262 Mindaugis Lietuvos Karalius. Istoriškas paveikslas 5-se aktuose. Lenkiškai parašė Julius Slovacki. Lietuviškai vertė V. Kapsas (D-ras V. Kudirka). Chicago, Ill. 1900, pusl. 86. 25c

331 Žilė galvon — veinias vuodegon. Komedija vienam akte. Pagal lenkišką sutaisė M. P-is. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31 .....10c

471 Akyvi apsireiškimai sviete, ant kurių žmonės nuolatos žiuri, bet jų nesupranta. Su 7 paveikslėliais. Lenkiškai parašė Promyk. Pirmą sykį iš verstas į lietuvišką. Labai naudinga knygelė tiems, kurie nori sužinoti iš ko darosi žaibai, griausmai, lietus ir sniegas. Kas yra debesiai, ant ko jie laikosi ir tt. Chicago, Ill. 1894, puslapių 79 .....30c

472 Apsireiškimai Atmosferoj arba Meteorologija. Pagal profesorių Vojeikov'ą sutaisė Šernas. Aprašo iš ko susitveria ore žaibai ir griaustiniai, nuo ko atsiranda ant dangaus įvairios šviesos ir šešėliai, ir daugybė visokių kitų įvairiausių ore apsireiškimų. Plačiai ir labai suprantamai paaiškinta kaip galima sužinoti oro permainas ir daug kitų įdomių dalykų. Kiekvieno aprašymas, dėl aiškesnio supratimo parodomas ant paveikslo. Norintiems arčiau susipažinti su oro ypatybėms, verta perskaityti. Chicago, Ill. 1907, pusl. 238 .....75c
Apdaryta $1.00

DABAR GERIAUSIAS LAIKAS PIRKTI FARMOS.

Dabar yra geriausias laikas pirkti farmos, kuomet visoki javai lauukose auga. Tiktai dabar gali pažinti kur yra gera, o kur prasta žemė, kolai javai nenukirsti. Todėl, norinti žemę pirkti, važiuokite dabar apžiurėti, tai matysite ką perkate, nepirksite katę maiše.

"Žinyčios" žemė Wisconsine dabar parsiduoda po $15.00.

Apart "Žinyčios" laukų męs turime ant pardavimo šias išdirbtas farmas:

Valstijoje Michigan.

40 akrų Lake Co. Michigan, visa išdirbta, su trobomis, šuliniu ir sodu. Kaina $700

120 akrų išdirbta farma, 30 akrų pelkės) 7½ mylios nuo Benton Harbor, Mich., 3½ mylios nuo Coloma. Visos reikalingos trobos, sodas, padarai, gyvuliai, vėjinis malunas, vežimai ir tt. Telefonas ant farmos. Kaina $10.000
Tai yra kaina šių dviejų farmų. Kas jas pirks šį mėnesį, gaus jas pigiai.

160 akrų išdirbta farma, 120 akrų ariamos, likusi po ganykla ir mišku, 17 mylių nuo Muskegon, 2 mylios nuo stoties Holton, 50 akrų užsėta rugiais. Sodas, visoki vaisiai, trobos, gyvuliai, reikalingi padarai. Arti mažo, bet gražaus ažerėlio, daug žuvių. Išlygos: ⅓ dalis iš kalno, likusios dvi ant išmokesčių per 3 metus. Kaina $8.000

80 akrų išdirbtos žemės, arti Lawton, Mich. Gera žemė. Mažas sodas. 30 akrų vynuogių, likusi šįmet kornais apsėta. Mažas obuolių sodas. Parduos po 40 akrų. Kaina po $50.00 už akrą.

160 akrų neišdirbtos žemės, 5 mylios nuo White Claud, Mich., Newago Co. Gera, lygi žemė. Kaina $15.00 akras, mokant iš kalno $12.00 už akrą.

Valstijoje Wisconsin.

40 akrų Juneau Co., Wisconsin, 30 akrų išdirbtos žemės, 10 gi akrų dykos tinkamos ganyklai, gera nauja stuba, mažas tvartelis ir šulinys. Kaina $600

80 akrų išdirbtos žemės, Portage Co., Wis., 2 mylios nuo Stevens Point. 50 akrų ariamos, 15 pievos, 15 ganyklos su mišku. Visos reikalingos trobos, mašinos ir tt. Skolos yra $2.500. Reikia įnešti $1.500. Kaina $50 akras $4.000

40 akrų išdirbtos žemės, Portage Co., Wis. 4 mylios nuo Stevens Point. Visos reikalingos trobos. Gera žemė. Skolos $1.300. Reikia įnešti $1.200. Kaina $2.500

80 akrų, Portage Co., Wis. 1½ mylios nuo miestelio Dewey, 7 mylios nuo Sevens Point. 60 akrų ariamos žemės, 10 akrų pievos, 10 akrų ganyklos su mišku. Visos reikalingos trobos. ½ iš kalno, likusi dalis ant išmokesčių. Kaina $3.500

90 akrų neišdirbtos žemės, Portage Co., Wis. Gera žemė. Pusė iš kalno, likusi dalis ant išmokesčių. Kaina $2.000

40 akrų ariamos žemės, Portage Co., Wis. 4 mylios nuo Stevens Point. Troba ir daržinė. Skolos $1.300. Reikia įnešti $1.200. Kaina $2.500

80 akrų Clark Co., Wis., Woodville Township, 3 mylios nuo miestelio Colombia, 8 mylios nuo miestelio Neillsville. 20 akrų dirbamos, o likusi kelmynė. Ryšis žemės smiltis su molių, kalnuota. Ant tos farmos stovi troba, staldas ir vištinykas. Ant išmokesčio $1.200. Kaina už grynus pinigus $800

80 akrų Waushara Co., Wis., 2 ir ½ mylios nuo miestelio Wild Rose. 60 akrų ariamos, 20 akrų ganykla. Visos reikalingos trobos, mašinos, gyvuliai, ir kiti farmos padarai. Žemė gera, geri aplinkui keliai. Wild Rose yra lenkų bažnyčia, į kurią priguli net 1000 šeimynų. Kaina su visais farmų padarais ir gyvuliais $4.000. Kaina tiktai už žemę ir trobas, be gyvulių ir mašinų $3.000

160 akrų Adams Co., Wis., 4 mylios nuo miestelio Killbourn City. 2 mylios nuo Wisconsin River. Žemė neišdirbta. Kaina $20 už akrą, arba 160 akrų kaštuos $3.200

136 akrai Juneau Co., Wis., arti lenkiškos bažnyčios. 7 ir ½ mylios nuo miestelio Mouston, Wis. 80 akrų ariamos, likusi ganyklos. Gera žemė ir visoki javai yra sėjami ir gražiai auga. Geri keliai ir visur aplink gyvenamos farmos. Visos reikalingos farmai trobos ir mašinos, teipogi ir gyvuliai yra parduodama drauge su farma. Arti trobos bėgantis upelis. Išlygos: $3.000 iš kalno, lykis ant išmokėjimo su 5 nuošimčiu. Kaina tos farmos su gyvuliais ir visais padarais $5.500

100 akrų Juneau Co., Wis., arti miestelio Mouston, Wis. 28 akrai dirbamos, likusiejie 78 akrai po giria. Trobos ir gyvuliai. Kaina su gyvuliais $3.600
be gyvulių $3.000

40 akrų neišdirbtos žemės Portage Co., Wis. ½ mylios nuo Stevens Point. Mažas namelis. Upelis bėga per lauką. Dalis išvalyta, likusi apaugusi medžiais, bet lengva išvalyti. Kaina $800

80 akrų Shawano Co., Wis. 5 mylios nuo Cecil, 5 mylios nuo Underhill, 9 mylios nuo Shawano. 70 akrų ariamos, 10 akrų ganyklos ir miško. Visa aptverta. Visos reikalingos trobos. Dalis iš kalno, likusi ant išmokesties. Kaina $40.00 akras.

80 akrų netoli Green Bay, Wis. 35—40 ariamos žemės, likusi apaugusi mišku. Arti bažnyčios. Reikalingos trobos. $1.000 iš kalno, likusi dalis ant išmokesties. Kaina $2.700

100 akrų, ½ mylios nuo Krakow, Wis. 70 akrų dirbamos žemės. Reikalingos trobos. Kaina $5.500

80 akrų, 5 mylios nuo Krakow, Wis. 50 dirbamos žemės. Upelis bėga per lauką. Visos reikalingos trobos, mašinos, gyvuliai ir tt. Kaina.. $4.500

92 akrai, miestelyj Flitville, Wis. 10 mylių nuo Green Bay, Wis. 65 akrai ariamos žemės, 12 akrų miestelyj, padalintų į lotus. Trobos, mašinos, gyvuliai ir tt. Upelis bėga per lauką. Kaina $5.500

106 akrai terp Pulaski ir Krakow, 1½ mylios nuo Krakow, 4 ½ mylios nuo Pulaski. 70 akrų dirbamos. Juodžemis. Geros trobos, mašinos, gyvuliai ir tt. Kaina $8.000

64 akrai, netoli Green Bay, Wis. 20 akrų dirbamos žemės, likusi po mišku. Geros trobos. Gyvuliai ir padarai. Kaina su padarais ir gyvuliais $3.000
Kaina be gyvulių ir padarų .. $2.500

120 akrų, 2 mylios nuo Flitville, Wis., 12 mylių nuo Green Bay, Wis. 35 akrai išvalytos, likusi po mišku. Kaina $25.00 akras

80 akrų, 5 mylios nuo Abrams, Wis. 6 akrai išvalytos, gera žemė. Su troboms. Pusė iš kalno, lykis ant išmokesties. Kaina $18.00 akras.

40 akrų, terp Sobieski ir Pulaski. 6 akrai išvalytos. Sienojų grįčia. Kaina $750

80 akrų, 2 mylios nuo Tremble, 2½ mylios nuo Flitville, Wis. 10 mylių nuo Green Bay, Wis. 35 išdirbtos, likusi po mišku. Daržinė ir tvartas. Upelis bėga per lauką. Pusė iš kalno, likusi dalis ant išmokesties. Kaina $3.000

Indiana.

80 akrų Starke Co., Ind., 5 mylios nuo Hamlet, 5 mylios nuo Walkertown, 10 mylių nuo Knox. 60 akrų smilties su šlyna, 10 akrų miško, 5 akrai kalvos, 5 akrai sodo. Visa aptverta. Trobos. Kaina $45 akras. Iš kalno.

115—117 akrų. Išdirbta farma, Jasper Co., Ind., prie pat Kniman, Ind. 65 mylios nuo Chicagos, Ill. Kaina $50 akras.

320 akrų Jasper Co., Ind. ½ mylios nuo miestelio Kniman, visa išdirbta. Puikios trobos, visos reikalingos mašinos, didelis sodas. Kaina $20.000

Minnesota.

160 akrų, Grant Co., Minn., 4 mylios nuo Herman, Minn. Juoda prairinė šlyna. Gerai išdirbta. Visos reikalingos trobos, stovi ant kalno. Šulinys. Skolos $2.000. Reikalauja pasiulijimo, arba išmainytų ant kitoniškų nuosavybių. Kaina .. $8.000

28 akrai, Oneida Co., arti Freeport, N. Y. Išdirbta, gera, lygi žemė. Trobos, mašinos, padarai, gyvuliai. Prudas. Kaina $1.200

Taigi kaip matote męs turime gana išgyventų farmų ir ne išgyventų ant pardavimo, ir tiktai dabar yra laikas jas pamatyti kol javai nenukirsti, kad pažinti žemės gerumą. Todėl reikalaujanti atsišaukite pas mus adresu:

A. Olszewski,
3252 S. Halsted st., Chicago, Ill.

Naujos Knygos gaunamos "Lietuvos" Redakcijoje.

Alluma ir kitos pasakos, Guy de Maupassant'o, vertė J. Laukis. Šitoj knygelėje telpa šios pasakos: Alluma, Netikri brangiejie žkmenys, Baimė, Du maži kareiviai, Dienynas padukėlio, Mėnesienoje, Vaidulys, Užšalusioj padangėj, Atsikirtimas, Vienatvė, Tėvas ir sunus ir Rože, viso 12 labai gerų pasakų. Guy de Maupassant yra vienas iš geriausių raštininkų pasakų rašyme iš žmonių gyvenimo, pusl. 136. Kaina .... 35c.

Airija. Lapai iš istorijos Airijos Parašė A. Janulaitis. Pusl 53. Kaina ..... 15c.

Angliškos Kalbos Vadovelis. Tiems, kurie nori trumpu laiku pramokti angliškai susikalbėti kasdieniniuose reikaluose. Sutaisė J. Laukis. Seniai pageidaujama tokia knygelė, dabar yra jau gaunama, ir kiekvienas turi progą pasinaudoti, ypatingai kas nemoka angliškų kalbą, tai dabar bus tam aukso obuolys. Puslapių 90. Kaina ..... 25c.

Anatemos knygelė. Telpa čia: Popiežijos prakeikimas; Pravoslavijos prakeikimas; Popiežijos prisakymai Apie Kelpą ir jos gyventojus, eilėmis rašyta, ir Atsišaukimas į žmogų — Eilės Pusl. 20. Kaina ..... 10c.

Apsakymėliai. Telpa čia šios apysakos: 1.) Raštininkas, 2.) Tėvo slaugytojas, 3.) Kaimo našlaičiai, 4.) Kalmo tiesa, 5.) Paskutinė Judos naktis ir 6.) Pats kaltas. Yra gražios ir pamokinančios iš gyvenimo apysakos verta kiekvienam perskaityti. Pusl. 85. Kaina ..... 15c.

Ar bus geriaus, kad socijalistai gaus viršų? Parašė D. Dumbrė. Antrasis išleidimas, pertaisytas ir žymiai padidintas. Jei nori žinoti, perskaityk šitą knygelę. Pusl. 83. .... 10c.

Ar geras katalikas gali buti socijalistu? Knygelė aiškina kaip Lietuvos kunigai užsipuldinėja ant soc. bažnyčiose per pamokslus, laikraščius ir tt. Pusl 15. Kaina ..... 5c.

Aritmetikos uždavinynas. Vadovėlis aritmetikos pradžiai; antroji dalis.

Šita knygutė — antroji ir paskutinė dalis uždavinyno, paskirto aritmetikos kursui; čionai, kaip paprastai yra daroma, surinkta uždavinių su skaičiais visokio didumo. Parašyta Pr. Mašioto. Pusl. 68. Kaina ..... 20c.

Astronomija, parašė pagal K. Flamarijoną ir Lockyerą. A. Agaras. Telpa: Dangaus apžvalga, žvaigždynai, žvaigždžių kelionė per visatą, Saulė, Planėtos, Komėtos, krintančios žvaigždės, žėmės padėjimas pasaulėje, Mėnulis, Pasaulės įstatymai. Su daugeliu paveikslėlių. Pusl. 62. Kaina ..... 40c.

Attelea Princeps. Vertimai Pr. Siulelio, telpa čia šios apysakos: 1) Attelea Princeps, 2) Kas pergalės, 3) Piemenukas, 4 Kraujas, 4) Du paveikslelial iš baudžiavos, 5) Šuns likimas, ir 6) Skrandos istorija. Pusl. 69, Kaina ..... 20c.

Auka, apyseka parašyta M. Lestauskienės, iš žmonių gyvenimo; naudinga perskaityti kiekvienam. Pusl. 72. Kaina ..... 20c.

Boleslovas arba tolesnis Genovaitės gyvenimas. Morališkas pasakojimas žmonėms. Pusl. 86. Kaina ..... 20c.

Cholera ir Kova su ja. Vertė D-ras A. V. Pusl. 16. Kaina ..... 5c.

Čenstachavos Apgynimas. Apysaka iš laikų švedų karės iš Henriko Sinkievičiaus apysakos "Tvanas" perdirbo S. J. Vertė Adolfas Vėgėlė, Pusl. 139. Kaina ..... 30c.

Daktaro kabinete, Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisė K. M-s. Pusl. 39, Kaina ..... 15c.

Dėl Tėvynės. Parašė Šatrijos Ragana. Vaizdelis paimtas iš Lietuvos žmonių gyvenimo. Puslapių 35. Kaina ..... 20c.

Dievo žvaigždė, Istoriška apysaka iš Kristaus laikų pagal Wallace'o veikalą "Ben-Hur", iš lenkų kalbos vertė Karolis Vairas. Pusl. 210. Kaina ..... 40c.

Difteritas, Parašė D-ras A. V. Difteritas tai yra labai sena liga, pirmiausia pasirodo gerklėje pas vaikus. Pusl. 7. Kaina ..... 5c.

Edgaras arba nuo ateizmo prie pilnos teisybės. Pagal L. Hammersteiną parašė Kun. Dr. Yuodyšius.
Visas raštas perstatytas formoje ginčų arba disputų terp protestoniškos ir katalikiškos šalies, kaipo jos viena kitai yra priešingos ir tt. Pusl. 214, Kaina ..... 75c.

Gabija. Rinktinė knyga, Paaukota Lietuvos dainiaus vyskupo Antano Baranaucko atminimui. Knygą sutaisė Juozapas Garbačauskis. Pusl. 77 Kaina $1.35

Gerai atlikta išpažintis. Iš italų kalbos vertė J. Baltrušaitis, Pusl. 55, Kaina ..... 15c.

Gyvybė (kantatas) ir kitos trumpos poėmos, parašė J. Viskoška. Telpa čia eilės: Gyvybė, Ištvirkėlis, Vylius, 3 sonetai, Proverbai ir Jautimai. Pusl. 41, Kaina ..... 15c.

Išsivystymas vaisiaus gyvunų. Parašė Dr. J. Julis, Su daugeliu paveikslėlių iš embrioliogijos. Pusl. 12 Kaina ..... 10c.

Istorijos-Pasakos, Aprašyme telpa Iš Lietuvos Istorijos: 1) Lietuvė-didvyris, 2) žemaičiai-drąsuoliai, 3) Pilėnų apgyvenimas, 4) Lietuvių krikštas, 5) Vytautas mųsų didvyris, 6) Mušis tiės žaliagiriu, 7) Lenkų gudrybė, 8) Aldonė, gailiaširdė kunigaikštytė, 9) Biruta, gražioji valdilaitė, 10) Keistutis, žemaičių apgynėjas. Puslapių 54. Kaina..15c.

Janita, drąsusis Japoniškasis Kareivis. Tikras atsitikimas iš karės japonų su chinais. Iš vokiečių kalbos vertė K. S. Pusl. 23 Kaina ..5c.

Japonų Pasakos. Pagal rusišką vertimą sutaisė S. Vaitiekupiunas, telpa čia 7 trumpos pasakos. Pusl. 21, Kaina ..... 5c.

Jonukas Muzikantas. Parašyta Henriko Sinkievičio, vertė Adl. V. ir Juros Švyturio sargas, vertė J. Margevičius. Pusl. 39. Kaina.....10c.

Karė. Ar ji žmonijai reikalinga? Parašė Kemėža. Ši knygelė aprašo kiek nuostolio iš karės žmonėms ir kas į ją žmoniją stumia. Puslapių 47. Kaina ..... 15c.

Koks privalo buti vaikų auginimas ir auklėjimas? Rankius raštų, parašytų Dr. Šliupo. Kožnam žingeidi ir naudinga knygelė, ypatingai Tėvams auginantiems vaikus, susipažinti su šia knygele. Pusl. 91. Kaina ..... 25c.

Kaip žmonės su ponais kovojo? Sodiečių sukilimai Išpanijoj XV, amžiuje, Anglijoj XVI amžiuje. Parašė A. J-tis. Pusl. 34. Kaina.....10c.

Katechetiški pamokinimai iš dešimties Dievo ir penkių bažnyčios prisakymų. Paraše kun. J. Rymeikis, Knyga II Pusl. 191, Kaina $1.00

Kiškelial. Apysaka vaikams. Pagal Kukliną, parašė A. Agaras. Gražiai aprašo apie kiškius (zuikius), su daugeliu paveikslėlių, kaip kiškiai gyvena ir kaip su jais vaikai maloni džiaugtis. Pusl. 32 .... 10c

Klebono Karčiama. Atsitikimas iš nesenos šiaulių praeities. Parašė B. Ramonas. Pusl. 16. Kaina..5c.

Kišeninis Rusiškai-Lietuviškas žodynas. Parašė Ad. Vėgėlė. Pusl. 185 Kaina ..... 40c.

Kaip kunigas virto socijaldemokratu. Parašė Gerė. Telpgi prie tos pačios yra: Revoliucija ir Kunigai, parašė Šermukšnė. Puslapiu 31, Kaina 10c.

Koks mums reikalingas "Vaiskas" Vertė M. Pusl. 15, Kaina ..... 5c.

Komunistų Manifestas. Prakalbos K. Markso ir F. Engelso prie vokiško spaudimo 1872 m. ir tt. Kas nori susipažinti su socijalistų tėvų Markso ir Engelso teorija link Soc. partijos, lai perskaito šitą knygelę. Pusl. 52, Kaina ..... 20c.

Kraujo sėja. Apysaka iš laikų karės Maskolijos su Japonija. Parašė Waclaw žmudzki, Lietuviškai išvertė V. Stagaras. Dviejuose tomouse.
Apysakoje aprašyti mušiai ant žemės ir ant jurių, aprašyti teip aiškiai, kad, rodos savo akimis viską matai beskaitydamas. "Kraujo Sėja" yra viena iš nedaugelių knygų, kurios yra ir naudingos ir smagios perskaittyti, dėl to ją teikiame kiekvienam perskaityti.
Pirmas tomas Pusl. 289. Kaina $1.00.
Antras tomas Pusl. 246. Kaina $1.00

Labdarybė pirmiaus ir dabar. Parašė P. Lafargua, Vertė M. N-as. Telpa čia: Į Senovės pagonų labdarybę, II Vyskupų ir vienuolių labdarybę, ir III Buržuazų labdarybė. Pusl. 36, Kaina ..... 10c.

Laikrodininko atminimai. Pasak Erkman-Šatrianą, sutaisė S. M. Paveikslas iš Napoleono I paskutiniųjų kariavimų. Pusl. 44. Kaina....15c.

Laisva Valandėlė, Broliams dovanėlė (Eilės). Parašyta K. Stiklelio. Telpa šios eilės: Dainius. — Pieva. — Upelis. — Giria. — Vėjas. — Rasa. — žaibas. — Audra. — Perkunas. — žemė. — Saulelė. — žmogus. — Reginys Lietuvoje ant gražaus augšto šešupės kranto. Pusl. 32. Kaina ..... 10c.

Lietuva ir jos reikalai. Tautiškas Lietuvos Katekizmas. Kas męs esame? Ko mums reikia? Ką privalome daryti, kad visiems mums butų gerai, kaipo vaikams vienos, bendros mųsų motinos - Tėvynės? Pusl. 20. Kaina ..... 10c.

Lietuvaitė. Dramatiškas veikalėlis iš senobiško lietuvių gyvenimo. Penkiuose veiksmuose. (Turinis pagal Lermontovo poėmą "Lietuvaitė"). Parašė Jonas Ralis. Pusl. 24. Kaina ..... 20c.

Lietuviai! ar gerais keliais žengiame priekyn? Nuoširdus atsilieplmas į lietuviškąją visuomenę D-ro Jono Šliupo. Arba sutrauka kalbų, laikytų Waterbury, Conn., 25 gruodžio 1906, Union City, Conn., 26 gruodžio 1906, Edwardsville, Pa., 31 gruodžio 1906 ir Scranton, Pa. vasaryje 1907 m. Pusl. 47. Kaina 15c.

Lietuvos Virėja. Aiškus pamokinimai ir parodymai, kaip virti, kepti ir taisyti visokius puikius valgius su mėsa, sviestu ar pienu arba su pasninku; kaip daryti skanius ir nebrangius naminius gėrimus ir tt. Sudėjo Aljonė V. Pusl. 256, Kaina ..... 80c.

Lietuvos virėja. Parašė V. A. L. Zavadzkienė. Seniai geidavo mųsų šeimininkės tokios knygos, dabar gali pasinaudoti, telpa čia šimtai įvairių nurodymų pataisymui valgių. Pusl. 555. Kaina $1.25

Lietuvos Istorija. Su kunigaikščių paveikslais ir žemlapių. Lietuvos Rašlivos apžvalgal. Parašė Maironis (S. M-lis). Trečią kartą atspausta ir pertaisyta. Pusl. 259. Kaina ..... 75c.

Lietuvių tauta senovėje ir šiądien. Parašė J. Šliupas M. D. Antras tomas. Šitas 2-ras tomas apglėbia Lietuvių tautos veikalus nuo XIII-jo iki pabaigai XVI šimtmečio. Pusl. 563. Kaina $1.50

Litvomanai. Drama keturiuose veiksmuose. Parašė Dvi Moteri. Atspauzdinta iš "Varpo". Pusl. 58. Kaina ..... 20c.

Ligonių Draugas, Homeopatiškasis, pagal Dr. med. G. Pulmano. Vertė iš latviško S. ž. Pusl. 22. Kaina ....10c.

Litwini w Litwie. Otton Zawisza. Laida trečia žymiai padidinta. Pusl. 53. Kaina ..... 25c.

Liudna Pasaka. Parašė J. B-nas. Tu manęs nelaimėje neapleidi, nuliudusį palinksksmini, nuvargusiam ranką paduodi.... Dėkingas už atsidėjimą ir širdį gerą, aš Tau nors apsakymėlius rašysiu. Skaityk!.... Jeigu patiks Tau ir gyvas busiu, — ir daugiau papasakosiu.... Teip pradeda raštininkas, kurs iš bado be laiko atsiskyrė iš šios pasaulės Pusl. 31. Kaina ..... 10c.

Moteris ir jos vieta žmonijoje. Parašė J. Laukis. Šita knygelė yra labai akyva perskaityti moterims ir vyrams. Anot autoriaus: "Teisybė yra tokia prasta, kad męs tankiai nemetome jos tik dėl jos prastumo". Kalbėtojai daug atras sau medžiagos joje. Pusl. 47. Kaina ..... 15c.

Mokykla ir Jos uždavininys. Parašė Alfa. Aprašo apie mokyklas Prancuzijos, Vokietijos ir kitų viešpatyščių, potam kokia mokykla mums reikalinga, ko męs turime tiesą nuo mokyklos tikėtis, ir koks, apskritai imant, mokyklos uždavinys. Puslapių 69. Kaina ..... 25c.

Męs ir Lietuvos socijaldemokratai. I, Mųsų artimiausias tikslas ir kelias. II, Lietuvos socijaldemokratai ir kultura. III, Lietuvos socijaldemokratai ir tauta. Parašė Juras. Pusl. 16. Kaina ..... 5c.

Moninininkas arba Magikas. Pagal Panovą, parašė A. Aitvaras. Telpa visoki magiški paveikslėliai ir kaip padaryti visokias štukas. Puslapių 32. Kaina ..... 15c.

Malunas. Apysaka; iš rusų kalbos vertė Pranas S-lis. Puslapių 23. Kaina ..... 10c.

Marija musų Viltis arba Švenč. Marijos stebuklai, iš šv. Alfonso de' Ligori raštų surankiojo J. Baltrušaitis. Pusl. 63, Kaina ..... 15c.

Nutruko. Vieno veiksmo komedija. Parašė Smalstys-Smolskis. Kamajų Vaidintojų Burelliui paskiria Autorius. Pusl. 20. Kaina ..... 10c.

Nuolatinė kariumnė ir milicija. Pusl. 17, Kaina .....5c.

Oras, Vanduo, Šviesa ir Šiluma. Lekcijos Prof. Blochman'o. Sutaisė Šernas. Visiems suprantamai aprašyta ypatybės chemiško ir fiziško proceso, aiškesniam parodymui yra daugelis tam tikrų paveikslėlių Pusl. 138. Kaina ..... 40c.

Pasakos, Prityrimai ir Veselijos su dainomis. Suderinimais parašyta kun. K. Aleknos. Yra tai nekurios pasakos, nuotikiai, žaislai, giesmės, veselijos, najiviškai išpasakotos, viskas eilėmis sutalsyta. Pusl. 142. Kaina ..... 35c.

Pietro Caruso, Vieno veiksmo Drama parašė R. Bracco, vertė K. Puida Veikimo vieta — Neapolis, šių laikų atsitikimas. Pusl. 32 Kaina .... 10c.

Pilėnų kunigaikštis. Tragedija V veiksmuose, sutaisyta pagal Kraševskio apysaka "Kunigas". Parašė M. Šiaulėniškis. Pusl. 91. Kaina..35c.

Ponaitis. Apysaka iš anglų vaikų gyvenimo. Parašė Uida. Graži apysakaitė kiekvienam, ypatingai tėvams. Pusl. 27. Kaina ..... 10c.

Populiariškas Rankvedis Fizikos. Parašė P. Neris. Knygelė susideda iš 5 skyrių: I, skyrius: Svarybė, Pajiegą, Svarumas, svarstyklės ir tt. II skyrius: Šiluma, Gazų išsiskėtimas, Tirštumo atsimainymas, Termometrai, Šilumos jausmas, Šaltis ir tt. III skyrius: Balsas, Balso greitumas, Balso atsimušimas, Balso ypatybės. IV skyrius: Šviesa, Šviesos šaltiniai, Šviesos greitumas, Šviesos atsimušimas ir tt. V skyrius: Elektra, Pritraukimas ir atstumimas, Prigimtinė Elektra, Budas elektros išsiplatinimo ant daiktų, elektros kibirkštis ir tt. Yra labai naudinga knygelė kiekvienam žmogui ypatingai visokiems amatininkams. Pusl. 100. Kaina ..... 40c.

Papasakojimai iš Prancuzų revoliucijoc. "Ateities" išleidimas Nr. 2, Pusl. 73, Kaina ..... 15c.

Parmazonas arba Dievo Rustybės Baisumas, Parašė Šventmikis II leidimas. Labai akyva ir kožnam naudinga perskaityti šita knygelė. Pusl. 40, Kaina ..... 10c.

Pasninkai Lietuvoje. Aprašymėliai apie lietuvių žmonių pasninkus, yra ištraukos kelių rašytų straipsnių Lietuvos laikraščiuose, ir pagal tuos sutaisė K. Stkis. Pusl. 16. Kaina 5c.

Polacy i Litwini. Od R. 1228 do 1420, K

Neužilgio apleis Spaudą

"LIETUVOS"

Kalendorius

1909 Metams

Sutaisytas J. Ilgaudo

Rengėjai šiometinio Kalendoriaus atspėjo ko žmonims reikia: naudingų žinių, statistikų ir pamokinančių straipsnių, o ne vien šventųjų vardų ir išmislas apie orą. Rengėjai, mat, manė, kad žmonims reikia duoti tokių žinių, iš kurių jie turėtų naudą, o ne tuščių zaunų. Vistiek ir Kalendorius yra knygelė, o kadangi jisai pasiekia platesnią minią, tai jis ir turi turėti savyje dvasišką peną; jis turi buti tokiu, kad skaitytojas galėtų juom pasidžiaugti imdamas jį kasdien rankosna. Kad rengėjai neapsiriko su šiuometiniu Kalendoriu, tai tą parodo jo didelis prasiplatinimas. Trumpame laike tapo išleistos dvi spaudos! Taigi, šitas parodo, kad tasai takas yra tikrasis, kuriuo pradėjo rengėjai eiti. **Tuo taku eis tolyn ir ateinančių metų Kalendorius!** Ir ateinančių metų Kalendoriuje tilps tiktai naudingos žinios, statistikos ir pamokinanti straipsniai ir tai daug daugiau negu šių metų Kalendoriuje. Rengėjai, mat, tiki, kad Kalendorius, nors ir kasdien vartomas, neturi nusibosti, bet, priešingai, visada padaryti naują įtekmę! Ir Kalendorius turi buti viena iš tų knygų, "iš kurių išeina paslaptinė pajiega, kuri, lyginai palaiminimas veikia ant vaikų ir ainių".

Užtat ateinančių metų Kalendoriuje tilps daug daugiau visokių naudingų žinių ir todėl bus reikalingesniu kiekvienam lietuvlui ir lietuviai: paprastam darbininkui, amatininkui ar biznieriui.

Visiems "Lietuvos" skaitytojams šitas Kalendorius bus duodamas **DYKAI!** Todėl, kurie nori gauti šitą Kalendorių, tegul tuojau užsirašo "Lietuvą", kurios kaina yra: metams **$2.00.**

Pasarga. Perkupčiai ir krautuvės malonės mums laiku pranešti kokį skaitlių keta paimti, kad žinotume kiek spausti.

A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Žodynas lietuviškai - angliškos kalbos. Sutaisė Antanas Lalis. Pusl. 382, iki šiol turėjome tik su apdarais po $2.00, dabar kas nori pigiaus nusipirkti, tai popieros viršais, kaina $1.00

Žodynas Lenkiškai - Lietuviškai - Rusiškas. Sutaisytas kun. Juozapo Ambraziejaus Laikraščio redaktoriaus "Šviesa". Pusl. 552 Kaina $2.80

Ze stosunków litewsko-polskich, Głosy Litwinów. Audiatur et altera pars. Išleista rupesčia J. K. rybotame skaitliuje egzempliorių. Sutaisė Girų Liudas. Pusl. 231. Kaina $1.50

Užsiprašydami virš minėtų knygelių, adresuokite:

A. OLSZEWSKI,
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Dr. A. L. Graiczunas
3312 S. Halsted Street :: Chicago
Medikališkas miesto inspektorius.

LIETUVOS UKININKAS.

Laikraštis skiriamas darbo žmonėms, eina kartą per savaitę iš Vilniaus, Lietuvoje.

"Lietuvos Ukininke" rašoma apie įžymiausius Lietuvos reikalus, apie žemės valdymą, apie valsčius, mokyklas ir žmonių laisvę apie vyriausybės darbus ir politiką ir tt.

Lietuvoje metams $1.75
Amerikoje metams $2.50

Užsimokantiems už metus iš kalno, duodu Vilniaus Kalendorių 1908 m. dovanų.

Ant pamatymo vienas num. 5c.

Pinigus siųskite atstovui Amerikoje po adresu:

M. J. Damijonaitis,
3252 So. Halsted str., Chicago, Ill.

NAUJIENA.

Šiuomi pranešu gerbiamai publikai, jog esiu seniausiu gydytoju ant Bridgeporto, praktikuodamas 17 metų. Dabar savo ofisą perkėliau į savo namus po nr. 3149 S. Morgan gat., kertė 32tos gat. augščiau didelės aptiekos pono Krzywinskio. Mano ofisas aprupintas naujaisiais budais gydymo. Visus ligonius stengsiuosf užganėdinti, kaip ir lygšiol. Pasitikėdamas, jog gerbiama publika ir toliaus mane rems, esiu namie ant kiekvieno pareikalavimo dieną ir naktį. Esiu specialistas **ligose** vaikų, moterų ir vyrų ir užsendintose ligose. Darau visokią operaciją. Liekuosi su pagarba,

D-ras Geo. M. Glaser,
3149 So. Morgan ir 32-tros gatvės.

Nauji Zaislai

Atvežti iš Lietuvos.

Gaunami "Lietuvos" Redakcijoj.

Dangus, šeimyniškas žaislas, parupintas doram ir patogiam pasilinksminimui. Yra tai toblyčia 22x24 colių su nupieštais keliais ir tinkamais išreiškimais su num. pradedant nuo 1 iki 121.

Šiame žaisle kiekvienas dalyvaująs turi mėtyti kaulelį; dalyvauti gali 2 ir daugiaus ypatų, kiekviena ypata apsirenka sau vieną kupsteli (yra 5 yvairių spalvų) kuriuom uždengia tam tikrą numerį kaulelį metus. Toblyčia susilenkia į 4 dalis, su skrynute prisiunčiame į namus per pačtą. Prekė $1.50

Flirtas, žaislas ir lošimas, suaugusiems parestas. Yra skrynutė su 55 kortelėmis 3x4 colių, su yvairiais klausymais; ant kiekvienos kortelės yra po 6 atsakymus.

Jaunuomenė flirtuoja kortelėmis, parduodami vienas kitam kortelę ir klausdami, kuris numeris jo atsakymo? Prie Dangaus ir prie Flirtos yra paaiškinimas kaip žaisti. Flirtos prekė $1.25

A. Olszewski
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

KUR GAUTI "LIETUVĄ".

Galima gauti kiekvieną savaitę "Lietuvą" už 5c. pas šiuos agentus:

Brooklyn, N. Y.
E. Fromes, 73 Grand Street.
Ant. Diržulaitis, 97 Grand Street.
Ant. Jankauskas, 77 Gold Street.
T. Jermalas, 215 Berry Street.
W. Dackeviče, 144 Grand Street.

Baltimore, Md.
Jur. Diemedis, 521 Columbia Ave.
Jonas Luisa, 521 W. Lombard St.

Bridgeport, Conn.
Kazys Lendraitis, 324 Warren Street.

Chicago, Ill.
P. M. Kaltis, 221 W. Wabansia Ave.
J. Vasiliauskas, 2498 Kensington Ave.

Elizabeth, N. J.
Dom. Bočkus, 211 First St.

Elmora, Pa.
Antanas Reklaitis.

Lawrence, Mass.
A. Rimanauskas, 99½ Oak Street.

Montello, Mass.
B. P. Miškinis, 9 Arthur Street.

Montreal, Canada.
K. Bielek, 1135 St. Ekatherine Street.

New Haven, Conn.
And. Ješinskas, 217 Ferry Street.

Philadelphia, Pa.
M. A. Ignotas, 1028 So. 2-nd Street.

Portland, Oreg.
John Browman, Browman News Co.

Scranton, Pa.
M. Valentanavičia, 1831 N. Main St.

Seattle, Wash.
Inter News Agency.

Worcester, Mass.
M. Paltanavičia, 15 Milbury Street.

Waukegan, Ill.
M. Rakauskas, 1015 — 8-th Street.

"LIETUVOS" AGENTAI.

Pas šiuos agentus galima užsisakyti "Lietuvą" metams ir užsimokėti.

Brooklyn, N. Y.
A. Lesniauskas, 347 Rodney Street.
S. Rinkevičia, 73 Grand Street.

Baltimore, Md.
L. Gawlis, 1834 N. Castle Street.

Cleveland, Ohio.
Pov. Šukis, 6524 Forman Ave. S. E.

Chicago, Ill.
Jonas Janušas, 843 — 32-nd Place.

Cambridgeport, Mass
C. Karalius, 19 Harrison Street.

East St. Louis, Ill.
Juoz. Rainis 452 Collinsville Ave.

New Britain, Conn.
M. J. Čeponis, 21 Pleasant Street.

Newark, N. J.
V. Ambrazevičia, 178 Ferry Street.

Pittsburg, Pa.
Jonas A. Ignotas, 46 So. 22-nd Street.

So. Boston, Mass.
N. Gendrolius, 224 Athens Street.

Scranton, Pa.
Juoz. Petrikys, 1814 Ross Ave.

Shenandoah, Pa.
And. Mačis, 138 So. Main Street.
T. Kryžanauskas, 12½ Cherry Street.

Turners Falls, Mass.
K. P. Šimkonis.

Waterbury, Conn.
J. Žemantauskas, 89 W. Porter St.

Worcester, Mass.
Ant. Bernotas, 12 Harlem Street.

Westville, Ill.
Juozas J. Šilkas

"RAISTĄ" (The Jungle) DUODU DOVANAI

Skaitytojams "Lietuvos" ir "Vienybės L.", kurie dar tos knygos neturi ir nėra skaitę.

Jei knygos "RAISTAS" nėsi dar skaitęs, tai visai mažai tešinai Amerikos g u d r y b e s, s u k t y b e s ir, teip vadinama jos, g e r o v ė ir negali išsisaugoti nuo visokių pinklių, nes neturi gana patyrimo. "RAISTAS" tai knyga patyrimų.

Perskaitęs "RAISTĄ" teippat žinosi visą sutvarkymą dabartinės prumonijos ir kodėl bedarbės kįla, o tuomi ir kaip galima turėti visuomet darbas ir gyventi laimingai.

„RAISTAS" dėl išnašumo savo idėjų yra teip pageidaujama knyga, kad yra išversta į visas kalbas.

"RAISTAS", kuris sudrebino Amerikos ir Europos parlamentus yra Didelė, 355 puslapių knyga ir svarbi tuomi, kad aprašo gyvenimą lietuvių Amerikoje.

"RAISTO" kaina **$1.00**, perkant pačią knygą. Prenumerata laikraščių "Lietuvos" ar "Vien. Liet." metams **$2.00.** Bet kas naujai užsisakis "Lietuvą" ar "Vien. Liet." metams, prisiųsdamas man **$2.00**, apturės metams vieną šitų laikraščių ir "RAISTĄ" dykai.

Siuntimui prenumeratos adresas: **J. Naujokas, Madison Sq. box 189, New York, N. Y.**

Kiekvienas lietuvys inteligentas pripažins didelę vertę knygos "Raisto".

GERA NAUJIENA Kenčiantiems

MUSU DRAUGAM Lietuviam!

Skaitytojau, jeigu esi apimtas kokios ligos ar paniiais nesveikumais, užsimokės tau atsišaukti į **Chicago Medical Clinic, 344 So. State St.** prieš ėjimą gydytis kur kitur, nes jie užtikrina tau nuoseklų ir laikantį išgydymą kožnos ligos, kurią prisiima gydyti. Ar esi nerviškas ir nusiminęs, silpnas ir nuilsęs, pavargęs rytmečiais, truksta noro, be gyvybės, lengvai nuvargstantis ir neramus? Ar atmintis tavo prasta, gėdysi draugijos, truksta energijos ir tvirtumo, akys įdubusios ir nečystos, pajuodavę paakiai, spaugai, plėtmai ar kitoki išbėrimai ant odos, nemorališki ir

Nusilpninanti Sapnai, Patrotytas Vyriszkumas, Sekliszka Silpnybe

nesuaugusios ir šaltos dalys, nusistojimas šlapume paliktame per naktį, pienėtas šlapumas, skausmai strėnose, turi nesveikumą puslės ar inkstų? Išsiputimą Gysly Maišelyj; Užsendintą Puletekį; Užakimą Varpskylės; Syfilitišką Užnuodyjimą Kraujo, ar kokią kitokią gėdingą nervų, odos, kraujo ar užsendintą ligą? Ar skruostai įdubę, žymus rupesčio išreiškimas ant veido, neramus naktyje, mainančio upo, silpnas vyriškumas, turi užkurdušes dalis, priešlaikinį nykimą, skausmus kauluose, puolimą plaukų, skaudamą gerklę ir tt.?

Jeigu turi, tai Chicago Medical Clinic

užtikrins tau pilną ir laikantį ant visados išgijimą, jeigu jie nuspręs, kad tavo liga yra išgydoma. Jausi pagerėjimą iš pirmos dienos, ir neužilgio atrasi save karalium tarp vyrų ant kuno, proto ir širdies. Niekas taip nesunaikina jaunus ir pusamžinius vyrus kaip išbėgimai sėklos nakties laike, arba slaptingas nubėgimas sėklos su šlapumu. Tas padaro žmogų netinkančiu prie darbo, ženatvės ir smagumo. Nedaro skirtumo, ar tas paeina nuo jaunystės blogų darbų, naturališko silpnumo ar nuo pertankaus užganėdinimo lytiškų geidimų.

Mes tikrai tave išgydysime.

Mes gydom ir išgydom sėklos nubėgimus, nervų nusilpnėjimą, užsenėjusį puletekį, syfilį, nenaturališkus bėgimus, patšagytą, fukstų ir puslės ligas, teisybę sakant, **visas Vyrų Ligas.** Visos kliutys laimingam ženybiniam gyvenime bus prašalintos. Tukstančius jaunų ir pusamžinių vyrų kasmet prieš laiką nušluoja į grabą jaunystės išdykumai, per tankės susikopinimai ir kraujo ligos. Jeigu turi nors vieną iš virš paminėtų ženkių, pasitoduok su mumis pakol da nėra per vėlu.

Roda tau nieko nekaštuoja, o gali užčėdyti daug kenčėjimų.

Valandos priėmimo ligonių: nuo 10 ryto iki 4 po piet, ir nuo 6 iki 7 vakare. Nedėliomis ir kitomis šventoms dienoms: nuo 10 ryto iki 12 vel. pietų tiktai.

CHICAGO MEDICAL CLINIC
344 SO. STATE STREET CHICAGO, ILL.

EIK PAS SAVA!

Norėdamas pirkti pigiai laikrodėlį, eik pas savą laikrodininką. Prisiųsk savo adresą, o gausi Kataliogą laikrodėlių lietuvių kalboje dykai.

Kaikurių čia yra kainos:

Psauksuotas laikrodėlis, užtikrinamas 20 metų, Elgin ar Waltham viduriais **$13.** — Sidabrinis laikrodėlis, Elgin ar Waltham viduriais **$7.50.** — Nikelinis laikrodėlis, Elgin ar Waltham viduriais **$5.50.** — Nikelinis laikrodėlis New York Standard **$2.75.**

Aprašymą Žiedų, Spilkų, Grandinėlių rasi Kataliogo lietuviškam.

P. K. Bruchas, 3316 S. Morgan St., Chicago, Ill.

Didelis Iszpardavimas!

(Clearing Sale)

Kad atituštinti vietą rudeniniams tavorams, mes nusprendėme išparduoti visus vasarinius tavorus už sumažintą prekę šitaip:

Vyriškų drapanų siutai, verti $10.00 bus išparduoti po $8.00
Siutai verti $15.00 bus išparduoti po 13.50
Siutai verti $18.00 bus išparduoti po 15.00
Siutai verti $22.00 bus išparduoti po..... ..... 16.00 ir tt.

Šis pigus išpardavimas bus tiktai iki 22 d. Rugpiučio (Augusto). Todėl reikalaudami gerų drapanų, pirkite dabar, o gausite geras drapanas pigiai.

Musų paprotys yra išparduoti visas vasarines drapanas dabar, kad jos nepasiliktų ant kito meto ir kad atituštintų vietą naujom drapanoms. Todėl mes nusprendėme jas išparduoti žemiau jų vertės, kad pripildyti savo štorą naujomis rudeninėmis ir žieminėmis drapanomis.

Taigi, naudokitiesi kol yra iš ko išsirinkti.

The Bridgeport Clothing Co.
A. OLSZEWSKI, Prezidentas
3246-48 S. Halsted st., Chicago, Ill.
Musų štoras atdaras iki 9 valandai vakare: Panedėliais, Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis iki 10 valandai.

FARMOS! FARMOS!

Lietuviszkoje "Zinyczios" Kolionijoje

Prie pat miesto Thorp, valstijoje Wisconsin.

Žemė yra derlinga, guli terp dviejų geležinkelių, šale bėga upė "Black River", oras sveikas, vanduo tyras ir sveikas, aplinkui gyvena farmeriai lietuviai ir lenkai, lenkų katalikų bažnyčia ir miestas su turgviete ir geležinkeliais arti, vieškeliai geri. Žemės kaina $15 už akrą ir daugiau. Įmokėk ketvirtą dalį, likusius gi išmokėsi per 5 metus. Norintiems "Žinyčios" Dr-tė pastatys ir trobas išmokesčiui, iškas šulinį ir tt. už pigiau negu pats farmerys galėtų tą padaryti.

Kol vasara ir kol dar javai nuo laukų nenuvalyti, tai važiuokite šią žemę apžiurėti, kad pagal javų augimą pažinti jos vertę.

Tikietas iš Chicagos į Thorp prekiuoja $6.25, į abi pusi $12.50. Kas nuo mus žemę perka, tam kelionės lėšas mes sugrąžiname. Norėdami važiuoti, rašykite mums, o mes jums nurodysime kur ir kaip važiuoti ir kas žemę Jums parodys.

A. OLSZEWSKI, "Žinyčios" Mgr.
3252 South Halsted Street, Chicago, Ill.

P.S. Mes turime pardavimui ir išgyventų farmų Wisconsine ir kitose valstijose. Parašykite mums kur jums yra maloniau, o mes pranešime jums plačiau.

Geriausias lietuviškas dantų daktaras
A. J. Zimontas (lietuvys)
3252 So. Halsted st., Olszewskio name.

Traukia dantis be skausmo, išgydo Skorbuta, Neuralgija, sudedu naujus vieton išpuolusių, prilaido laikrinjusius ar sukus, skabra, smalgamus. **Valandos:** Šiokiomis dienoms nuo 8 ryto iki 12, nuo 1 iki 9 vak. Nedėliomis: nuo 9 r. iki 5 vak.

Telefonas Yards 2268

Pinigu Preke.

Iki 500 rublių, rublis po.....62½
Nuo 500 iki 1000 rublių, rublis po..52
Virš 1000 rublių, rublis po 51¾

Prie kiekvieno siuntinio reikia pridėti 25c. ant pačto kaštų.

Jeigu norite, kad pinigai greitai ir gerai suvaikščiotų ir niekur nežutų, tai siųskite per "Lietuvos" redakciją, adresuodami teip:

A. OLSZEWSKI,
3252 S Halseted St., Chicago, Ill.

Dr. Marija Dowiatt-Sass
749 W. 18th Street
Tarpe Paulina ir Wood gatvių

Ofiso valandos: nuo 8:30 iki 10:30 ryto; nuo 2 iki 3:30 po pietų; nuo 7 iki 8:30 vak. **Nedėliomis** nuo 8:30 iki 11 tiktai. **Telefonas Canal 1479.**

F. P. Bradchulis
ATTORNEY & COUNSELOR at LAW
Chamber of Commerce Bldg., Room 709
S. E. Corner La Salle and Washington Streets
CHICAGO, ILL.
TELEPHONE MAIN 3642

Lietuvys advokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos čia Amerikoj. Veda visokias provas, civiliškas ir kriminališkas, visuose teismuose (suduose).

Gyv. 3112 S. Halsted St., arti 31mos gatvės
Telephone Yards 6046

Kožna liga išgydoma

Atsišaukite į musų ofisą **Red Cross Pharmacy 4552 So. Ashland Ave.,** o busite sveiki.

Dr. Kazimieras Butkeviczia
priėmimas nuo 3 valan po pietų iki 8 val. vakaro. Specialistas moterų ir vaikų ligų; abejotinuose atsitikimuose išsiauklame institutų profesorius ant rodos. Valstai importuoti iš senos tėvynės; teipgi užlaikome tėvynės Trejas-Devynerias iš Palangos. Valstai atanginimui plankų gvarantuoti. Receptai sutaisomi po speciališkų misų užtiurėjimu. Prekės prieinamos. Aptieka atdara diena ir naktį.

Red Cross Pharmacy
Malinzewski ir Janulaitis, Savininkai
4552 S. Ashland Ave., Chicago
Telephone Yards 1106

VYRAMS TIKTAI

Kas gali but matyta

GALERIJOJ MOKSLO
344 So. State St. CHICAGO, ILL.
arti Harrison gatvės

INEJIMAS DYKAI!

Žingeidumai Pathologijos
Žingeidumai Osteologijos
Žingeidumai Gromuliavimo Organų

Tyrinėk pradžią ir išsivystymą žmogiškos rasos nuo lopšio iki grabo, pamatyk keistumus gamtos, žingeidumus ir milžiniškumus.

Tyrinėk įtekmę ligos ir paleistuvystės, perstatytas gyv didum figurose, sveikuose ir ligotuose padėjimuose. Lavus išrodinėtojas atsakinėja visokius klausimus. Didžiausia proga tavo gyvenime.

INŽENGA DYKAI!

Atidaryta kasdien nuo 8 valandos ryto iki vidurnakčiui.

LIUOSA GALERIJA MOKSLO
344 S. State St. Chicago, Ill.

Apsižiurek ką darai?

Tu moki po $10.00 randos ant mėnesio už savo flatą. Tai per metą tu išmoki $120.00, o per 10 metų $1200.00, ir tie tavo už radas išmokėti pinigai jau niekada tau atgal nesugryž.

Už $1200.00, kuriuos tu per 10 metų randa išmoki, gali sau nusipirkti mažą namelį, kuriame galėtumei gyventi ne 10, bet 50 metų. Toks namelis tau kaštuos $1200.00, o laikys ant 50 metų arba ir ilgiau; o mokėdamas kitiems randą po $10.00 ant mėnesio tu per 50 metų išmoki $6000.00, ir kodėl tada nepirki savo namo?

Mes turime daugybę namų ant pardavimo pigių ir brangių. Pirk vieną namą ir nustok mokėjęs kitiems randas. Mes tau galime parduoti gerą namą už $4000.00, į kurį tu gali įleisti 4 šeimynas po $10.00. Taigi 10 metų randa tau pilnai užmoka už tavo namą. Pasirink sau bile namą, įmokėk mums pusę pinigų iš viršaus, o likusią pusę išmokėsi mums per 5 metus iš to paties namo randos.

Mes šią savaitę pardavėme šiuos namus:
3043 Quin St.
2906 Lowe ave.
648 29th St.

Turime ant pardamo žemiau surašytus namus, iš kurių gali pirkti kurį nori. Įmokėsi pusę pinigų pirkdamas, o reštą išmokėsi 5 per metus.

A. Olszewskis
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

SITIE NAMAI ANT PARDAVIMO:

Emerald ave.
Terp 32-ros ir 33-čios ul. ....Prekė
2 lubų, 4 flatų medinis namas $3500.00
3 lubų, 3 flatų medinis namas $3500.00
2 lubų, 4 flatų medinis namas $3500.00
2 lubų, 2 flatų medinis namas $1800.00
2 lubų, 2 flatų medinis namas $3500.00

Emerald ave. terp 36-tos ir 37-tos ul.
2 lubų, 2 flatų medinis namas $1600.00

Wallace St., terp 28 ir 29 ul.
3 lubų, 3 flatų murinis namas $5300.00

Wallace St., terp 29 ir 30 ul.
4 lubų, 4 flatų murinis namas $8000.00

Wallace St., terp 30 ir 31 ul.
3 lubų, 6 flatų murinis namas $5500.00

Wallace St., prie 37 ul.
2 lubų, 3 flatai ir 1 štoras murinis namas $7500.00

31st St. terp Emerald ir Union aves
3 lubų, 6 flatai murinis namas $10000.00
2 lubų, 3 flatai ir štoras, murinis namas $4000.00

31st Place terp Auburn ave. ir Morgan St.
1 lubų, 2 flatų murinis namas $2200.00
2 lubų, 4 flatų murinis namas $4500.00

31st Place, terp Morgan ir Musprat ul.
2 lubų, 4 flatų murinis namas $3000.00

35th Place, terp Auburn ave. ir Gage St.
2 lubų, 4 flatų ir užpakalyje 1 lubų 1 flato abu muriniai namai $5300.00
2 lubų, 5 flatų murinis namas $4300.00

33-d Place, terp Halsted St. ir Auburn ave.
2 lubų, 2 flatų murinis namas $3100.00

Poplar ave., arti 31mos ul.
6 ruimų murinis namas ir 9 pėdų augštas basementas $2200.00
8 ruimų medinis namas $2500.00

Union ave., terp 31 ir 32 ul.
3 lubų, 2 flatų murinis namas $9000.00
2 lubų, 2 flatų murinis namas $5700.00

Auburn ave., trep 33 ir 34 ul.
1 lubų, 1 flato murinis namas ir 2 lotai $4000.00
1 lubų, 2 flotų medinis namas $2500.00

Aubur Ave., terp 31 ir 32 ul.
3 lubų murinis namas, naujas $5.900

Arti bažnyčios. 2 lubų murinis namas, viršuje gyvenimui ruimai, apačioje grosernė ir bučernė parsiduoda su visu bizniu, su arkliu, vežimu ir visomis prietaisomis. Namo kaina $2200, o biznio $1000, viskas sykiu už $3200.00

Morgan St., terp 32 ir 33 ul.
4 lubų, 6 flatų ir štoras, murinis namas.....$18.000.00

Morgan St., terp 63 ir 64 ul.
2 lubų, 2 flatų murinis namas, akmenio pryšakis ir trepai..$6200.00

Illinois Court, terp 32 ir 33 ul.
4 ruimų murinis namas $1200.00

Fisk St., terp 33 ir 34 ul.
2 lubų, apačia medžio, viršus muro, štoras ir vienas flatas 2000.00

Canalport ave. arti Union ul.
3 lubų, ir ant 3 lotų murinis namas, apačioje 3 štorai viršuje 12 flatų $30.000.00

Leavitt St., terp 23 ir 24 ul.
2 lubų, 3 flatai ir štoras, murinis namas $7000.00

29th St., terp Quinn ir Throop ul.
5 ruimų murinis namas $1200.00

18th St., arti Union ave.
3 lubų, 4 flatai ir štoras murinis namas $10.500.00

Halsted St., terp 31 ir 32 ul.
2 lubų, 2 flatai ir štoras, murinis namas $6800.00

Burlington ave., terp 154 ir 155 ul.
2 lubų, 2 flatų murinis namas $3300.00

Christiana ave., arti Milwaukee ir Campbell aves
2 lubų, 1 flatas ir 1 štoras, medinis namas $3500.00

5th ave., terp 42 ir 43 ul.
3 lubų medinis namas $4500.00

Grant Works ant 14 ul.
2 lubų, ant 2 lotų, 6 flatai, 2 štorai, medinis namas, parsiduoda su štoro fixtures....$8500.00

Grant Works 49 ave.
2 lubų, 3 flatai ir 1 štoras, medinis namas $5200.00

2 luboms, 2 gyvenimais, po 5 ruimus medinis namas ..... $2.000.

Lotai!

Ant Western ave. bulvaro terp 43-čios ir 45 ul. puikus lotai ant rezidencijų. Kainos nuo $250.00 ir augščiau. Pirk šiuos lotus dabar, nes kainos jų netrukus pasidvejos.

Telpgi turime daugybę visokių kitoniškų namų ir lotų visose pusėse miesto Chicagos.

A. Olszewski
3252 S. Halsted St.

Pirma Lietuviška Banka Amerikoje
Ir Didžiausias Ofisas
Szifkorcziu ir Pinigu Siuntimo

3252 So. Halsted St., kampas 33čios, Chicago, Ill.

A. OLSZEWSKIS, Savininkas.

Banka.

Šioje bankoje kiekvienas lietuvys gali gauti pasiskolinti pinigų pirkimui namų, lotų ar farmų už prieinamą procentą ir ant lengvų išmokesčių. Teipgi kiekvienas lietuvys gali čia pasidėti savo pinigus kada nori ir atsiimti kožname laike. Už sudėtus pinigus ši banka moka 3% ant metų.

Šioje bankoje yra geriausiai ir saugiausiai įtaisytos skrynelės (boxai) pinigų užkavojimui, prie kurių nė ugnis, nė vagis negali prieiti. Skrynelės yra parsamdomos žmonėms po $3.00 ant metų.

Pinigų Siuntimas.

Šita banka išsiunčia į svietą daugiau pinigų negu kokia nors kita banka. Per čia siunčia pinigus ne tik lietuviai, bet ir amerikonai ir kitos tautos, ir ne vien aplinkiniai, bet atvažiuoja net iš kitų miesto kraštų čia pinigus siųsti, todėl kad šios bankos siunčiami pinigai greičiausiai nueina.

Šifkortės.

Šitoje bankoje talpinasi agenturos visų laivinių kompanijų. Čia galima gauti šifkortes ant kiekvienos linijos į kur tik nori išvažiuoti ar atvažiuoti. Šifkorčių prekės čia tokios pat kaip ir pačių kompanijų ofisuose. Čia kožną dieną galima gauti laivą išvažiuoti į krajų; o daugiausiai laivų išplaukia subatomis, tai iš Chicago reikia išvažiuoti ketvergais.

Real Estate.

Šita banka parduoda namus, lotus ir farmas. Jeigu manai ką nors pirkti mieste ar kitur, tai pirmiau dasižinok apie parduodamas vietas ir jų prekes šioje bankoje.

Ko tik reikalausi, čia viską gausi.

Jei reikalauji pirkti namą, lotą ar farmą — čia juos gausi.

Jei reikalauji jų nupirkimui pinigų — teip-pat čia gausi.

Jei nieko nenori pirkti, bet nori savo pinigus nuo vagies ir ugnies apsaugoti — tai pasisamdyk už $3.00 šioje bankoje skrynelę, o nė vagis nė ugnis prie jų neprieis.

Nori važiuoti į krajų ar savo gimines iš krajaus pargabenti, — kreipkis į čia, o gausi geriausią šifkortę.

Nori pasiųsti pinigus į krajų, — siųsk juos per šią banką, o greičiausiai ir saugiausiai nueis.

Ant galo, kokių tik nori knygų — ir tas visas čia gausi.

Gyvenanti kituose miestuose teip-pat čia gali viską gauti per susirašymą, kaipo tai: šifkortes, pinigų pasiuntimą ir bankon pasidėjimą. Turi kelis dolerius, nori juos sutaupoti (užčėdyti), prisiųsk šiton bankon pačto money orderiu, o gausi nuo musų bankinę knygelę ir visą reikalingą informaciją.

Rašydami su bent kokiais reikalais visada adresuokite šiteip:

A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Tel. 1532 Yards

Dr. J. KULIS
Lietuvių Gydytojas ir Chirurgas.
3255 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Teipgi turi didelę praktiką ir gydo pasekmingai visokias limpančias, užsisenėjusias ir paslaptingas vyrų ligas. Daro operacijas pasekmingai.

Marė Laukienė
Atsakanti Akušerka
3252 S. Halsted St. Chicago, Ill.
Telephonas Yards 2266

Duoda visokia rodą ir geriausia pagelba moterims jų ligose. Pasekmingai atlieka darbą prie gimdymo ir dažiuri atsakančiai po gimdymo. Ofisas ir gyvenimas Olszewskio name 3252 S. Halsted st.

Naujas Išradimas
Sustiprinimui ir užlaikymui plaukų.

Tukstančiai plikų žmonių atgavo pulkius plaukus, sulaiko slinkimą plaukų galvos labai trumpame laike. Vietoje senų atauga nauji, graži plaukai. **Visokia informacija dykai.** Artesnėms žinioms reikia rašyti įdedant krasos ženklelį.

PROF. J. M. BRUNDZA
BROADWAY & 30. STR ST., BROOKLYN-NEW YORK.

REIKALINGAS

yra tau musų No 3 KATALIOGAS didžiausias lietuviškoje kalboje ir bus nusiųstas dykai kožnam kuris prisiųs savo tikrą vardą, pravardę, adresą ir porą markių. Baigiasi 26tas tukstantis, pasiskubink su pareikalavimu. 64 dideli puslapei. **JAME TELPA** teisingi aprašymai apie suviršė 200 visokių kuniškų nesveikumų, vyrų, moterų ir vaikų. Išaiškina pradžią, priežastį ir pasekmes ligų ir pasako kokias gyduoles naudoti. Telpa paveikslai ir prekės visokių naujausių electro-gydančių aparatų, Koberinių daiktų, Magiškų Aparatų, Drukuojamų ir Rašomų Mašinų, Stereoskopų ir jiem Paveikslų, Armonikų, Koncertinų, Britvų ir daugel kitokių kožnam reikalingų daiktų.—John I. Bagdžiunas, Prp.

ADRESUOK TEIP
JOHN'S SUPPLY HOUSE
PILSEN STATION, CHICAGO, ILL.

Dr. O. C. HEINE
DENTISTAS
OFISAS—Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Gyvenimas virš aptiekos.) CHICAGO, ILL.

SODAS SVEIKATOS

SERGANTIEMS ŽYDI!

Jei tau nusibodo landžioti pas visokius daktarpalaikius, varginti save liga ir leisti jei įsisenėti, per tų tų daktarų nesumanimą ar neturėjimą gerų vaistų, arba jei tau nusibodo nuodintis visokiais patentuotais vaistpalaikiais, vynais ar balzamais ir kitais, kurie niekad negali ligos išgydyti, kadangi nėra pritaikyti prie ligos budo sergančio, ir ant galo nori buti sveiku ir laimingu, tai negaišinęs laiko ant visokių niekų tuojaus kreipkis asabiškai ar laiške aprašydamas savo ligą per **The Collins New York Medical Instituta** į Dr. R. Mielke, kame pasekmingiausiai išgydo visokias sunkias ir užsisenėjusias ligas, kaip VYRŲ teip MOTERŲ ir VAIKŲ, kožnas kas čion kreipiasi, dėkavoja už išgydimą ir buną sveikas ir linksmas.

Daugumas stebisi, klausdami, kokiu budu su tokia gera pasekme visokias ligas išgydoma čionai, nuo kurių kiti daktarai nekurį laiką gydę, rankas nuleisdami apleido.

Atsakymas lengvas: Tokiu budu, kad The COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTAS užlaikomas geriausių diplomatų daktarų specijalistų; visus ligų aprašymus su atyda ištiria specijališkai, nuo menkiausio iki svarbiausio ligos apsireiškimo bei jos pamato, ir sutaiso atsakančius kiekvienam pritaikytus vaistus išgydymui ligos ir silpnybių; nes šitas Institutas užlaiko didžiausią Laboratoriją vaistų iš viso svieto šalių, tarp kurių daugelis yra pačių daktarų išrasta, kurių niekur kitur negalima gauti. Užtai išgydyme ligų nė joks daktaras nė kitas institutas negali lygintis, per ką mokslinčiai ir pavadino tą

Collins N. Y. M. Inst. SODU SVEIKATOS!

Kad iš to žydinčio sodno daugiausia apdovanoja sergančius sveikata, tai aiškiai matyt iš daugybės padėkavonių, kurios ateina kasdiena, paduodame čion kelias.

Išgydyta nuo: moteriškos ligos kankynių ir skrepliavimų, skaudėjimo sonuose, sąnariuose ir neuralgijos ligos. Jau pamatiškai sveika ir viesai padėkavoja savo paveikslą atsiųsdama.

Mrs. FRANCIŠKA ŠKLENARIENĖ,
(moterie Jono)
Route No 2, B. 65, Cereco, Neb

AUGŠTAI GUODOJAMAS DAKTARE!

Jeigu kiti dėkavoja už išgydymą, tai jau mano priderystė teipgi išreikšti padėkavoną už išgydymą ligos, kurią nuo manęs kaip sloginantį kaną nukasė, per galybę augšto mokslo ir geral sutaisytų vaistų, kurinos man prisiunte ir pagal pamokinimus suvartojau. Prieš tai netikėjau, kad per savo išdykumą suardytą sveikatą galėčiau dar atgauti. Pirmiausia jaučiausi didelį nusilpnėjimą, teipat vėliau ir mano inkstai buvo suvytę, drange ir visus viduriais organizmas buvo sutręs ir tik kaip lapas rudenije suvytęs, laukian kada nukristi. Bet kad išskaičiau laikraštije apie Jųsų galingą gydymą ir gryne vaistus, tad atsišaukus ir atsiunte man vaistus, kurinos suvartojau pagal pamokinimus, sakau kaip kaną nukasė, teip nuo manęs ligą, likausi pilnai sveikas. Tad ir dėkavoju už sanžiuišką ir gabų išgydymą. Dabar jaučiuosi kaip naujai atgimęs, linksmas ir sveikas, o tai visiems broliams lietuviams pranešu, idant kreiptusi prie Jųs gydytis laike nelaimės ligos.

Pasilieku dėkingas ir visada garsinsiu Jųsų garbingą vardą,
JONAS SMIRNAVICZIA,
1625 Front st., Philadelphia, Pa

Sirgęs per du metu, skaudėjimu strėnų, krutinėje dieglių, plančių nesveikumo, svaigimo ir skaudėjimo galvos, svaitijimo suolse ir abelno nusilpnėjimo ant sveikatos. Į 3 dieną pilnai išgydytas, su padėkavone ir paveikslą, prisiunte patalpint į laikraštį.

JOHN PAULINIS,
Fayette Co., Orient, Pa.

SKAITYTOJAU! Jei Tave vargina zemiau paminėtos ligos, nesendink, neatideliok, bet atsišauk, o galėsi buti išgydytas kaip ir kiti nuo:

kosulio, kataro, plaučių nesveikumo, dusulio, trumpo ir sunkaus kvėpavimo, kepenų ir inkstų (kidneys) ligos, dispepsijos, nevirinimo, vidurių ligos, užkietėjimo ir skaudėjimo vidurių, šonuose, tuštymuose ir po krutine. Galvos skaudėjimo, užimo ir spiegimo ausyse; kraujo nečystumo, išberimo spuogais, juodgalvėms ir niežais. Neuralgijos, neurastenijos, reumatizmo, skaudėjimo po visą kuną, kaulų sąnarių ir nuo sutinimo, geltligės. Nuo abelno nusilpnėjimo blogų sapnų ir jaunystės išdykumo—sugriovimo sveikatos. Priepuolo, nerviškumo; nuo slaptų ligų,—kokio jos vardo ar skyriaus nebutų.—Puslės ligos, nemiegojimo, sunkumo ir skausmo kojose, rankose ir kitų visokių ligų vyrų kaip ir moterų: skausmingų, nereguliariškų antdrapanių ir baltųjų, arba kurios tik ligos varginimui žmonių užpuola.

TAS INSTITUTAS ISZSIUNTINEJA GYDUOLES
Į VISĄ AMERIKĄ, CANADĄ, EUROPĄ, AZIJĄ, AFRIKĄ ir AUSTRALIJĄ, ANT KOŽNO PAREIKALAVIMO.
Kurie negalite pributi asabiškai, tai aprašykite nesveikumus bei ligą lietuvišhai.
KAM SIRGT IR VARGINTI SAVE, JEI LENGVAI GALI BUTI IŠGYDYTAS, TIK ATSIŠAUKIT, adresuojant:

The Collins New York Medical Institute (Inc)
140 W. 34 st., (arti Broadway) New York.
Ofiso valandos: iš ryto nuo 10 iki 5 po piet. Šventadieniais nuo 10 iki 1.

DRUKUOJAMA MAŠINA
The Odell No. 4

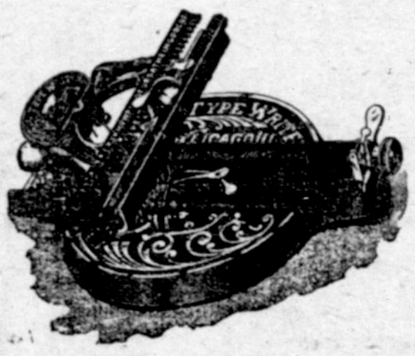

ODELL TYPEWRITER yra viena iš geriausių pigiųjų drukuojamų mašinų. Ji drukuoja teip gražiai, kaip mašina už $100.00. Visa mašina plieninė, o raidės varinės, išlietos ant plieninio volo. Visos didesnės ir mažesnės, su visokiais raštiškais ženklais ir numeriais. Ji niekad negenda, nes nėra kam joje pagesti. Ji gali laikyti 100 metų, arba ilgiau. Drukuoti su jaja gali kiekvienas žmogus, net ir mažas vaikas, jokio mokslo prie jos nereikia. Jos sistema teip paprasta, kad kiekvienas paėmęs ją į savo rankas, iš pirmo sykio supras kaip su jaje drukuoti. Jeigu nori turėti drutą, pigę ir gerą mašiną, tai pirk **ODELL TYPEWRITER**, o niekada nesigailėsi. Šitų mašinų kainos buvo $20.00, vėliau buvo $15.00, o dar vėliau $10.00, o kad mes jų išpardavėme didelę daugybę, tai gaunam nuo fabriko pigesnę kainą, ir dabar jas parduodame su prisiuntimu po **$6.95**
Su gražia audimo apvilkta skrynele **$8.95**
Su gražia skuros apvilkta skrynele **$9.95**

Pinigus siunčiant adresuokite:

A. Olszewskis
3252 S. Halsted st. Chicago, Ill.

Serganti Vyrai!

Jauni ir pusamžiniai Vyrai, kurie kenčiate nuo Ligų—Nenusiminkite! Prasidrasinkite! GELBĖKITE SAVE!

Atsišaukit pas mane!

Eik ten kur busi sąžiniškai gydomas ir tapsi greitai SVEIKU. Čėdysi laiką ir pinigus eidamas pas Dr. Tillitson. Roda Dykai!

Sutinimai ir kitoki nesveikumai yra išgydomi trumpam laike — bėgyje kelių dienų, su mano originališku gydymu. Atsakančiai pritaikintas, yra tai greičiausias budas ant svieto įsteigimui nuodugnio išgydymo. Netrotyk laiko ir nerizikuok savo sveikatos klausdamas ro. dos aptiekoriaus arba savo draugo. Jeigu tamista nėsi po atsakančiu gydymu, tai gali buti tikras, kad turėsi tą ligą per savo visą amžių ir visados atgabens tamistai nėlaimę ir susikrimtimą. Aš išgydžiau tukstančius tokių ligų dėlto, kad turiu ypatišką joms gydymą.

Užsikimėlimas arba užėkimas varpos skylutės. Nedaro skirtumo kaip ilgai tamista kenti nuo užėkimo varpaskylės, ir nežiurint kiek daktarų tamistą prigavo ir suvedžiojo, mano gydymas tamistą tikrai išgydys. Prie mano gydymo nereikia jokio plaustymo. Mano gydymas yra geriausias ant visos pasaulės, be jokio skausmo ir prašalina nesveikumą ant visados.

Kraujo Užnuodyjimas (Syfilis arba Francai). Jeigu vartojei nuodingus vaistus ir tebeturi skausmus, skaudulius (ronas) burnoje ir gerklėje, ronas arba pratrukimus ant bilo kokios dalies kuno, tai tas yra kraujo užnuodyjimas, kurį gali išgydyti Dr. Tillotson. Aš ješkau sunkiausiai išgydomų ligų prasčiausiame padėjime. Aš iščystysiu grynai tavo kraują ir prašalinsiu iš viso kuno yvairius nečystumus ir nuodus į trumpesnį laiką negu kas kitas kitoj kokioj dalyj pasaulės.

Guzuotos ir susisukę gyslos. Aš išgydau tokį padėjimą gyslų be nuotrotos laiko, be jokio skausmo ir ant syk. Mano gydymas prašalina visokius ligotus padėjimus, pagamina pilną bėgimą kraujo, sugrąžins tamistai greitai normališką sveikatą ir tvirtumą. Skausmai visai pranykata.

AŠ IŠGYDAU KADA KITIEMS NENUSISEKA.

Aš taipgi išgydau trumpam laike visas ligas, kurios apsireiškia tarp jaunų, senų ir pusamžinių vyrų.

Pasirodavimas ir egzaminas dykai. Viską užlaikau slaptybėje. Jeigu busi po mano gydymu, niekas nežinos kodėl. Aš turiu tam tikrą gydymą kožnai ligai.

$10.00 VERTES X-RAY EGZAMINAS DYKAI.

Vyrai, mananti apsivesti, privalo atsišaukti pas mane ir pasiduoti egzaminui, idant išrasti ar yra tinkami apsivedimui ar ne. Kitąsyk gali but kune koki liga, kuri kliudytų laimingam gyvenimui apsivedusiems.

Jeigu tamista turi kokį nesveiką padėjimą kune, paeinantį nuo peršengimo gamtos tiesų, kaipo tai, žagimosi savęs, tai nemėgink užslėpti ženatve, nes ženatvė tiktai gelbeti ligai įleisti šaknis giliau ir giliau į kuną, o tada tavo sveikata galutinai sunyks.

Atsišauk dėl egzamino į Dr. Tillotsono ofisą ir užsitikrink sau, kad esi tikęs apsivedimui.

EGZAMINAS IR PASIRODAVIMAS DYKAI!

Nereikalauju pinigų dėl pradėjimo gydymo. Jeigu negali ateiti pas mane, tai rašyk.

DR. TILLOTSON, 91-93 E. Washington St., CHICAGO, ILL.

VALANDOS PRIEMIMO: nuo 10 rytė iki 4 po pietų, ir nuo 6 iki 7 vakare.
Nedėliomis ir Šventadienom nuo 10 ryto iki 1 po pietų.

IŠGYDAU IN 5 DIENAS
VARICOCELĘ HYDROCELĘ t.y. pagadintas gyslas be peršulų ir skaudėjimu

Išgydau kiekvieną sergantį Varicocele, Striktura, užsikrėtusius kraujo užnuodyjimu, nusilpnėjimą nervų, Hydrocelę arba vyrų ytiškas ligas. Tokias garsias ofertas teikiame visiems tiems kurie buvo gydomi nuo keliolikos visokių daktarų be pasekmės ir išdavė savo pinigus dykai, kad parodyti, jogaš turiu vienintelį budą, su kurio pagelba ant visados Jus išgydysiu.

Nemokėkite už neišgydymą, tiktai už išgydymą.
Skaudėjimas skilvio, kepenų ir inkstų, nors labai užsisenėjusius, išgydau galutinai.

PLAUČIAI.
Sergantiejie dusuliu, bronchitu arba džiova išgydomi galutinai naujausia mano metoda per įtrankimą Oxalino gazų.

Privatiškas vyrų ligas.
Aš išgydau kiekvieną greitai ant visados ir didžiausioj paslaptyj.

Visokios patarmės dovanai!

Išgydau galutinai

Specialistas moterų ir vyrų ligų.

Moteriškas ligas.
Patinimus gimdos, skaudėjimus pečių, baltligę, pagal mano metodos sutaisytus vaistus išgydau pasekmingiausiai.

Kraujo užnuodyjimus
ir odos ligas, paveizdan: išberimus, skaudulius, plaukų nuslinkimus ir tt.
aš išgydau ant visados.
Kalbu lietuviškai.

Dr. L. E. ZINS, 41 S. Clark Street, Tarpe Lake ir Randolph st. **CHICAGO, ILL.**
Priėmimo valandos: nuo 8 val. ryto iki 6 val vakare. **Nedėliomis:** nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų.

50,000 KNYGELIŲ DYKAI PER PAČTĄ
PASLAPTINES VYRŲ LYGOS

Šitoje knygoje tilpa daugelis paveikslų ir tarsti yra tiesiu mokslo šaltiniu senų ir jaunų vyrų, kurie kenčia lytiškus nusilpnėjimus, patretyimą vyrų kuomo, nerviškas ligas, kraujo užnuodijimą, sklivio, inkstų, kepenų ir puslės ligas. Šita knyga jums išaiškins, kaip nuo jų galima išsigydyti namieje greitai ir pasekmingai. Rašome pacientams jų pačių kalbeje. Rašyk mums Lietuviškai.

RODA DYKAI. Urėdiškos valandos nuo 9 iki 5 : nedėliomis nuo 9 iki 12.
DR. JOS. LISTER CO.
22 Fifth Avenue. La. 8 CHICAGO, ILL., U. S. A.

Vienatinė Lietuviška Sankrova
ir agentura literatūros ant "North Side" Chicagoj. Čion galima gauti mokslišką, svietišką ir dvasišką knygų, ražančių, škaplierių, abrozėlių, visokių laikraščių. Amerikos ir Europos ir popierų gromatoms. Teipgi užlaikau visokio tavoro: juodylo, paišelių, plunksnų, drukuojamų mašinukų, britvų, stereoskopų ir daugelio kitų daiktų. Neužmirškite atsilankyti, o buslie užganėdinti.
Petras M. Kaitis
221 Wabansia Ave., Chicago, Ill.
(Sale Lietuviškos Bažnyčios).

Telefon Yards 471.
Notary Public
(Lietuviškas Notaras)
Išdirbu visokias legališkas popieras, kaip tai: Plenipotencijas, Kontraktus, Bill of Sale, Testamentus, Affidavits ir kitoniškus. Inkorporuoja draugystes.
J. J. Hertmanowicz
Ofisas
A. Olszewski'o
3252 So. Halsted, Cor. 33rd St.
Chicago, Ill.

Kozminsky & Yondorf,
73 Dearborn Street.
Bankieriai.

Mes skolijame **Pinigus** ant turtenybių ir jei tu rengiesi turtenybę pirkti, mes su džiaugsmu prigelbėsime, paskolindami tau dalį pirkinio pinigų. Greitas veikimas. Lengvos išlygos. Agentai apmokami dosniai.

CENTRAL BUSINESS COLLEGE
Mokina: stenografijos, spaudinamos mašinėlės spaudinimo, knygų vedimo, aritmetikos, skaitymo, rašymo, spelinimo, istorijos, geografijos ir tt.

Specijališkos instrukcijos angliškos kalbos tiems, kurie pradeda mokytis tą kalbą ir kurie nori joje išsilavinti.

Mes įšlaviname vyrus ir moteris įgyti geras vietas. Kliasos atdaros dienomis ir vakarais.

Atsišauk ar rašyk klausdamas platesnių informacijų. Kataliogas dykai.
W. H. Harmon ir W. I. Tinus, Principalai.
Shiller Bldg., 109 Randolph Street, CHICAGO, ILL.

ADRESAI VIRŠININKU "ŽINYČIOS" DR-STES

Prezidentas—**J. J. Hertmanavičia,** 3252 South Halsted Street

Vice-Prez.—**Justinas Jakavičia,** 1512 W. 19th Street

1-mas Raštininkas—**M. M. Juška,** 581 W. 22nd Street

2-ras Raštininkas—**Aleksandra Olszewskis,** 1418 W. 21st Place

Kasierius—**Nicaforas Žilevičia,**

General-Užveizėtojas—**A. Olszewskis,** 3252 South Halsted Street

Visi CHICAGO, ILL.

Su visokiais reikalais prie "Žinyčios", kaip tai apžiurėjimui žemės farmai, ar prisirašyme prie Dr-stės "Žinyčios" ir nusipirkime nuo jos akcijų, kreipkitės visada ar tai raštu ar asabiškai prie jos generališko užveizėtojo adresu:

"Žinyčia", A. Olszewski, Mgr.
3252 So. Halsted Street, CHICAGO, ILL.